PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije)
Tlx 460270

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723

ČEDAD
Stretto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 700 lir - Leto XLII. št. 298 (12.623)

Trst, četrtek, 18. decembra 1986

Srečanji s članom predsedstva SFRJ Dolancem in predsednikom SZDL Pučinom

Delegacija SKGZ v Beogradu orisala problematiko slovenske manjšine

Pogovor tudi o splošnih italijansko-jugoslovanskih odnosih - Predstavniki SKGZ izrazili zaskrbljenost zaradi zavlačevanja z globalno zaščito

IVAN FISCHER

BEOGRAD — Trenutni položaj slovenske manjšine v Italiji in splošni politični odnosi med Italijo in Jugoslavijo so bili včeraj osrednja tema pogovorov, ki jih je delegacija Slovenske kulturno-gospodarske zveze, ki jo je vodil predsednik Boris Race, imela s članom predsedstva SFRJ Stanetom Dolancem ter s predsednikom Zvezne konference SZDL Nenadom Pučinom.

Boris Race in člani delegacije SKGZ so v pogovorih izrazili zaskrbljenost nad trenutnim zastojem v poteku procesa za odobritev zakona za globalno zaščito slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Kljub temu da se je večina italijanskih strank izrazila za zaščito slovenske manjšine, saj je cela vrsta demokratičnih strank in organizacij predložila zakonske osnutke za zaščitni zakon, ne gre zadnje čase zabeležiti vidnih korakov naprej v tej smeri. Celo zagotovila predsednika italijanske vlade Craxija ob njegovem obisku v Beogradu, so ostala zgolj na papirju. Delegacija SKGZ je podčrtala, da so prvi, ki občutijo posledico ohladitve odnosov med dvema sosednjima in prijateljskima državama, prav Slovenci v Italiji. Izrazila je tudi prepričanje, da sporov ob italijansko-jugoslovanski meji, ki velja za eno najbolj odprtih meja v Evropi, nikakor ni mogoče in ni dopustno reševati z orožjem.

Govor je bil tudi o pisanju Radovana Stipetića v zagrebškem Vjesniku. Tako pisanje, so soglasno ugotovili na pogovorih, je voda na mlin najbolj reakcionarnih italijanskih krogov, ki so članku »Pogled na drugo obalo« posvetili več pozornosti kot bi je bil dejansko zaslužil.

Tako član predsedstva SFRJ Stane Dolanc kot predsednik Zvezne konference SZDL Nenad Pučin sta izrazila vso podporo Jugoslavije, njenih narodov in narodnosti, pravičnim zahtevam slovenske manjšine v Italiji po globalnem zaščitnem zakonu, ki je med drugim obveza Italije, ki izhaja iz člena 6 italijanske ustave ter iz določil osimskega sporazuma. V zvezi z obiskom delegacije SKGZ v Beogradu je predsedstvo SFRJ objavilo sporočilo, v katerem je med drugim rečeno, da v

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Da vlada prepreči odobritev popravkov KPI

V senatu danes zopet glasovanje o zaupnici

RIM — Ministrski svet bo zahteval zaupnico v zvezi s popravki k finančnemu zakonu, ki jih je zahtevala KPI. To je sklenil včeraj dopoldne, da bi se izognil presenečenjem v senatu, a včeraj popoldne se je z ugovori ministrov za proračun Romite in zaklad Gorie končala splošna razprava o zakonu. Goria je zagovarjal veljavnost vladne politike za sanacijo javnih financ, češ da je dosegla zastavljene cilje, predloge leve opozicije pa označil kot nepreprićljive in predvsem razsipne: »Vaši popravki bi povzročili povečanje izdatkov za 20.000 milijard v letu 1987, za 35.000 leta 1988 in za 43.000 leta 1989, in vendar dvoumno trdite, da so predvidevanja o izdatkih, že itak znižana na 100.000 milijard, pretirana.«

Minister je izrecno podprl petstrankarsko koalicijo, kljub ostri polemiki s komunisti pa sploh ni omenil tako imenovanega davka na zdravje, ki vendar še zmeraj visi nad vladno večino kot Damoklejev meč. Res je sicer, da se zadevni spor med liberalci in vlado menda bliža koncu, saj bi moral Craxi danes dopoldne v uradni izjavi potrditi obvezo vlade glede revizije tega davka za leto 1987, kot to zahteva PLI. Le tako bo pač mogoče preprečiti liberalcem, da se kot stranka večine ob morebitnem gla-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Pogovor s predsednikom Unije Italijanov

Za podružbljanje manjšinske problematike

KOPER — Vselej je zelo zaseden, v teh dneh pa se mu ob službenih obveznostih kopičijo še vsi problemi, ki so povezani z vsakim občnim zborom oziroma konferenco, kot pri Uniji Italijanov imenujejo občni zbor. Silvanu Sauju se utrujenost bere na obrazu, za razgovor pred petkovo konferenco, na kateri bo Unija Italijanov za Istro in Reko izvolila novo vodstvo, si je utrgal skromno uro med dvema zahtevnima sestankoma. Zato sva začela kar naravnost: Kakšen je obračun dela Unije in njenega vodstva v letošnjem letu?

SAU: Težko je ločiti leto 1986 od celotnega mandata sedanjega vodstva. Zato bomo jutri v Rovinju dali obračun delovnega načrta, ki smo ga zasnovali pred štirimi leti in smo ga uresničevali v tem času.

Vpr.: Katere so bile osnovne smernice načrta?

SAU: Glavna točka je bila podružbljanje problemov italijanske narodnosti v Jugoslaviji, predvsem problemov dvojezičnosti, financiranja, kulture. Če je bilo marsikaj narejenega in smo dosegli zastavljene cilje, ostajajo pa odprti znatni problemi, zlasti tisti, ki zadevajo financiranje s strani obeh republik, v katerih živi naša narodnost, in pa prilagajanje vseh občin tistim normam, ki jamčijo dvojezičnost.

Vpr.: Kako pojmujete dvojezičnost?

SAU: V našem tolmačenju dvojezičnost ne pomeni le pravice do uporabe manjšinskega jezika v javnih uradih, pač pa popolno enakopravnost manjšinskega jezika na vseh ravneh. Manjšinski jezik mora torej biti sredstvo družbenega komuniciranja za manjšino in tudi za večino.

Vpr.: Bi lahko bil bolj jasen?

SAU: Italijanski jezik je lahko povsem enakopraven samo, če je prisoten v družbenem tkivu v isti meri kot večinski jezik. Tako smo v nekaterih občinah dosegli pouk italijanščine kot jezika družbene sredine v vseh šolah večinskega naroda, kot je pouk večinskega jezika v vseh naših šolah.

Vpr.: Iz odgovora izhaja, da pravice manjšine niso povsod enake. Zakaj? Čemu ponekod odpori?

Sau: Odnos do manjšine je odvisen od kraja do kraja, od sil, ki so v različnih krajih prisotne. Uresničevanja pravic ne moremo simplicistično ločevati glede na republiko, saj je odnos različen od občine do občine tako v Sloveniji kot na Hrvaškem. Vzroke odporov je težko ugotoviti, delno pa so posledica velikih premikov ljudi. Neavtohtono prebivalstvo na primer ne razume povsem manjšinskih problemov in ne tolmači prisotnosti italijanske narodnosti kot obogatitve, pač pa, glede tudi na finančno krizo, kot breme. Prav zato mi ne govorimo le o pravicah italijanske narodnosti pač pa o posebnih pravicah. Kaj mislim s tem? Naravna pravica je na primer pravica do izobraževanja v lastnem jeziku, po-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Umeščen novi dunajski parlament

Karel Smolle zaprisegel v slovenščini

BARBARA GORIČAR

DUNAJ — *Tri in pol tedne po volitvah — še vedno brez vlade — se je včeraj na konstitutivno sejo zbral avstrijski parlament v novi sestavi. Prvikrat po 27 letih (ko je sodelovala v parlamentu še KPÖ) spet s štirimi strankami: SPÖ (80 poslanskih sedežev), ÖVP (77), FPÖ (18) in zeleni (8). Pogled na dvorano v veliki hiši ob dunajskem Ringu je bil nadvse zanimiv: nekateri ministri začasne vlade (Fischer, Blecha in drugi) so posedli med novinarje na galerijo, socialistični poslanci vsi z rdečimi nageljni v gumbnicah.*

S 159 glasovi (od 183) so izvolili Leopolda Gratza (predsednika dunajske SPÖ in bivšega zunanjega ministra) za novega predsednika, ta je tako nasledil Antona Benyo, ki je parlamentu služil polnih petnajst let. Ko se je Benya takorekoč za vedno poslovil od parlamentarnega dela, odslej ne bo več socialistični poslanec, je v svojem poslovilnem govoru posvaril parlamentarce vseh štirih barv, naj delujejo v skladu s »človeško dostojnostjo« in se navkljub ideološkim razlikam vedejo v stilu politične kulture.

Slovesno vzdušje poslanske zaprisege je zmotilo nekaj letakov, ki so iz galerije prileteli v »moški svet«. Tam zgoraj se je namreč zbrala skupina žensk, ki zahtevajo pravičnejšo delitev politike med oba spola. V duhu črke zakona in ustave so za drugega parlamentarnega predsednika izvolili Margo Hubinek (ÖVP) in za tretjega Gerulfa Sixa (FPÖ).

Karel Smolle, predsednik Koroške enotne liste in eden izmed osmih poslancev zelenih, je izgovoril besedo »prisegam« v slovenščini. Med posameznimi nastopnimi govori poslancev vseh štirih strank, je največ pozornosti vzbudil zeleni Walter Geyer (sicer odvetnik, ki se je na veliko ukvarjal z »afero Androsch«). Ta je sprva opisal neugodno situacijo, v kateri se je po zadnjih volitvah (ob uspehu novega voditelja FPÖ Haiderja), znašla Avstrija v očeh zunanjega, posebej še zahodnoevropskega sveta in dejal, da je spomin na nekoga, ki je bil »pleskar po poklicu« in ki je vso Evropo »premazal z rjavo barvo« še zelo živ, da pa se v zadnjem času, žal (in zaradi nekaterih političnih dogodkov) ponovno govori o Avstriji kot deželi,

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Po več kot treh letih zavlačevanj

V parlamentu začetek razprave o zaščiti jezikovnih skupnosti

SANDOR TENCE

RIM — Poslanska zbornica je vendarle pričela razpravo o zakonski zaščiti manjšinskih jezikovnih skupnosti v državi.

Po več kot treh letih zavlačevanj, neizpoljenih obljub ter polemik in razhajanj med strankami je parlament, prvič v zgodovini italijanske republike vzel globalno v pretres pravice skoraj vseh manjšinskih skupnosti in to na podlagi enega samega dogovorjenega besedila, ki je sad napornega dela ožjega odbora poslanske komisije za ustavna vprašanja. Gre torej za zelo pomemben dogodek, ki ga moramo z zadovoljstvom sprejeti in oceniti, čeprav ne zadeva neposredno naše manjšine, ampak skupnost, ki se večkrat v zelo težkih razmerah ponosno borijo za priznanje jezikovnih in kulturnih pravic. Hkrati pa nas ta dogodek navdaja z grenkobo, da je parlamentarni postopek o naši zaščiti dejansko še na slepem tiru in da pristojnemu senatnemu odboru sploh še ni uspelo sestaviti enotnega besedila o tem vprašanju.

Včerajšnja razprava je po pričakovanju trajala le nekaj minut, nakar jo je predsednica Jottijeva v skladu s pravilnikom odložila na januar. Vode so torej razburkali fašisti, ki so predložili dve resoluciji (prvi podpisnik tajnik Almirante), s katerima zahtevajo, naj parlament dejansko zamrzne vse zakonske predloge na to tematiko. Poslanci MSI trdijo, da je enotno zakonsko besedilo v nasprotju z ustavnimi načeli, po drugi strani pa so »zaskrbljeni«, da bi zaščita hrvaške ali albanske skupnosti lahko skrhala jezikovno enotnost italijanskega ljudstva. Gre, kot vidimo za popolnoma demagoške zahteve, ki napovedujejo, da bodo Almirante in somišljeniki izvajali hudo opozicijo ter da se bodo v skrajnem primeru posluževali tudi obstrukcije. Januarska debata bo zato nedvomno težka preizkušnja za stranke ustavnega loka.

Enotni osnutek, ki izhaja iz uskladitve desetih zakonskih predlogov, obravnava jezikovne in kulturne pravice albanske, katalonske, okcitanske, francosko-provansalske, grške, hrvaške in ciganske, posebej pa še sardinske ter furlanske jezikovne skupnosti.

Poročevalec zakona je socialist Labriola, predsednik komisije za ustavna vprašanja pobudnik in »duša« razprave pa je furlanski predstavnik KPI Baraccetti, ki je prevzel dediščino pokojnega ministra Fortune. Zanimivo bo videti, kakšno stališče bo med razpravo zavzela vlada, ki je skušala med obravnavo v komisiji na vse načine izvotliti vsebino raznih zakonskih predlogov, pri čemer je prišlo do hudih razhajanj znotraj petstrankarske koalicije ter do formalne disociacije republikanske stranke. Videmski poslanec Di Re je namreč večkrat izrekel nasprotovanje zakonskemuosnutku in isto je pozneje naredila tudi videmska krščanska demokracija, kljub temu da furlanska katoliška skupnost odločno podpira zaščito jezikovnih manjšin.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Smučanje: slalom za SP

Včeraj slavje švicarskih predstavnic

□ □ □

Nogomet: pokal UEFA

Inter (kljub 0:0) se je uvrstil v četrtfinale

NA 10. STRANI

Ribiči iz Chioggie nočejo spoštovati meje na morju

Italijanske ribiške ladje tudi včeraj v jugoslovanskih teritorialnih vodah

UMAG — Tudi včeraj je prišlo do incidenta v jugoslovanskih teritorialnih vodah pred istrsko obalo. Okoli 9.30 je patrolni čoln pomorske milice iz Umaga tri milje globoko v jugoslovanskih ozemeljskih vodah, pred Savudrijo, odkril 17 italijanskih ribiških ladij, ki so prešle jugoslovansko morsko mejo in nedovoljeno lovile školjke. S patrolnega čolna so izstrelili raketo, s katero so jih opozorili, naj se ustavijo, toda opozorilo je upoštevala samo posadka ladje Serenella I., ki je bila najgloblje v jugoslovanskih vodah, medtem ko ostali ribiči niso upoštevali opozorila in so pobegnili iz jugoslovanskih voda. Ladja Serenella I. je na tak način zaščitila ostale ribiče in jim omogočila, da so zbežali iz jugoslovanskiih ozemeljskih vod.

Poveljnik in lastnik Serenelle Esperto Gamba, star 44 let, doma iz Chioggie, je priznal, da je vedel, da lovi v jugoslovanskih ozemeljskih vodah. Ladjo Serenella I., na kateri sta bila poleg poveljnika še dva njegova sinova in dva člana posadke, je patrolni čoln odpeljal v Umag in poveljnika predal sodniku za prekrške. Že sinoči se je moral kapitan zagovarjati pred sodnikom, obsojen je bil na plačilo globe in v večernih urah je ribiška ladja odplula proti italijanski obali. Kot prejšnji dan tako so tudi včeraj v jugoslovanskih vodah lovili ribiči iz Chioggie.

Že pozno predsinočnjim pa je umaški sodnik za prekrške sodil kapitanu ribiške ladje Solitario, katero so v torek zajeli miličniki po trčenju z neko drugo italijansko ribiško ladjo med begom iz jugoslovanskih voda. Kapitan Solitaria Eugenio Belemo je podpisal izjavo, da je ribaril v jugoslovanskih vodah, pustil sina Claudia v Bujah in že v torej na poškodovanem čolnu odplul v Italijo. Včeraj se je z avtom podal v Umag, plačal 330.000 dinarjev globe in se nato s sinom vrnil v Chioggio.

O obeh dogodkih so jugoslovanske oblasti obvestile pristojne italijanske konzularne oblasti in tudi na osnovi tega sporočila je pristaniško poveljstvo iz Chioggie uvedlo preiskavo. Uradno še ni ugotovljeno, kje je prišlo v torek do trčenja med dvema italijanskima ribiškima ladjama, vsekakor pa je pristaniško poveljstvo iz Chioggie na osnovi dosedanjih ugotovitev prepričano, da je do trčenja prišlo v jugoslovanskih teritorialnih vodah.

Ker noče imeti vezanih rok pri iskanju resnice o aferi »Iranian-Contras-Connection

Kongres zavrnil predlog predsednika Reagana o delni imuniteti za Poindexterja in Northa

Iranska ladja še ni odplula

GENOVA — Pristaniški delavci so v Genovi iz humanitarnih razlogov sinoči podaljšali bojkot in s tem ponovno preprečili odhod iranske ladje Iran Jahar, na kateri ima kapitan zaprtega 22-letnega Amira Beiša Maksarija, ki je zaprosil za politično zatočišče. Italijanskim oblastem tudi včeraj ni uspelo rešiti zapleta, da sedaj polagajo vse upanje v posredovanje visokega komisariata OZN za begunce. (Telefoto AP)

WASHINGTON — Pristojna senatna komisija ameriškega Kongresa je včeraj zavrnila zahtevo predsednika Reagana o »delni imuniteti« za viceadmirala Poidexterja in za podpolkovnika Northa, s katero bi lahko oba povedala vso resnico o aferi »Iranian-Contras-Connection«, ne da bi njune izjave izkoristili za morebitni sodni pregon.

Senator David Boren, bodoči predsednik preiskovalne komisije o Irangatu, je ob tem izjavil, da so sklep o zavrnitvi sprejeli soglasno. Po njegovem ne bi podelitev imunitete obema glavnima osumljencema koristila preiskavi. Demokrati ne prikrivajo suma, da je skušal predsednik Reagan s tako zahtevo speljati preiskavo na limanice, saj bi lahko Poindexter in North zaradi imunitete prevzela nase vso odgovornost in tako razbremenila druge člane administracije.

Tega mnenja je tudi New York Times, ki poudarja, da je Reaganova pobuda »zapoznela«, da bi moral ameriški predsednik prej prisiliti svoja svetovalca, naj izpraznita malho. Kot zadnje pa navaja »zgrešenega naslovnika«, senatno komisijo za tajne službe, saj bi moral predsednik počakati na umestitev novega Kongresa prihodnjega januarja, ko bosta začeli z delom tudi obe novi preiskovalni komisiji o Irangatu.

Senatna komisija za tajne službe pa je tudi po včerajšnjem zaslišavanju šefa Pentagona Weinbergerja z zaprepadenostjo ugotovila, da ni nihče od »velikih« v administraciji vedel za tajna nakazila nikaragovskim kontrarevolucionarjem. Tudi skorajšnje zaslišanje pravosodnega ministra Meeseja ne bi smelo spremeniti teh ugotovitev.

Vsega je bil torej kriv podpolkovnik mornariških strelcev Oliver North. Ta Rambo Bele hiše, ki ga je pred slabim mesecem Reagan prikazal kot »čistokrvnega ameriškega heroja«, naj bi torej brez vednosti svojih nadrejenih na lastno pest ob brezbrižnosti svojega neposrednega šefa Poindexterja skuhal kašo, ki bi jo morala sedaj pojesti Reaganova administracija.

Washingtonska administracija se seveda ogreva za tako verzijo. Včeraj je ameriški tisk objavil celo vesti, da je North načrtoval ugrabitve svojcev iranskih politikov, da bi jih zamenjal za ameriške talce v Libanonu. Take dimne zavese pa so za administracijo skrajno nevaren dvorezni meč, saj lahko prej ali slej pride vsa resnica na dan. Že tako »Reaganova resnica« dokazuje, da so administracijo vodili nezmožni ljudje, ki so se le hvalili, da niti vrabec ne prileti na streho Bele hiše, ne da bi o tem vedeli, v resnici pa je le en samcat podpolkovnik trgoval z ogromnimi količinami orožja in nakazoval nič manjše zneske nikaragovskim contrasom, ali bolje rečeno njihovim somišljenikom v ZDA, pred njihovim nosom, ne da bi se tega kdo zavedal.

Resnici na ljubo administracija priznava svojo odgovornost pri pošiljkah orožja Iranu, o nakazilih kontrarevolucionarjem in desničarskim lobbyjem pa ne ve ničesar. Nič čudnega torej, da vlada v ZDA precejšnje zanimanje ob napovedi, da bi lahko Nikaragva osvobodila pred kratkim na 30 let zapora obsojenega Hasenfusa, ki so ga sandinisti zajeli po sestrelitvi z orožjem natrpanega ameriškega letala. Hasenfusa bi moral v ZDA pripeljati neki demokratski senator, ki bo obenem poskušal kaj več izvedeti o vsej zadevi. Le redki namreč verjamejo, da ni bila Reaganova administracija seznanjena z »zasebno pomočjo« protisandinistom.

Trenja v OPEC

NEW YORK — Na tukajšnji borzi se je nafta proti dobavi v januarju včeraj pocenila na 15,97 dolarja (13 stotink dolarja manj kot v torek). Temu je kriva možnost, da OPEC podaljša sporazum o proizvodnih kvotah, ki bi moral zapasti konec tega meseca, do konca prvega trimesečja 1987. Ministri 13 držav članic OPEC se dogovarjajo v Ženevi o zmanjšanju proizvodnje, da bi dosegli zvišanje cene na 18 dolarjev za sodček, pogajanja pa so zastala zaradi spora med Irakom in Iranom: prvi črpa manj nafte od drugega, zahteva pa enako omejitveno kvoto, zaradi česar je Teheran zahteval izločitev Bagdada iz te organizacije.

nadaljevanja s prve strani - nadaljevanja s prve strani - nadaljevanja s prve strani - nadaljevanja s prve strani

● Delegacija SKGZ

Italiji še vedno niso odobrili zakona o globalni zaščiti slovenske manjšine. Položaj in uresničitev pravic jugoslovanskih manjšin je trajna obveza inskrb vse jugoslovanske skupnosti in se s tem v zvezi poudarja, kar so potrdili tudi predstavniki Zvezne konference SZDL, da Jugoslavija daje popolno podporo slovenski manjšini v prizadevanjih za uresničitev njenih pravic, še zlasti za uresničitev tistih pravic, ki izhajajo iz osimskih sporazumov.

Na srečanjih v Beogradu, ki se jih je udeležil tudi pooblaščeni minister v zveznem sekretariatu za zunanje zadeve v Beogradu Drago Mirošič, je bil govor tudi o maloobmejni izmenjavi med obema državama ter o vrsti drugih vprašanj. Tragični dogodki, kot je bil tisti v Tržaškem zalivu, ne smejo biti ovira za sodelovanje med obema prijateljskima in sosednjima državama, še zlasti pa ne smejo prizadeti slovensko manjšino v Italiji ter italijansko v Jugoslaviji. Prav v zvezi s položajem Italijanov v Istri in na Reki je delegacija SKGZ opomnila na nekatera nerešena vprašanja.

Delegacija SKGZ je predstavnikom Zvezne konference SZDL orisala tudi svoje stališče do skupnega slovenskega kulturnega prostora. Gre za koncept, ki je bil zgrajen za časa NOB, čeprav takrat še ni imel tega imena. Dejstvo, da so deli slovenskega naroda po koncu vojne in podpisu mirovne pogodbe ostali zunaj meja Jugoslavije, še ne pomeni, da morajo biti na vseh področjih ločeni od matice.

V okviru prizadevanj SKGZ, da bi vsej jugoslovanski javnosti predočila trenutni položaj slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, bo delegacija danes odpotovala v Novi Sad ter se bo sestala in pogovarjala s predstavniki pokrajinske konference SZDL Vojvodine.

IVAN FISCHER

● Silvano Sau

sebna pravica pa pomeni jamstvo, da manjšina lahko uživa "normalne" pravice. V primeru šole je očitno, da za manjšinsko šolo ne smejo veljati ista merila kot za večinsko, saj tudi zelo omejeno število dijakov ima pravico do šole in ta šola do istih sredstev, ki so zagotovljena drugim šolam.

Vpr.: Kateri problemi bodo v ospredju petkove volilne konference?

SAU: Na volilni konferenci se poda obračun in se ne govori o problemih, točneje o programskih smernicah. Oblikovanje programskih smernic je naloga novega vodstva, ki nato svoje predloge preverja na naslednji konferenci.

Vpr.: Preidiva k dogodkom zadnjih dni. Kako je italijanska narodnost doživljala vse zaplete okoli incidenta v Tržaškem zalivu in ohladitev odnosov med sosednjima državama?

SAU: Kot manjšina smo te dogodke spremljali z veliko zaskrbljenostjo tudi mimo vsake povsem človeške emotivnosti. Bili smo zaskrbljeni, ker smo kot narodnost življenjsko zainteresirani za dobrososedske odnose in ker samo v izboljšanju teh odnosov med sosednjima državama vidimo jasno perspektivo razvoja manjšin ob meji.

Zaskrbljeni pa smo bili tudi zaradi instrumentalizacije incidenta in to tudi v odnosu do nas. Ohladitev ni zajela le meddržavnih odnosov pač pa tudi možnost dialoga med manjšino in matičnim narodom.

Vpr.: Je incident posledica neizpolnjenih postavk osimskih sporazumov?

SAU: Osimski sporazumi nedvomno odpirajo za obe državi neslutene možnosti sodelovanja. Neipolnjevanje nekaterih klavzul ali zamude seveda lahko vzbujajo napetosti, vendar tudi te je treba reševati z dialogom, brez uporabe sile in brez instrumentalizacije.

Vpr.: V teh dneh se veliko govori tudi o stališčih Vjesnika...

SAU: Glede Vjesnikovega članka o slovenski manjšini imamo mi isto stališče kot slovenska manjšina sama. Kot italijanska narodnost podpiramo zahteve prijateljev Slovencev za globalno zaščito, vendar ta zaščita ne sme biti nekaj formalnega, pač pa mora biti vsebinsko globoka zaščita, ki zadeva slovensko manjšino in z njo vse manjšine, torej tudi našo. Članek kot je bil Vjesnikov, ki je ocenil zahteve Slovencev kot nerealne, pa se lahko tolmači tudi kot stališče do pravic italijanske skupnosti.

Vpr.: Ker smo ob koncu leta, kakšne so tvoje želje za leto 1987?

SAU: Za leto 1987 mislim, da si vsaka manjšina lahko želi le, da bi bilo boljše od leta 1986. Kot državljani naše države želimo, da bi se izboljšali pogoji življenja in dela, kot manjšinci želimo, da bi se izboljšal naš položaj tako v naši družbi kot tudi v odnosih s sosednjo državo, ki je naša matična država.

Razgovor zapisal
VOJMIR TAVČAR

● Jezikovne skupnosti

V poslanski zbornici se torej sredi januarja obeta oster boj, tudi zato ker bodo stranke predložile nove popravke k skupnemu zakonskemu besedilu. Med sporna vprašanja, ki bodo gotovo odjeknila v parlamentu, spada tudi delikatna problematika preštevanja manjšinskih skupnosti, ki posredno zadeva tudi našo narodnostno skupnost. Poslanci mešane skupine Tramarin, Dujany, Columbu in Riz so namreč predložili popravek, v katerem zahtevajo, naj bodo manjšinski predstavniki zastopani v državni komisiji, ki je zadolžena za izvajanje ljudskega štetja, ki pa mora imeti tudi v primeru manjšin le statistične namene. Podpisniki so nedvomno predložili amandma v dobri veri, ne da bi vzeli mogoče v pretres dejstva, da so desničarske in nacionalistične sile pri nas, a tudi drugod, večkrat demagoško izkoristile to vprašanje in bile mnenja, da je številčna prisotnost manjšine edino merilo za njeno zakonsko zaščito.

SANDOR TENCE

● Zaupnica

sovanju o zaupnici izrečejo proti členu št. 8 finančnega zakona, ki obravnava omenjeni davek. Tajništvo PLI je namreč še včeraj uradno zatrdilo, da liberalci ne bodo pristali na zastavitev vprašanja o zaupnici, če ne bo predsednik vlade zavzel jasnega stališča o zadevi.

Craxijeva izjava je bila torej neizbežna, vseeno pa to ne rešuje problema. Kakor se je zgodilo že v poslanski zbornici, tako bodo namreč komunisti po vsej verjetnosti tudi sedaj osvojili popravek liberalcev in zahtevali tajno glasovanje o njem, kar je tudi narekovalo Craxiju odločitev, da zahteva zaupnico za vsak popravek opozicije posebej. Vprašanje je seveda, kaj porečejo liberalci: če jih bodo Craxijeva zagotovila zadovoljila, bodo glasovali proti lastnemu popravku in ostali zvesti obvezi o zavrnitvi vseh popravkov opozicije, kot je naglasil Zenone. Končno odločitev bodo sprejeli na seji strankinega vodstva danes dopoldne.

G. R.

● Dunajski parlament

ki »leze v desno«. Da bi druga republika popravila svojo podobo za inozemstvo, naj bi se, po besedah Walterja Geyerja, v duhu širokogrudnosti do manjšin, ki na tleh alpske republike živijo, izkazala tako, da bi: »Moje dame in gospodje od SPÖ in ÖVP, izvolili Slovenca Karla Smolleja za tretjega nacionalnega predsednika.«

To pa ni izvedljivo. Predvideni so le trije voditelji parlamenta in poleg predsednika sta to še po eden izmed tistih dveh strank, ki sta ob zadnjih volitvah poleg socialistov zbrali največ glasov. In to je po ljudski pač svobodnjaška. Tako so ostali pri Gerulfu Stixu (FPÖ), ki je dobil skupaj 118 glasov.

Da pa že včerajšnja prva (in bolj ali manj slovesna seja) ni »ubogala« Benyinega svarila po »dostojnosti«, je dokaz govora voditeljice zelenih Frede Meissner-Blau. Nekdo izmed njenih osmih je ugotovil in to tudi glasno povedal, da so se ji - ko je zahtevala takojšnjo ustoličenje ministrstva za (zgolj) varstvo okolja - menda rdeči, črni in modri poslanci posmihali in je, skratka, niso vzeli resno.

BARBARA GORIČAR

Vošči vesele božične in novoletne praznike

Obveščamo, da bo v nedeljo, 21. decembra, odprto

KRAŠKE MLEKARNE DEVIN

Industrija za predelavo mleka in mlečnih izdelkov

Najboljša izbira

Danes glasovanje o proračunskih dokumentih v deželnem svetu FJK

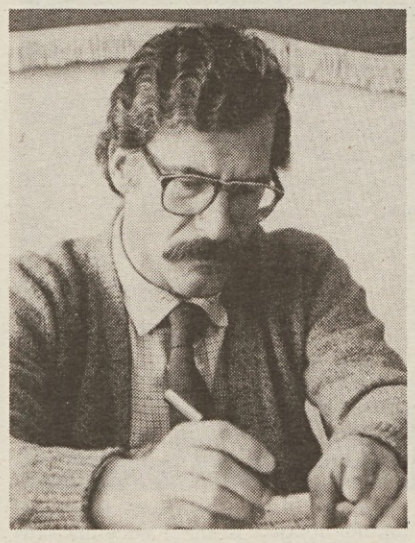

Boris Iskra

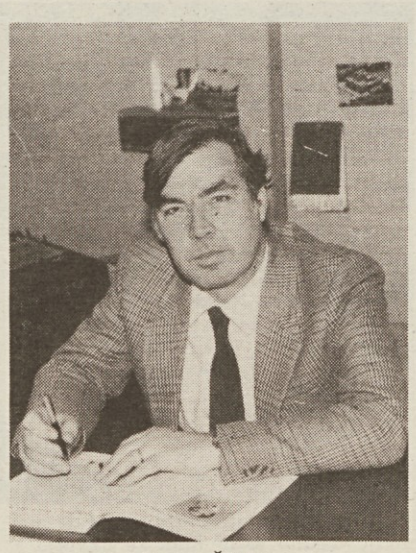

Drago Štoka

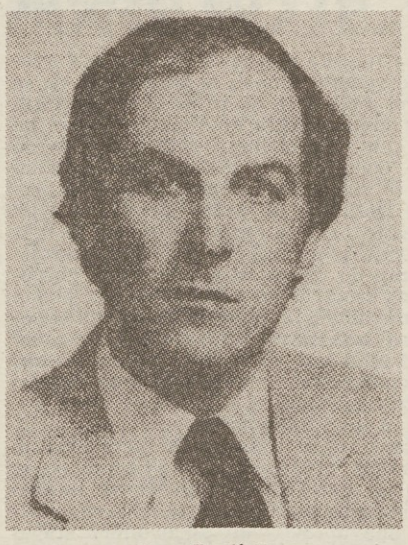

Ivan Bratina

TRST — V deželnem svetu Furlanije-Julijske krajine se je včeraj nadaljevala razprava o proračunskih dokumentih, ki se bo predvidoma zaključila danes. V razpravi so štirje zakonski osnutki, ki so med seboj povezani: skupščina jih bo odobrila — in o tem ni nobenega dvoma, glede na dejstvo, da razpolaga z zelo široko večino — in s tem postavila osnove za delovanje deželne uprave v naslednjem letu in triletju 1987-1989 (naj pri tem povemo, da proračun za prihodnje leto predvideva 2992,7 milijarde lir dohodkov in ravno toliko izdatkov, za trilet-je pa bo Dežela prejela — in ravno toliko izdala — 8657,2 milijarde lir).

V včerajšnjo razpravo je poseglo še preostalih dvanajst deželnih svetovalcev, pred zaključkom zasedanja pa so posegli še poročevalci raznih zakonskih osnutkov. Danes dopoldne bodo tako na sporedu replike predstavnikov deželnega odbora (odbornikov Carboneja in Rinaldija ter predsednika vlade Biasuttija), katerim bo sledila glasovanja. Skupščina bo poklicana, da poleg proračunskih dokumentov sprejme, ali seveda zavrne, tudi vrsto resolucij — razne stranke so jih do sinoči predložile že nekaj desetin — nakar se bo dejavnost deželnega sveta F-JK v letošnjem letu, po odobritvi proračuna, zaključila. V včerajšnjo razpravo bi moral poseči tudi komunistični svetovalec Ivan Bratina — bil je poročevalec manjšine enega od zakonskih osnutkov, ki pa se zaradi težke izgube v družinskem krogu (nenadoma mu je umrl oče) ni mogel udeležiti deželne seje.

Sicer pa se je tudi včerajšnja seja odvijala po že ustaljenem klišeju: dolgi posegi svetovalcev v skoraj popolni brezbrižnosti ostalih kolegov; ponovil se je torej običajni vsakoletni »ritual«. Poleg strogo proračunskih problemov je bilo tudi med včerajšnjo razpravo v središču pozornosti vprašanje deželne enotnosti, ki ga je na grob način odprla reportaža, objavljena z velikim poudarkom v videmskem dnevniku Messaggero Veneto, v kateri so se strogo izbrani intervjuvanci izrekli za ločitev Trsta od Vidma z ustanovitvijo Dežele Furlanije. »Melone rastejo tudi v Vidmu« je med razpravo ugotavljal eden od predstavnikov republikanske stranke z jasnim namigom na odgovornega urednika videmskega dnevnika Vittorina Mellonija; sicer pa je treba dodati, da je bila »fronta«, ki je z veliko odločnostjo podprla nujnost deželne enotnosti za reševanje vseh odprtih problemov, v veliki večini. Tržaški melonarji so skupno z videmskimi avtonomisti, seveda iz različnih zornih kotov, ponavljali že obrabljene fraze in zahteve, seveda izključno podporniškega značaja; bili pa so v očitni manjšini, kot rečeno, saj se velika večina deželnega sveta odločno zavzema za deželno enotnost.

V primerjavi s prejšnjimi razpravami je bilo vprašanje zaščite slovenske narodnostne skupnosti dokaj v ozadju; z odločnostjo in tudi veliko zaskrbljenostjo sta ga postavila svetovalca Iskra in Štoka (o njihovih posegih bomo še poročali), svetovalci drugih političnih sil pa se ga skoraj niso dotaknili.

Danes, kot rečeno, bodo na vrsti predstavniki deželnega odbora.

ENTE NAZIONALE PER L'ENERGIA ELETTRICA
DRŽAVNA USTANOVA ZA ELEKTRIČNO ENERGIJO

Roma - Via G. B. Martini 3

OBVESTILO LASTNIKOM OBVEZNIC

OBVEZNIŠKA POSOJILA S ŠESTMESEČNIMI OVREDNOTENIMI OBRESTMI IN POVIŠANJI GLAVNICE

Sporočamo, da sta v smislu pravilnika spodaj navedenih posojil vrednost kupona in poviška kapitala v izplačilu sledeči:

POSOJILA	Kuponi	Poviški kapitala	
	izplačljivi 1.7.1987	Polletje 1.1.1987 30.6.1987	Skupna vrednost 1.7.1987
1982-1989 ovrednoteno I. emisija **(Siemens)**	8,—%	—3,150%	—3,567%
1983-1990 ovrednoteno III. emisija **(Joule)**	7,—%	—2,150%	—0,603%

Podrobnejše obrazložitve zgoraj navedenih vrednosti so objavljene v Uradnem listu.

iz sežane

Piero Conestabo danes v Sežani

SEŽANA — *Zveza kulturnih organizacij Sežana vabi na odprtje razstave tržaškega slikarja in grafika Piera Conestaba iz Boljunca, ki bo danes ob 18. uri v prostorih Male galerije v Sežani.*

Slikar se bo tokrat predstavil v Sežani z novostjo. Odprli bodo razstavo monotipij, enkratnih prenosov barvnih slik na belino pol. Pokrovitelji razstave so Cimos - Tovarna avtomobilov Senožeče, Koopexport - Predstavništvo Sežana in Agrotehnika Gruda - TOZD Maloobmejni promet Sežana. Ob tem so natisnili tudi ličen katalog, v katerem likovni kritik Milko Bambič predstavlja slikarjevo delo.

Olga Knez Stojkovič

■ SEŽANA — *Zveza kulturnih organizacij Sežana vabi jutri, 19. decembra, ob 18. uri v Kosovelovo sobo v Sežani, na predstavitev pesniške zbirke Davida Terčona Na zdrizastem robu jeklene noči. O poeziji mladega pesnika bo spregovoril Taras Kermauner. Terčonove pesmi pa bodo brali Sandi Hreščak, Milojka Logar, Nadja Škapin, Lea Šircelj Slavec.*

Olga Knez Stojkovič

Od četrtka do četrtka

»PESI E MISURE«

STANISLAV RENKO

»Pesi e misure in tema di minoranze« - »Bremena in razsežnosti manjšin« - bi se glasil miselni prevod gornjega naslova poglavitnega članka, tri četrt strani obsegajočega, na prvi strani sobotne številke melonarskega tednika. Pojavil se je po hvalevrednem večtedenskem molčanju o naši manjšini z dodatkom - dopadljivim seveda - na četrtino druge strani natisnjenem poročilu agencije ANSA s tistim revežnim žaljivim stavkom iz zagrebškega dnevnega glasila SZDL Hrvatske. Oba tednikova izdelka pa vsebujeta najmanj štiri stavke, ki zaslužijo, da se ob nje nekoliko obregnemo.

V prvem poroča njegov urednik (ki se je že pred devetimi leti v eni prvih tednikovih številk pohvalil, kako ponosen je, da ne obvlada takorekoč niti ene slovenske besede, čeprav mu je bila nona Slovenka) o vsebini dokumenta, ki ga je tisku predstavil predsednik rasističnega »Odbora za obrambo italijanstva Trsta« »pred morebitnim sprejemom zaščitnega zakona za slovensko manjšino«. V tem odstavku je v prvem stavku navedeno - za rasistični odbor presenetljivo - da »predstavlja v videmski pokrajini slovenska manjšina 3,3 odstotka prebivalstva (štetje 1971)«. Takoj smo iz uradnih statističnih publikacij o štetju leta 1971 ugotovili, da 3,3 odstotka znaša 17 tisoč slovenskih prebivalcev, ker je bilo takrat v videmski pokrajini točno 516.910 rezidenčnih prebivalcev brez podatka o jezikovni pripadnosti, ker je bila ta pripadnost ugotovljena takrat samo v tržaški pokrajini. Vse kaže, da si je tista profesorica, ki je »dokument« sestavljala, pomagala s podatki iz zaupnega priročnika za policaje, ki je prišel v roke - na nekoliko skrivnosten način - tudi našim članom nekdanje Cassandrove komisije (Andreottijevega vladnega predsedstva iz leta 1978), kot je dokumentirano objavljeno v lanskih »Rimskih mlinih«. Toda tam je za Slovence v videmski pokrajini navedena številka »35.200 persone circa«, ki je v rasističnem »dokumentu« namenjenem zakonodajalcem več kot prepolovljena. No, že v naslednjem stavku pa rasistični brambovec tržaškega italijanstva v svoji veliki ganljivo velikodušni vnemi tudi za italijanstvo Furlanije, poudarja, da gre pri zahtevi po slovenskih šolah za te Slovence, pravzaprav za »creare progressivamente nuovi cittadini di lingua slovena, modificando artificiosamente l'identità della popolazione regionale«. Nacistična neobčutljivost za protislovja je zares zavidanja vredna!

To potrjujejo tudi zadnji trije stavki poročila o dokumentu za parlamentarce, v katerem se spričo »teže« in »razsežnosti« slovenskega šolstva navaja grozljiv podatek, da bo zaradi demografskega nazadovanja v Trstu v šolskem letu 1986/87 ostalo »di sopranumero« 158 osnovnošolskih italijanskih učiteljev, kar se bo zgodilo kmalu tudi z italijanskimi šolniki nižjih in višjih srednjih šol. Vse to pa zaradi »se certe incaute prosposte di legge... per il personale delle scuole slovene diverranno operanti«. Slovenci v Italiji smo potemtakem krivi, da je demografski padec pri večini večji kot pri manjšini. Če pa to povežemo še z očitkom, v tretjem odstavku članka, da je povprečno število osnovnošolcev v slovenskih razredih manjše kot v italijanskih, potem lahko pričakujemo, da bodo rasisti sčasoma zahtevali tudi spremembo stanja naseljenosti v vseh slovenskih občinah v deželi zaradi očitne diskriminacije občin s pretežno italijansko večino. Saj npr. v občini Zgonik razpolaga z enim kvadratnim kilometrom samo 45 oseb (vedno po štetju iz leta 1971), v tržaški občini pa se mora na enaki površini stiskati kar 3.215 oseb, se pravi kar sedemdesetkrat več! Nezaslišana krivica, ki je plemeniti brambovci ne bodo mogli prenašati v nedogled!

Ne bi bilo prav, če bi šli v tem tednu mimo ugotovitve, da se trditev najnovejšega predsednika deželne novinarske sindikalne organizacije v sobotnem italijanškem dnevniku (v dopisu s sestanka Alpe-Adria iz Zagreba) ne strinja s pisanjem njegovega kolege v istem dnevniku dan ali dva prej, da namreč še ni ugotovljeno, da se je incident z gradeškim ribičem zgodil na italijanski strani meje pred Piranom.

Pa še o odstavku, ki ga je omenjeni melonarski tednik »La Voce Libera« pripisal - s solidarnostnim vprašanjem na koncu - pod zanj hvalevrednim besedilom novice agencije ANSA, vprašanjem, ki se glasi:

Da ni »Vjesnikov« navdih za njegov članek pripisati stranem »Voce Libera«? Vprašanju sledi še samozavestni dodatek: »Komentar prepuščamo bralcem«.

Tudi mi smo bralci in naj zato povemo, da gre za dnevnik tiste Socialistične republike Hrvatske, ki je večkrat navdihnila melonarski tednik, da ji je očital, da z italijansko manjšino ravna slabše kot Socialistična republika Slovenija. Naj pri tem pogrevanju žaljivega stavka R. S. k sobotnemu poročilu v našem dnevniku o pojasnilu kolegija »Vjesnika« dodamo še skromno, a pomembno vprašanje: Kje in kakšni so vzroki, da je bilo potrebno kar osem dni razmišljanja, da je uredniški kolegij pravilno in pravično ugotovil, da žaljivi stavek: ne škoduje samo slovenski narodni skupnosti v Italiji in postavlja pod vprašaj njeno vlogo v gradnji dobrososedskih odnosov, temveč tudi jugoslovanskim širšim zunanjepolitičnim interesom in krepi tiste sile v sosednji državi, ki zagovarjajo revizijo meddržavnih sporazumov itd.? In še eno »podvprašanje«: kako naj verjamemo nesrečnemu Rad-ovanu, da z žaljivim stavkom ni niti podvomil v pravičnost naših zahtev, ko pa jih je z vzvišeno in tudi groboneumno ironijo označil z besedami »ritual«, »ekshibicionizem« itd.? In še: Ali bi bil genialni pokojni avtor političnega eseja »Jadranska tema« (pred 40 leti tudi v francoščini) tako zelo prizanesljiv, da bi se za R. S. omejil na besedo »ovan« ali pa bi morda izbral tisto domačo žival, ki je ovnu najbolj sorodna?

VID VREMEC

Pinko Tomažič in drugi tržaški proces 1941

16.

Tako je nekaj časa stanoval tudi pri meni v Djačkom domu. Kot Primorca sva hitro našla veliko stičnih točk. Imela sva neskončne debate in vedno znova sem moral občudovati njegovo politično razgledanost.« (32)

Tudi v Ljubljani si je pridobil nekaj znancev in somišljenikov. Spoznal se je s študentom Rihardom Knezom in poznejšo pisateljico Branko Jurca ter s prof. Elviro Tomasini. Slednja je imela zaupne zveze med mariborskimi in ljubljanskimi komunisti. Tako sta ona in Pavle Žavcer priskrbela partijsko zvezo Tomažiču, ki je nekaj časa študiral v Ljubljani, preden se je vpisal na Visoko šolo za ekonomske in trgovske vede v Zagrebu. Želel se je tudi nastaniti v Mariboru in tamkaj priti v stik s tovarniškimi delavci. (33)

V BANJALUKI

Med poletnimi počitnicami leta 1936 je Tomažič preživel le kratek čas v Banjaluki. Zavoljo fašističnih šikan je moral njegov stric Edvard Colja zapustiti rojstni kraj. Z nedoraslimi otroki se je leta 1927 naselil v Trnu pri Banjaluki. Tomažiča so nanje močno vezala sorodstvena čustva, spomini na lepa in brezskrbna otroška leta, ki jih je preživel z bratranci Danilom, Edijem in sestrično Dragico pri Tonačevih v Škrbini na Krasu.

O njegovem bivanju in delovanju v Banjaluki nas je seznanil Edi Colja. Med drugim se je takole spominjal:

»Tomažičevo politično delo je bilo v tem, da je že takoj dobil povezavo z nekimi študenti v Banjaluki, posebej pa je navezal stike s študentom Avdom Djumrukčičem, ki je bil njegov somišljenik in je deloval v naprednem delavskem gibanju. Mene, brata Danila in sestro Dragico je začel seznanjati in usmerjati v to gibanje. Dajal nam je v branje prepovedano politično literaturo (brošure). Spominjam se Maksima Gorkija, Vase Pelagiča in podobnih beril. V Trnu so ustanovili nogometni klub z nazivom »SSKT« (Seljački sportski klub Trn) kot »ogranek« znanega društva »BORAC« Banjaluka. Ustanovljen je bil po Pinkovi in Djumrukčičevi zaslugi. Kot mlada športnika sva z bratom Danilom postala člana tega kluba, in bila vključena v tamburaški orkester. Pinko je torej pod okriljem kluba izbral nas devet fantov — poleg sebe in brata Danila se spominjam še Sadeka Djumrukčiča (Avdovega brata), Marjana Vidoviča, Ante Lagundžije in še drugih. Nekega dne nas je povabil na ilegalni sestanek na odprtem ob nekem potoku zraven Stupčeviča in postavil je stražo. In tako nam je začel razlagati pomen tega sestanka. Tedaj nas je organiziral v SKOJ. Opozoril nas je tudi, da smo v nevarnosti pred tedanjimi žandarji. Podelil nam je naloge, da smo prepričevali svoje sošolce, ki so bili včlanjeni v obstoječe Križarsko društvo v Trstu, jih preusmerjali ter jih končno še včlanili v naš klub. Uspehi so bili dobri. Tedaj je delovala v Trnu tudi Mačkova stranka, Seljačka hrvatska sloga. Tudi iz nje smo uspeli mladince preusmeriti v naš klub in jih vzgajati v našem naprednem duhu. Jaz sem ob neki priložnosti dobil nalogo, da sem se vrinil na sestanek križarjev. Predaval je klerikalni vodja iz Banjaluke Feliks, vendar so me kmalu opazili med množico in me takoj izgnali s tistega predavanja. Naša organizacija je nameravala prinesti s predavanja za nas potrebne podatke.

Pinko je občasno hodil tudi med gozdarske delavce. Med njimi je ostal po kakšen teden in jih organiziral v napredno gibanje. Revnim delavcem je podeljeval oblačila in denar. Tudi v Trnu je med mladino nastopal s takimi dejanji. Svoje dirkalno kolo je podaril mladincu Mirku Majkiću, ki ga je zelo cenil in ga popeljal po svoji poti, saj je bil zelo napreden fant.

S svojim stricem Edvardom je imel zanimive pogovore o političnem stanju doma in v svetu. Večkrat sem bil navzoč takim pogovorom. Tudi njemu je dajal v branje ilegalno literaturo. Moj oče je bil naprednjak in tedanji revolucionar. Tako je tudi naprej, po Pinkovem odhodu leta 1937, nadaljeval z delom v naprednem gibanju, kot je tolmačil svojim otrokom.«

V mednarodni areni je fašizem pokazal svoje agresivne apetite z abesinsko vojno v letih 1935 - 1936. Zoper njegovo imperialistično napadalnost se je zvrstilo številno ognjevitih govorov na sedežu tedanjega Društva narodov v Ženevi. Vendar je končno vse ostalo pri gospodarskih sankcijah oziroma bojkotu zunanje trgovine fašistične Italije. Ob veliki premoči v orožju in opremi so fašistični legionarji, po večmesečnem in borbenem odporu Etiopcev, osvojili 10. maja 1936 etiopsko prestolnico Adis Abebo. Nato so osvajalci, pijani od lahke zmage, izvajali nasilje nad prebivalstvom. S tem pa ni bil zlomljen odpor proti osvajalcem. V težko dostopnih krajih Etiopije je nastala oborožena gverila.

(32) Vojmil Dekleva, Moje srečanje s Pinom Tomažičem, ob 65-letnici rojstva, Primorski dnevnik, 23. 3. 1980

(33) Milica Ostrouška: Narodni heroji, Silvira Tomasini, Maribor 1964, str. 18

Tržaški župan in predsednik pokrajine na srečanju z novinarji

Zavrnjene nove izzivalne težnje k razkosavanju deželne stvarnosti

V okviru tradicionalnih srečanj, ki jih združenje kronistov prireja ob koncu leta z domačimi upravitelji in oblastvenimi krogi, je bila včeraj na sedežu Časnikarskega krožka tiskovna konferenca tržaškega župana Staffierija in predsednika pokrajinske uprave Locchija. Oba sta najprej uvodoma opravila pregled doslej opravljenega dela in začrtala smernice za bodoče delovanje obeh krajevnih uprav, nato pa sta odgovarjala na vprašanja prisotnih novinarjev v zvezi z najbolj perečimi vprašanji krajevnega upravno-političnega življenja.

Župan Staffieri je najprej izrazil željo, da bi občinska uprava doživljala v bodoče obdobje večje stalnosti, tako da bi mogel biti k letu njegov obračun zajetnejši. Poudaril pa je, da so od njegove umestitve, dejansko v nekaj več kot dveh mesecih, ob prizadevnosti vseh svetovalcev opravili veliko upravnega dela in nadoknadili skoraj vso zamudo. Med pomembnejše uspehe svoje uprave je navedel sklep o ureditvi staležev osebja in pa pooblastila občinskemu odboru, ki po njegovem ne krnijo pristojnosti sveta, ampak mu dajejo možnost, da se ukvarja s pomembnejšimi zadevami. Glede bodočega dela je Staffieri navedel preustroj služb za skrbstvo, kulturo in šolo, ureditev parkirišč in prometa ter obnovitvene posege v mestnem središču, in pa vprašanja športa, zlasti v zvezi z novim stadionom.

Predsednik Locchi je prav tako izhajal iz dolgotrajne politične krize, ki je terjala po umestitvi novih odborov precejšnje napore za nadoknadenje zamujenega in navedel, da se je od tedaj pokrajinski svet sestal sedemkrat, odbor pa kar 22-krat, pri čemer je izdelal skoraj 400 novih sklepov. Prvenstveni nalogi v bližnji prihodnosti bosta ureditev starega vprašanja, kako najsmotrneje uporabiti komprenzorij bivše umobolnice in pa usmeritev dela pokrajinske uprave bolj institucionalno na področja njenih neposrednih pristojnosti. Glede teh je Locchi naglasil zadnjo soglasno resolucijo pokrajinskega sveta, ki terja od Dežele večjo vlogo, kot tudi zahtevo po dodelitvi upravljanja Sklada za Trst.

Oba upravitelja sta nato odgovorila na prvo vprašanje časnikarjev, ki je zadevalo zadnje ponovne težnje po razkosanju dežele Furlanije-Julijske krajine, ki se kažejo v pisanju lista »Messaggero veneto«. Župan je komentiral, da se je spet vnela politična mrzlica in da so določeni furlanski krogi vzeli priznanje brezcarinskih kontingentov, nato pa sedeža za operativni center za civilno zaščito kot pretvezo za novo polemiko s Trstom, ki je doslej pokazal veliko mero potrpežljivosti, in tudi sedaj ne sme nasedati na provokacije. Po mnenju Staffierija je možno govoriti o dveh avtonomnih delih dežele, toda na osnovi dogovora in brez teženj po prevladi. Locchi je naglasil, da prihajajo razkrojevalne težnje v Furlaniji do izraza med določenimi gospodarskimi in družbenimi krogi, ne pa med strankami. Namen je postaviti v dvom uravnovešeno politiko deželnega odbora glede zbližanja med različnimi področji, zlasti kar zadeva potrebe po pomoči, ki jo je treba nuditi tržaški in goriški pokrajini. Predsednik pokrajine je izrazil pri tem mnenje, da bo sedanja proračunska razprava v deželnem svetu pojasnila stališča strank in zavrnila izzivanja.

Na posebno vprašanje našega dnevnika glede odnosa obeh uprav do spornega vprašanja čl. 7 Biasuttijevega osnutka decentralizacije deželnih pristojnosti na tržaško občino in pokrajino, sta tako Staffieri kot Locchi odgovorila, da bosta morala obe upravi najti dogovorjeno stično točko, ker bi bila povsem nesmiselna »vojna med reveži«. Tako je župan naglasil, da bi bilo nespametno, da bi se občina potegovala za pristojnosti, ki zadevajo širše pokrajinsko območje (kot na primer vprašanja vinogradništva), kot bi tudi ne bilo pametno, da bi se pokrajina zavzemala za pristojnosti na področju pristaniških dejavnosti. Locchi je pa poudaril, da bo treba doseči med upravama sporazum, tako da bi ob primernem ovrednotenju Trsta kot glavne občine v deželi ne razvrednotili in izničili vlogo pokrajine kot usklajevalca in koordinatorja med krajevnimi upravami na tem ozemlju.

Staffieri je med drugim omenil tudi vprašanje zaščite slovenske manjšine, pri čemer je dejal, da se bo morala o tem obnoviti politična dialektika v povsem umirjenih in racionalnih tonih.

S srečanja med predstavniki kmetov in deželno KD

Kako ustaviti nazadovanje kmetijstva v naši deželi

Kmetijstvo v naši deželi zgublja pozicije, vedno manj ljudi se ukvarja s kmečko dejavnostjo, delež kmetijstva pri ustvarjanju dohodka je vedno manjši. Denarja za podporo kmetijstvu je — vsaj na papirju — dovolj, in to iz deželnih, državnih in mednarodnih skladov (Evropska skupnost), vendar se ne uporablja, ali se uporablja neučinkovito in z veliko zamudo. Kako najti izhod iz tega vse prej kot zavidljivega položaja je bil glavni argument srečanja, ki je bilo v prejšnjih dneh med deželnim predstavništvom Krščanske demokracije in Deželno konfederacijo kmetov in ki se je je udeležila tudi Kmečka zveza. KD sta zastopala — ob zadržanosti deželnega tajnika Longa v Rimu — načelnik skupine KD v deželnem svetu Carpenedo in odgovoren za gospodarske zadeve Angeli, medtem ko sta zastopstvo kmetov vodila deželni predsednik Savorgnan in Bukavec za Kmečko zvezo.

Predstavniki kmetov so na srečanju postavili vrsto konkretnih predlogov: poseči v Bruslju za odobritev pravilnika dežele, da bi lahko kmetje dobivali prispevke tudi od Evropske skupnosti; končno izdelati deželni kmetijski načrt, v skladu z vsedržavnim načrtom za kmetijstvo, ki dodeljuje tej gospodarski panogi za triletje 1986-1988 nemajhno vsoto 16.500 milijard lir; odobriti deželni zakon o strokovni pomoči kmetom (druge dežele ga že imajo); omogočiti vključevanje mladih v kmetijsko dejavnost in končno pospešiti birokratske postopke za uporabo finančnih sredstev v podporo kmetijstvu.

Predstavnik Kmečke zveze pa je še posebej naglasil nujnost posebnih instrumentov za specifična področja, kot je na primer Tržaška pokrajina, ki razpolagajo z omejenim teritorijem in kjer prav posegi na teritoriju čedalje bolj odjedajo življenjski prostor kmetijstvu, pri tem pa se ustvari še dodatna narodnostna škoda, ki jo mora Dežela na osnovi ne samo republiške ustave, ampak tudi svojega statuta na neki način nadomestiti ali popraviti.

Predstavnika KD sta izrazila dokajšnje soglasje z izrečenimi stališči, se zavzela za sklicanje deželne konference o kmetijstvu, ki naj bo prihodnje leto ob sodelovanju zainteresiranih, se pravi kmetov in njihovih stanovskih organizacij, ter pokazala razumevanje za birokratske težave pri dajanju prispevkov, kar je po njihovem mnenju moč premostiti z večjo profesionalnostjo pristojnih funkcionarjev, z nadaljnjo decentralizacijo in z reorganizacijo staleža.

Jutri seja Glavnega sveta KZ

Pregled položaja v zvezi z nameravano namestitvijo sinhrotrona pri Bazovici bo glavna točka na jutrišnji seji Glavnega sveta Kmečke zveze, ki se bo sestal ob 19.30 na sedežu KZ v Ul. Cicerone. Poleg tega bo govor še o organizacijskih vprašanjih, kot na primer o članarinah za leto 1987 in o prispevkih članstva za razne usluge.

Kraška umetnica razstavlja v Prosvetnem domu na Občinah

V kipih Doljakove se zrcali uveljavitev ženske-Kraševke

Torkova otvoritev razstave naše kraške umetnice-obrtnice Bogomile Doljak v Prosvetnem domu na Občinah je predstavljala pomemben dogodek, ki ga je občinstvo z veliko udeležbo še podčrtalo in potrdilo.

Torkova otvoritev skulptur Doljakove je bila v nekem smislu tudi potrditev pravilne poti, ki jo je umetnica ubrala pred približno 10 leti prav v tem domu na bienalu umetnikov amaterjev. Tedaj se je predstavila javnosti z vso boječnostjo začetnika in strahom pred odmevom med občinstvom. Tokrat je nastopila že kot zrela, cenjena in priljubljena ustvarjalka skulptur, ki že same po sebi govorijo o njenem notranjem izraznem bogastvu, o njeni ljubezni do rodnega Krasa, o njeni navezanosti na njegovo prebivalstvo, njegove navade in običaje, in ne nazadnje o njeni tesni povezavi s kraško naravo, kraškim kamnom in lesom.

Člani KD Tabor so umetnici s svojo strokovnostjo in sposobnostjo pomagali, da je skulpture razpostavila v ambientu in na način, ki jih je lahko samo ovrednotil.

V imenu KD Tabor je vse udeležence, Bogomilo Doljak in še posebej prof. Giulia Montenera pozdravil predsednik Rinaldo Vremec.

Prof. Montenero je z govorom, povezanim z zgodovino Trsta, pa tudi z deležem, ki ga je imel pri ustvarjanju te zgodovine naš kraški človek, predstavil umetnico. Doljakova izraža s svojimi stvaritvami, je med drugim dejal, ne le svojo navezanost na rodno zemljo in kraj, naravo, na vse, kar je v njej lepega in plemenitega, temveč daje mesto ženski - Kraševki, ki se v nenehnem boju s številnimi težavami vendarle uspe postaviti na svoje noge, se uveljavi in preko svojih del tolmači javnosti, kaj naj nam bo Kras z vso svojo lepoto in bogastvom, kaj naj nam bo zemlja, na kateri živimo.

Njegovi predstavitvi se je s par besedami pridružila umetnica sama, ki se je zahvalila KD Tabor, prof. Monteneru in vsem »ki me spodbujajo, da lahko s svojim delom nadaljujem«.

Da je bil večer še lepši, v sintoniji z razstavo samo, je poskrbel še nastop ženskega pevskega zbora KD Ivan Grbec iz Škednja, ki je pod vodstvom Bože Hrvatič z velikim smislom za našo pesem odpel pet skladb, med temi znano »Lipa«, ki jo je izvedel za to priložnost prvič. N. L.

Do sobote »davek na zdravje«

Do sobote, 20. t. m., morajo plačati »davek na zdravje« obrtniki, trgovci, svobodni poklici, odvisni delavci in upokojenci, ki so poleg plače oziroma pokojnine, razpolagali v letu 1985 še z drugimi dohodki. Podrobnejša pojasnila nudi patronat INAC v Trstu, Ul. Cicerone 8/B (tel. 62785).

Z zadnje seje dolinskega občinskega sveta

Zavrnitev načrta decentralizacije in obsodba pisanja »Vjesnika«

Dolinski občinski svet je na svoji zadnji seji soglasno sprejel dve pomembni resoluciji. Prva zadeva osnutek zakonskega predloga za decentralizacijo pristojnosti dežele Furlanije - Julijske krajine, glede katerega dolinski občinski svet meni, da je za tržaško pokrajino nesprejemljiv in to iz treh razlogov: ker odreka Tržaški pokrajini vlogo koordinatorja pri načrtovanju deželnih posegov, ker hoče ukiniti Kraško gorsko skupnost in ker odvzema sedanjo vlogo petim okoliškim občinam tržaške pokrajine. Prav zato je občinski svet odklonil takšen osnutek in imenoval svetovalsko komisijo — sestavljajo jo župan in načelniki skupin — ki naj skupno z drugimi občinami in Tržaško pokrajino obravnava vprašanje decentralizacije.

Prav tako soglasno je bila sprejeta resolucija, v kateri dolinski občinski svet izreka presenečenje nad pisanjem zagrebškega Vjesnika, ki označuje prizadevanja za dosego zaščitnega zakona za slovensko manjšino v Italiji kot zahtevo po neosnovanih privilegijih. Ne glede na to — je rečeno v resoluciji — ali je takšno pisanje sad časnikarske površnosti ali pa namerno, občinski svet odločno obsoja tako izkrivljeno prikazovanje vprašanja zaščite slovenske manjšine v Italiji in vabi uredništvo zagrebškega lista, naj se prepriča, da so zahteve slovenske manjšine v skladu z načeli italijanske ustave in mednarodnih obveznosti, pri oblikovanju katerih je sodelovala tudi Jugoslavija in ki obravnavajo italijansko in slovensko narodno manjšino v obeh državah.

Na isti seji je dolinski občinski svet še odobril osnutek konvencije z gradbenim podjetjem Piave za gradnjo treh stanovanjskih hiš za skupno šest stanovanj v Ricmanjih ter predlog, naj Občina v letu 1987 pristopi k Svetu evropskih občin in dežel.

Glede delovanja dolinske občine naj še zabeležimo, da se je župan Švab v prejšnjih dneh sestal s predsednikom pokrajine Locchijem in s tržaškim županom Staffierijem. Prvi je Švaba obvestil o svoji vlogi usklajevalca posebnih prispevkov Tržaškega sklada za izredne načrte občinskih uprav, dolinski župan pa je predsedniku Locchiju orisal probleme in stališča glede antifašističnega odbora, decentralizacije Dežele, urejanja pokrajinskih cest (oznake in smerokazi, obrobno grmičevje, semaforji), kanalizacije Ricmanje - Domjo in na Križpotu.

S tržaškim županom Staffierijem pa je Švab obravnaval vprašanja plačevanja vode občinskemu podjetju ACEGA, izrednih posegov dežurnih tehničnih služb, raztegnitve plinskega omrežja na dolinsko občino itd., še posebno pa je bil govor o vprašanju upepeljevalnika.

Kravosov in Vecchietov literarno-grafični mozaik združuje več jezikov in kultur sredozemskega pasu

Od leve: Slavko Mihalić, Franko Vecchiet, Marko Kravos, Maja Haderlap in Arnaldo Bressan

»Mediteran, Sredozemlje — zemlja na sredi. Česa? ... Je to sreda zemlje? Sredozemlje? ... Velikanski polifonični, univerzalni orkester, v katerem se oglašajo Kravosove pesmi in Vecchietove slike: sredozemske so v vseh pomenih — civilizacijskih, človeških, lepotnih; sredozemske so na svoj lasten, sredozemsko zaznamovan način.« Tako razmišlja Matjaž Kmecl v svojem uvodnem eseju k novi petjezični literarno-grafični zbirki, ki si je za naslov izbrala grafični pojem »Sredozemlje«. Knjigo so v torek predstavili v Gregorčičevi dvorani. »Krstnega obreda« te umetniške zbirke se je udeležilo številno občinstvo ljubiteljev besedne in likovne umetnosti.

Torkov večer v Slovenskem klubu se je sicer pričel z uvodom Jureta Mikuža. Ravnatelj Moderne galerije v Ljubljani je spregovoril le nekaj besed o monografiji z grafikami Lojzeta Spacala, knjigi, ki so jo v torek popoldne že predstavili v galeriji Tržaške knjigarne. Organizatorji so nato prepustili besedo protagonistom večera, ustvarjalcema Marku Kravosu in Franku Vecchietu. Avtor uvodnega eseja, Matjaž Kmecl, se na žalost tega predstavitvenega srečanja zaradi slabega vremena (Ljubljano je prekril sneg), ni mogel udeležiti.

O svojih občutkih ob izidu knjige »Sredozemlje« je najprej spregovoril Marko Kravos. Delo je svojevrstna literarno-grafična zbirka, sestavljenka, ki združuje poezijo in tehniko lesoreza in visokega tiska. Pesniški lok zbirke se pričenja z veselo napitnico — »Piti ali biti«, nato pa preide v razmišljanje o doživljanju narave ter o trpkem občutku človekove ogroženosti. Med pesmimi, ki so izšle v tej novi petjezični zbirki, je nekaj prav »svežih«, doslej še neobjavljenih. Pesnik Kravos je želel sestaviti poetično kompozicijo, ki bi se skladala z naslovom »Sredozemlje«. Kaj pravzaprav sporoča naslov? Sredozemlje je geografska in kulturna metafora za »biti na sredi v brezzračnem, majhnem prostoru,« pomeni pa tudi »biti na sredi svojega življenja«, trenutek, ko človek ugotovi, da ne bo mogel izvršiti vseh svojih načrtov.

Slikar Franko Vecchiet je prisotnim predstavil likovni del knjige. Poudaril je, da njegove grafike niso opisne, torej niso in nočejo biti ilustracija ali komentar k poeziji. S pesnikom Kravosom sta iskala in našla pravilno valovno dolžino, ki je zadovoljevala oba umetnika. Vecchietove grafike niso risbe, pač pa collagesi, ki jih označuje polaganje različnih barvnih in oblikovnih vrednot.

Torkovega predstavitvenega srečanja so se udeležili tudi trije prevajalci zbirke »Sredozemlje«. Knjiga je namreč izšla v petih jezikih: slovenščini, hrvaščini, nemščini, italijanščini in francoščini. Slavko Mihalić avtor hrvaškega prevoda je povedal nekaj besed o svojem delu. »Mnogi pravijo, da poezije ni mogoče prevesti, vendar to ne drži«, je poudaril prevajalec. »Najraje prevajam žive pesnike, da lahko skupno z njimi preverim, če sem svoje delo dobro opravil.« Arnaldo Bressan, ki je Kravosove poezije prevedel v italijanščino, je opozoril na pomen knjige »Sredozemlje«. Njena izdaja je za naše mesto pomemben dogodek, saj združuje med seboj več različnih jezikov in kultur. Ob koncu je spregovorila še Maja Haderlap, avtorica nemškega prevoda.

Zbirka »Sredozemlje« je prava posebnost tudi s čisto tehničnega vidika, saj je sestavljena in šestih vrst papirja. Delo je izdala TK Galerija, natisnila pa tiskarna Graphart. Kaj več o tej petjezični literarno-grafični sestavljenki pa lahko zveste na straneh dela samega. Kot pravi slovenski pregovor, »se dobro blago samo hvali«. In dobra knjiga tudi. HJ

S ponovnim glasovanjem na sinočnji seji skupščine

Zastopnik SSk Miro Opelt potrjen v upravnem odboru KZE

Predstavnik Slovenske skupnosti Miro Opelt je bil sinoči, ob ponovnem glasovanju medobčinske skupščine tržaške Krajevne zdravstvene enote, potrjen za člana njenega upravnega odbora. Kandidat SSk je bil izvoljen pri drugem tajnem glasovanju, v balotaži s komunistom Pessatom, in je prejel 32 glasov vseh strank koalicije, ki podpira tržaško občinsko in pokrajinsko upravo. Pri prvem glasovanju so se namreč vzdržali listarji iz obzira do pričakovanj republikancev, zaradi česar je bila potrebna balotaža (prvi izid je namreč bil: Opelt 18 glasov, Pessato 10, Suklan 2).

S tem je bil torej korenito rešen težaven položaj, ki je nastal, ko je deželni nadzorni odbor razveljavil glasovanje z dne 27. oktobra, ko je bila skupščina KZE izvolila upravni odbor in v njem tudi predstavnika SSk Opelta. Nadzorni organ je oporekel Opeltovi izvolitvi, češ da ni prejel absolutne večine glasov. Sam Opelt je nato vložil priziv na Deželno upravno sodišče, ki pa se še ni izreklo. Ponovna izvolitev sedaj zaključuje zadevo ne glede na izid priziva in omogoča upravnemu odboru KZE, ki mu predseduje dr. Claudio Bevilacqua, polno pristojnost delovanja.

Bevilacqua je na začetku včerajšnje seje imel tudi kratek umestitveni govor, v katerem se je zahvalil za priznanje in zaupanje in hkrati nakazal glavne smernice programa za delovanje Krajevne zdravstvene enote, ki ga ima njegov odbor v izdelavi in ga bo v kratkem predložil skupščini. Na sinočnji seji so tudi odobrili začasno upravo KZE do konca aprila 1987, ker pač ustanova še nima za prihodnje leto veljavnega proračuna.

Na včerajšnji seji je bila prisotna tudi prevajalka in sta zato svetovalca Tamara Blažina (KPI) in Bojan Brezigar (SSk) lahko spregovorila v slovenščini, kar je izzvalo pri svetovalcih desnice nekaj negodovanja, ki pa ni onemogočilo rednega poteka del. (lv)

Uspeh pobude »Odprta vrata«

Letošnja izvedba Odprtih vrat, ki jo drugič zaporedoma prireja odborništvo za šport in prosti čas tržaške Pokrajine, je zabeležila velik uspeh. Štirideset podjetij, obrtniških delavnic, znanstvenih ustanov, gledališč in javnih ustanov je odprlo svoja vrata več stotinam prebivalcev in dijakov tržaške pokrajine, ki so na ta način prišli v stik s produktivnimi vidiki tržaškega življenja. Zlasti šolarji so se letos v velikem številu odzvali pobudi Pokrajine, saj je različne delovne sredine obiskalo skoraj sto razredov. Največ obiskovalcev so pritegnile velike industrije, kot so Tovarna velikih motorjev, železarna Terni, Arzenal sv. Marka, pa tudi drugi sektorji, kot so informatika, gradbeništvo, tiskarne in znanstvene ustanove. Letos so prvič odprla svoja vrata, predvsem za šolarje, tudi tržaška gledališča.

Dijaki se po obisku podjetij lahko udeležijo natečaja, ki ga je razpisalo Šolsko skrbništvo na temo »Kako gledam na svojo prihodnost po obisku produktivnih struktur svojega mesta«.

Razstavni sejem umetniške obrti

Danes ob 11. uri bodo na Pomorski postaji odprli razstavni sejem umetniške obrti in daril, ki jo prireja pripravljalni odbor za umetniško obrt v sodelovanju z Ustanovo za razvoj obrti, tržaško Trgovinsko zbornico, tržaško sekcijo Vsedržavne konfederacije za obrt, tržaško Združenje obrtnikov, Slovenskim deželnim gospodarskim združenjem in s prispevki Tržaške hranilnice. Razstavljali bodo predmete iz keramike, usnja, lesa in železa, zlatarske izdelke, mozaike, tkane obrtniške predmete in proizvode drugih sektorjev.

V petek v priredbi Društva Slovencev miljske občine

Še o Gregorčičevem večeru pri Koroščih

Društvo Slovencev miljske občine se je pretekli petek predstavilo številnemu občinstvu v Ljudskem domu pri Koroščih z »Gregorčičevim večerom«, ki prav gotovo zasluži pozornost, saj se je društvo, kljub organizacijskim težavam in preobremenjenosti nekaterih njegovih članov, predstavilo s kulturno prireditvijo, ki je zaobjela vse: najmlajše iz miljskega otroškega vrtca, učence osnovne šole, otroško folklorno skupino in mešani pevski zbor Jadran. O prireditvi smo na kratko že poročali, vendar zasluži nekaj več besed, saj je dejavnost slovenskega miljskega društva, ob razmerah, v katerih deluje, neprecenljiva in nenadomestljiva.

Najmlajši so se navdušenim staršem in ostalim predstavili z lepo zamišljenim in izvedenim prizorom iz življenja v gozdu. Tu so nastopali zajčki, pa lovci, ki so se vklopili v prijetno življenje v naravi.

Njim so sledili učenci domače osnovne šole, ki so doživeto podali recital, posvečen Simonu Gregorčiču, njegovi poeziji in njegovi ljubezni do lastnega naroda in še posebej do Primorske.

Za oba nastopa gre pohvala ne le mladim izvajalcem, temveč tudi njihovim vzgojiteljicam in učiteljem, ki so v pripravo programa vložili veliko truda in dobre volje, ki pa sta se lepo obrestovala.

Mešani pevski zbor Jadran je s petkovim nastopom vstopil v deseto leto svojega delovanja. Okrog 25 pevcev in pevk, ki se s takšno vztrajnostjo in ljubeznijo posvečajo petju, temu najbolj iskrenemu in neposrednemu izrazu umetniške dejavnosti, se je svojemu občinstvu predstavilo s štirimi pesmimi, dvema na besedilo najbolj znanih Gregorčičevih poezij. Zbor je tokrat lepo nastopil pod vodstvom prof. Mirjane Bonin, ki je nadomestila dosedanjega zborovodjo Riharda Laharnarja.

Za konec se je občinstvu predstavila tudi otroška folklorna skupina, ki jo vodi prof. Ana Sojak in ki je podala tri ljudske plese.

Na harmoniko je mlade pridne plesalce spremljala Marina Sturman. Skupina dobro deluje in ima še velike možnosti razvoja.

Lahko torej ugotovimo, da je Društvo Slovencev miljske občine aktivno in prisotno v številnih kulturnih dejavnostih, ki bodo prav gotovo še bolj zaživele, ko bo društvo prišlo v Miljah do svojega sedeža, za katerega se trudi in skrbi za to ustanovljena zadruga. O tej pridobitvi bomo poročali, ko bo prišlo do otvoritve novega sedeža.

■ **Tržaška občina sporoča**, da bodo lahko brivski in frizerski saloni v času do 31. decembra odprti vsak delavnik (brez tedenskega počitka). 24. decembra bodo lahko odprti od 8. ure do 12.30 in od 15.30 do 19. ure, 31. decembra pa od 8. do 14. ure.

Ustanovljen deželni center za storitve v korist male in srednje industrije

Tudi v naši deželi so ustanovili Center za storitve v korist male in srednje industrije. Gre za novo tehnično strukturo, ki bo lahko nudila vsakovrstno pomoč malim in srednjim industrijskim podjetjem v naši deželi, kot so razni finančni nasveti, tržne raziskave, pomoč pri tehnološki obnovi itd. Novi center so predstavili na včerajšnji tiskovni konferenci ob navzočnosti deželnega odbornika za industrijo Francescutta, o strukturi in delovanju centra pa sta spregovorila njen predsednik Variola in ravnatelj Politi.

Center je družba z omejeno odgovornostjo, katerega člana sta Deželna zveza industrijcev in Deželna zveza male industrije. Sedež novega centra bo v Trstu, podružnici pa bosta v Vidmu in Pordenonu. Na predstavitveni tiskovni konferenci je bilo izrečeno zaupanje, da bo novi storitveni center resnično pripomogel, da bodo mala in srednja podjetja v vsej deželi dosegla tisti kvalitetni skok, ki je nujno potreben za zagotovitev konkurenčnosti na evropskih tržiščih in za nadaljnji razvoj sektorja, ki ima v Furlaniji-Julijski krajini nosilno vlogo.

V nedeljo v Zgoniku revija v dobrodelne namene

Lovski pevski zbor Doberdob in zbor Prosek-Kontovel bosta v nedeljo, 21. t. m., ob 17. uri že drugo leto zapored priredila v športno-kulturnem središču v Zgoniku celovečerno pevsko revijo, na kateri bo s samostojnim koncertom nastopilo kar šest zborov iz tržaške pokrajine in sicer: mešani zbor Slovenec iz Boršta, dekliški zbor Devin, mešani zbor Primorec-Tabor, ženski zbor Prosek-Kontovel, moški zbor Prosek-Kontovel in lovski zbor Doberdob. Ljubiteljem zborovskega petja se v tej akustični dvorani obeta res izjemno kulturno doživetje, obenem pa ima celotna prireditev še globlji pomen in humano razsežnost, saj bodo čisti izkupiček namenili gradnji kulturnega doma-spomenika padlim borcem v NOB pri Briščikih, ki ga je požrtvovalni vaški odbor že spravil pod streho, manjkajo pa še sredstva za dokončno notranjo ureditev. V tem polivaletnem objektu bodo Briščiki pridobili prepotreben sedež za razvijanje družbene dejavnosti in za krajevno sekcijo osnovne šole. Lanska prireditev, ki so jo organizirali za pomoč Skupnosti družina z Opčin, je odlično uspela in organizatorja računata na občutljivost in solidarnost širšega kroga naših ljudi, ki bodo lahko s svojo množično udeležbo konkretno podprli to hvalevredno dobrodelno pobudo. B. S.

Že dvakrat jih je vložilo KZKV proti lokaciji sinhrotrona

Pravcata odisejada ugovorov

Ugovori proti sklepom, ki jih je tržaška občinska uprava sprejela glede lokacije sinhrotrona in nove razmejitve Raziskovalnega območja (varianti 45 in 46 občinskega regulacijskega načrta), povzročajo veliko težav ne samo upravi, marveč tudi organom, ki po zakonu nadzirajo njeno delovanje. Leti so se znašli v pravem pravcatem precepu. Tako vsaj lahko sklepamo npr. iz dejstva, da ugovori, ki jih je Koordinacijsko združenje kraških vasi (KZKV) pisno vložilo 14. novembra, ne morejo in ne morejo priti na pravi naslov. A pojdimo po vrsti.

KZKV je resnici na ljubo nastopilo z ugovori proti variantama že 7. julija. Od pokrajinskega nadzornega odbora je pisno zahtevalo, naj razveljavi sklepa, ki ju je Richettijev odbor sprejel po nujnostnem postopku 26. junija, tik preden je še istega dne odstopil pred občinskim svetom. KZKV je svojo zahtevo utemeljilo s tremi argumenti, ki osporavajo veljavnost sklepov predvsem po formalni plati: 1. občinski odbor naj bi segel po nujnostnem postopku brez pravega razloga, saj ni šlo za nujno in nepričakovano zadevo, o kateri bi odbor moral sklepati namesto občinskega sveta, ki se je povrh, kot rečeno, sestal še istega dne; 2. odbor naj bi sprejel sklepa, ne da bi vprašal za mnenje Rajonskega sveta za Vzhodni Kras, kot zahtevajo zakoni; 3. odbor naj bi postopal sila nedemokratično, saj se sploh ni pozanimal, kako na zadevo gledajo neposredno prizadeti prebivalci, še posebej Slovenci, in njihovi predstavniki.

Pokrajinski nadzorni odbor je 11. avgusta te ugovore kratkomalo zavrnil, češ da ne sodijo v njegovo pristojnost. Medtem je Tržaška občina dobila novo upravo, ki ji načeluje župan Staffieri. Na njen predlog je občinski svet 4. novembra potrdil sklepa Richettijevega odbora, natanko deset dni pozneje pa je KZKV pisno vložilo nove ugovore. Pokrajinskemu nadzornemu odboru je predlagalo, naj razveljavi sklep sveta, in sicer zato, ker svet ni upošteval prvih ugovorov, ni zaslišal Rajonskega sveta, ni vprašal urbanistične komisije za mnenje in ker sklepa nista bila pred odobritvijo javno razobešena, kot določajo zakoni. Od nadzornega odbora je zahteval, naj se izreče o zakonitosti sklepov, za kar bi moral biti pristojen.

Kaj pa pokrajinski nadzorni odbor? Tudi tokrat je odgovoril, da so ugovori prispeli na zgrešen naslov. To stališče je zavzel 17. novembra. Toda pisnih ugovorov ni kratkomalo vrnil KZKV, temveč jih poslal Deželnemu ravnateljstvu za teritorialno načrtovanje, češ da zadeva sodi pod njegovo pristojnost. Resnici na ljubo je treba reči, da bi omenjeno deželno ravnateljstvo moralo pregledati vse ukrepe krajevnih uprav, ki segajo na urbanistično področje, nakar bi se morala o njih izreči še deželni tehnični odbor in naposled sama deželna vlada. Toda poglejmo, kako je omenjeno ravnateljstvo sprejelo ugovore KZKV. V pismu pokrajinskemu nadzornemu odboru z dne 2. decembra je najprej podčrtalo, da mu Tržaška občina še ni predstavila svojih zadevnih sklepov. Mimo tega pa bi se po mnenju ravnateljstva moral o ugovorih izreči pokrajinski nadzorni odbor, saj ugovori zadevajo zakonitost občinskih sklepov, ne pa njih vsebine. Samo v tem drugem primeru naj bi bilo ono pristojno...

Jutri v Škednju sklepna prireditev Grbčevih dnevov

Jutri bo v škedenjski osnovni šoli sklepna prireditev v okviru »Grbčevih dnevov«, ki so jih škedenjske organizacije priredile ob 20-letnici smrti svojega rojaka, znanega skladatelja, glasbenika in kulturnega delavca. Protagonisti sklepne prireditve bodo otroci sami, ki so pod vodstvom svojih učiteljev pripravili bogat pevsko-recitacijski program. Šolski zborček bo pod vodstvom Dušana Jakomina zapel Grbčevo Uspavanko in nekaj drugih pesmi. Po pevskem nastopu nekaterih posameznih razredov bodo učenci predstavili v obliki igrice Polževo snubitev, iz Grbčeve zbirke Ljudskih pesmi pa recitirali razne posmehulje, izštevanke, nagajivke in druge zabavne verze. Na koncu bodo skupno zapeli še koledniško Sv. trije kralji.

Plače za šolnike

Po nevšečnostih, ki so nastale zaradi nekajdnevnega popolnega zaprtja prostorov tržaškega šolskega skrbništva, je skrbništvo objavilo datume izplačil pokojnin, plač in trinajstih plač učnega in neučnega osebja. Jutri bodo izplačali pokojnine in trinajste plače upokojencem. Prav tako jutri bo dobilo decembrsko plačo in trinajsto plačo stalno učno in neučno osebje, poverjeni veroučitelji na višjih srednjih šolah in profesorji telesne vzgoje, za katere skrbi skrbništvo. 22. septembra bodo izplačali novembrsko plačo in enajst obrokov trinajste plače letnim suplentom, začasnim suplentom in začasnemu neučnemu osebju.

Razstava dokumentov bataljona »Vivoda«

Nova delavska zbornica CGIL in njen deželni inštitut za študije in raziskava prirejata tridnevno razstavo dokumentov partizanskega udarnega bataljona »Alma Vivoda«, ki bo v dvorani Di Vittorio v Ulici Pondares št. 8 od petka, 19. t. m., ob 11.30. Dokumentacijo je zbral med narodnoosvobodilnim bojem znani miljski borec Ivan Čač-Bill, ko je bil načelnik informacijske službe drugega partizanskega vojnega področja in udarnega bataljona »Alma Vivoda« in jih ob velikem tveganju hranil ves vojni in povojni čas do smrti leta 1969 v Kopru.

Zanimiva okrogla miza v priredbi Krožka Proposta

Pogled v temni svet mladinske odrinjenosti in prestopništva

V Časnikarskem krožku v Trstu je bila v torek okrogla miza na temo: »Mladinska odrinjenost in prestopništvo«. Priredil jo je novoustanovljeni krožek »Proposta« iz Ribiškega naselja pri Devinu, na njej pa so pod moderatorstvom predsednika krožka Gianfranca Bettia sodelovali deželni funkcionar Zanmarchi, predsednik pokrajinske uprave Locchi, mladinski sodnik Rosario, predsednik Skupnosti sv. Martina in duhovnik Vatta ter predsednik pokrajinskega Združenja obrtnikov Ret.

Razpravljalci so z različnih vidikov skušali osvetliti vzroke, ki privedejo mlade na rob družbe in hkrati pogostoma v alkoholizem, narkomanijo ter v prestopništvo. Brezposelnost je brez dvoma eden izmed takšnih vzrokov, a ne edini. V ozadju so večkrat razbite družine oziroma odsotni starši, težave v socializacijskih procesih v šolskem in drugih okoljih itd.

Vse to bi seveda bilo treba upoštevati pri sprejemanju pobud in ukrepov proti mladinskemu prestopništvu. Zanmarchi in Locchi sta povedala, kaj sta in kaj nameravata napraviti deželna in pokrajinska uprava na tem področju. Kot je poudaril zlasti sodnik Rosario, pa je jasno, da zakonski, sodni in administrativni ukrepi ne morejo biti problemu kos. Potrebno je sodelovanje celotne družbe. S tega vidika opravljajo še posebno dragoceno delo prostovoljci in razne prostovoljske organizacije, kot je Skupnost sv. Martina, ki že šestnajst let deluje med narkomani, alkoholiki in raznovrstnimi odrinjenci na Tržaškem. Njen voditelj Vatta je na okrogli mizi podčrtal predvsem misel, da bi bilo zgrešeno reševati tovrstne probleme v umetnih okoljih, na nekakšnih »rajskih otokih«. Na tak način bi odrinjence še bolj oddaljili in ne približali družbi. V tem smislu so dokaj zanimive pobude, ki jih v zadnjih časih uresničuje tržaška kaznilnica v sodelovanju z Združenjem obrtnikov, o čemer je govoril predsednik Združenja Ret.

Socialisti iz Marzabotta na obisku v Dolini

Tovariši PSI iz prijateljske občine Marzabotto so se prejšnji teden srečali s socialisti dolinske občine v restavraciji Sonja pri Domju.

Ob tej priložnosti so si lahko prisotni ogledali video posnetek o izletu sekcije PSI iz Doline v Marzabotto ob proslavi 42-letnice nacističnega pokola. Posnetek je pripravil domačin Franco Crevatin.

Po pozdravu tajnika sekcije Kofola in nagovoru gosta Beccarija (tajnika sekcije PSI Marzabotto) so se številni domačini in gostje zadržali v prijetni družabnosti.

Avto na Trbiški cesti zbil pešca do smrti

Prileten jugoslovanski državljan se je včeraj smrtno ponesrečil v prometni nesreči na Trbiški cesti pri Montebellu. 79-letnega Rodolfa Penca iz Medulina, ki je prečkal cesto izven prehoda za pešce, je do smrti zbil volkswagen hrošč.

Nesreča se je pripetila približno ob 17.30 na Trbiški cesti pri Montebellu, nedaleč od avtomobilskega odpada Morselli. 45-letni Pietro Steiner iz Ul. Polo 26 se je takrat peljal v svojem volkswagen hrošču v smeri proti Opčinam. Po nesreči je karabinjerjem iz Ul. Tominz izjavil, da je kar naenkrat zagledal pred sabo moškega. Vozniku ni uspelo izogniti se trčenju: avto je silovito zbil pešca na tla, kjer je obležal mrtev.

Karabinjerji so ugotovili, da je Penco prečkal cesto izven prehoda za pešce, in sicer z leve strani proti desni (gledano iz smeri vožje avtomobila). Odsek ceste, kjer se je nesreča zgodila, je tudi slabo razsvetljen.

Huda nesreča mladeniča na delu

Mlad delavec se je včeraj hudo ponesrečil med delom v prostorih bivšega obrata Vetrobel v tržaški industrijski coni. 28-letnega Michelangela Muratoreja iz kraja Olgiate pri Comu, ki je v tovarni opravljal vrsto del za podjetje Siderurgica iz Lecca, je malo pred 17. uro zadela žerjavna protiutež, ki se je nepričakovano odlepila z žerjava.

Mladeniča so hudo ranjenega prepeljali v bolnišnico na Katinari, kjer so ga sprejeli na oddelku za kirurško patologijo. V nesreči je Muratore dobil močan udarec v hrbet (zdravniki domnevajo, da si je pri tem tudi poškodoval vretenca), udaril pa se je tudi v prsi in v trebuh. Zdravniki so si zanj pridržali prognozo.

Tatovi na domu domjenskega župnika

Ljubitelji tuje lastnine so v torek med 16. in 19. uro nenapovedano obiskali stanovanje domjenskega župnika Angela Kosmača pri Domju 84, ko župnika ni bilo doma. V stanovanje so se prihulili skozi stranišno okence, potem ko so se povzpeli na lopo za hišo in s palico razbili šipo. Odnesli so vrsto dragocenosti in nekaj hranilnih knjižic.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

Wolfgang Kohlhaase - Rita Zimmer

RIBA ZA ŠTIRI

Režija JOŽE BABIČ

Premiera
— jutri, 19. decembra, ob 20.30 ABONMA RED A - premierski

Ponovitve
— v soboto, 20. decembra, ob 20.30 ABONMA RED B - prva sobota po premieri
— v nedeljo, 21. decembra, ob 16.00 ABONMA RED C - prva nedelja po premieri
— v soboto, 27. decembra, ob 20.30 ABONMA RED F - druga sobota po premieri
— v nedeljo, 28. decembra, ob 16.00 ABONMA RED G - druga nedelja po premieri

CASSA RURALE ED ARTIGIANA OPICINA - TRIESTE

HRANILNICA IN POSOJILNICA OPČINE - TRST

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

Ben Minoli

VILINČEK Z LUNE

Mladinska igra

Režija Sergej Verč

Danes, 18. decembra ob 9.30.

gledališča

VERDI
Danes, 18. t. m., ob 20. uri osma predstava (red E/H) Wagnerjeve opere IL VASCELLO FANTASMA. Dirigent in režiser G. Kuhn.

CRISTALLO - LA CONTRADA
Danes ob 20.30 bo na sporedu Topolovo delo UN'ORA D'AMORE. Režija Francesco Macedonio. Prodaja vstopnic pri UTAT v Pasaži Protti ali uro pred pričetkom predstave pri blagajni gledališča. Ponovitve do 21. t. m.

razne prireditve

Glasbena matica Trst vabi na nastop, ki bo danes, 18. t. m., ob 18. uri na šoli Glasbene matice v Gallusovi dvorani - Ul. R. Manna 29.

Ženski pevski zbor Prosek-Kontovel prireja 20. t. m. ob 20.30 v Kulturnem domu na Proseku SREČANJE ŽENSKIH ZBOROV. Poleg domačega zbora sodelujejo še zbori: Tabor z Opčin, I. Grbec iz Škednja in Rdeča zvezda iz Saleža.

KD F. Venturini vabi na ZAKLJUČNI NASTOP glasbene šole - odseka za harmoniko in otroškega zbora, ki bo v nedeljo, 21. decembra, ob 18.30 v Kulturnem centru A. Ukmar - Miro pri Domju.

Godba na pihala iz Ricmanj vabi na ZAKLJUČNI KONCERT v soboto, 20. decembra, ob 20.30 v Kulturnem domu v Ricmanjih.

SKD Barkovlje priredi SILVESTROVANJE. Za informacije telefonirati na št. 69297.

Grbčevi dnevi ob 20-letnici smrti IVANA GRBCA: osnovna šola I. Grbec priredi jutri, 19. decembra, ob 14. uri polaganje venca in šolsko prireditev SPOMINI NA IVANA GRBCA. Vabljeni!.

Godbeno društvo Nabrežina vabi na TRADICIONALNI BOŽIČNI KONCERT v nedeljo, 21. decembra, v občinski telovadnici v Nabrežini s pričetkom ob 16.30. Sodeluje moški pevski zbor Tabor z Opčin.

Godba na pihala Vesna - Križ vabi na BOŽIČNI KONCERT, ki bo v nedeljo, 21. decembra, ob 18. uri v Domu A. Sirk v Križu.

KD Rdeča zvezda organizira v soboto, 20. decembra ZIMSKI PLES z ansamblom Lojzeta Furlana, ki bo v športno-kulturnem centru v Zgoniku ob 20. uri. Vabljeni!

KD Primorsko - Mačkolje vabi na KONCERT TRŽAŠKEGA OKTETA, ki bo v nedeljo, 21. decembra, ob 17.30 v srenjski hiši v Mačkoljah.

SKD Barkovlje - Ul. Cerreto 12 - priredi v petek, 19. decembra, ob 20. uri predavanje PAVLA ŠTRAJNA O CANKARJU V TRSTU. Vabljeni vsi, posebno dijaki.

KD Rovte-Kolonkovec prireja v društvenih prostorih v Ul. Monte Sernio 27 v soboto, 20. t. m., ob 20. uri nastop ČARODEJA RENORA s točkami v rokohitrstvu (na mednarodni ravni). Vabljeni!

Lovski zbor Doberdob in pevski zbor V. Mirk s Proseka-Kontovela prirejata v nedeljo, 21. decembra, ob 17. uri v športno-kulturnem centru v Zgoniku KONCERT PEVSKIH ZBOROV V DOBRODELNE NAMENE. Čisti dobiček je namenjen Kulturnemu domu - spomeniku padlim v NOB iz Briščikov.

SPDT vabi na DRUŠTVENI VEČER, ki bo danes, 18. t. m., ob 20. uri v Gregorčičevi dvorani (Ul. sv. Frančiška 20/II). Predvajanju diapozitivov o društveni dejavnosti v iztekajočem se letu bo sledila družabnost. Vabljeni!

kino

ARISTON - 16.30, 21.30 **Round Midnight,** dram., ZDA 1986, 130'; r. Bertnard Tavernier; i. Dexter Gordon, François Cluzet.

EXCELSIOR I - 17.45, 22.15 **Storia d'amore,** dram., It. 1986, r. Francesco Maselli; i. Valeria Golino, Blas Roca Rey.

EXCELSIOR II - 17.15, 21.45 **Il nome della rosa,** dram., It./Fr. 1986, 127'; r. Jean-Jacques Annaud; i. Sean Connery, F. Murray Abraham.

FENICE - 17.45, 22.15 **A proposito della notte scorsa,** kom., ZDA 1986, 110'; r. Edward Zwick; i. Demi Moore, Rob Lowe.

GRATTACIELO - 17.30, 22.15 **The Blues Brothers**, i. J. Belushi, D. Aykroyd.

NAZIONALE II - 16.00, 22.15 **F/X - effetto mortale,** fant., ZDA 1986, 110'; r. Roy Mandel; i. Barbara Brown, Bert Denney.

NAZIONALE III - 16.00, 22.15 **The Hitcher - La lunga strada della paura,** dram., ZDA 1986, 97'; r. Robert Harman; i. Rutger Hauer, Jennifer Jason Leigh, □

NAZIONALE I - 16.00, 22.15 **Cattails pornogatte in amore,** porn., □□

EDEN - 15.30, 22.00 **I vizi di Marylin,** □□

MIGNON - 16.00, 22.15 **Fantasia**, ris., ZDA 1940, 120'; prod. Walt Disney.

CAPITOL - 16.30, 22.00 **Top Gun**, akc., ZDA 1986, 100'; r. Tony Scott; i. Tom Cruise, Kelly McGills.

ALCIONE - 17.30, 22.00 **Il fiore delle 1001 notte**, r. Pier Paolo Pasolini

LUMIERE FICE - 22.00 **Absolute Beginners**, dram., VB 1986, 108'; r. Julian Temple; i. David Bowie, Sade, Paul Weller.

VITTORIO VENETO - 16.00, 22.10 **La sorella di Ursula,** porn., □□

RADIO - 15.30, 21.30 **Virilsex games**, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

koncerti

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo - V ponedeljek, 12. januarja 1987, ob 20.30 bo v gledališču Rossetti nastopila skupina MOSKOVSKIH VIRTUOZOV z violinistom V. Spivakovom.

razna obvestila

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu, Združenje aktivistov osvobodilnega gibanja na Tržaškem ozemlju in Zveza vojnih invalidov NOV vabijo na TRADICIONALNO NOVOLETNO DRUŽABNOST, ki bo v torek, 30. decembra, ob 17. uri v mali dvorani Kulturnega doma v Trstu, Ul. Petronio 4. Vabila so na razpolago na sedežu organizacij v Ul. Cicerone 8/B.

Slovenska zamejska skavtska organizacija prireja v soboto, 20. t. m., ob 15. uri v Marijanišču na Opčinah BOŽIČNO SREČANJE ZA NAJMLAJŠE ČLANE. Vabljeni vsi volčiči in veverice!.

Slavistično društvo sklicuje sejo odbora v petek, 19. decembra, ob 17. uri v sobi na sedežu ZSKD.

včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 18. decembra
TEO

Sonce vzide ob 7.41 in zatone ob 16.22 - Dolžina dneva 8.41 - Luna vzide ob 17.57 in zatone ob 9.48.

Jutri, PETEK, 19. decembra
URBAN

PLIMOVANJE DANES: Ob 3.47 najnižje 0 cm, ob 9.23 najvišje 43 cm, ob 16.40 najnižje -60 cm, ob 23.42 najvišje 26 cm.

VREME VČERAJ: Temperatura zraka 6,4 stopinje, zračni tlak 1016,1 mb narašča, brezvetrje, vlaga 78-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 12 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Nicole Negrino, Silvia Soldati, Manuel Stander, Noemi Lukan.

UMRLI SO: 78-letni Antonio Scheriani, 82-letni Pietro Fabbri, 83-letni Mario Cervani, 68-letna Raffaella Macuglia, 74-letni Guido Cassoni, 79-letni Vito Magarelli, 80-letna Olga Baldassi vd. Blason, 87-letni Umberto Lorenzini, 68-letna Hilde Prekop, 77-letna Aurelia Ceno, 83-letna Carla Habian vd. Biekar, 74-letna Sabina Vouk, 66-letni Carlo Vretenar, 87-letna Filomena Cociani, 63-letni Giovanni Mezzaroba, 85-letna Antonia Ivancich, 88-letni Antonio Schiozzi, 67-letna Vitalina Vigini, 81-letni Modesto Poretti, 56-letni Aldo Lepore, 72-letni Enrico Canciani, 82-letna Alma Degrassi vd. Maran.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 15., do sobote, 20. decembra 1986

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, Ul. Commerciale 21, Trg XXV. aprila 6 (Naselje sv. Sergija), Lungomare Venezia 3 (Milje), Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4.

FERNETIČI (tel. 229355) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 19.30 do 8.30

Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4, Lungomare Venezia 3 (Milje).

FERNETIČI (tel. 229355) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

šolske vesti

Ravnateljstvo DTTZ "Ž. Zois" sporoča, da bodo RODITELJSKI SESTANKI v prostorih zavoda (Vrdelska cesta 13/II) danes, 18. t. m., po naslednjem razporedu: ob 17. uri: III. a, III. b in III. c, ob 18. uri: IV. a, IV. b, V. a in V. b..

Učenci osnovne šole Bazoviški junaki v Rojanu vabijo starše, sorodnike in prijatelje na BOŽIČNICO, ki bo na šoli v soboto, 20. decembra, ob 11. uri. Prisrčno vabljeni!

Učenci in učitelji COŠ Šempolaj - Slivno vabijo na BOŽIČNICO, ki bo jutri, 19. t. m., ob 14. uri v šempolajski cerkvi.

izleti

Devinsko-nabrežinska sekcija Slovenske skupnosti priredi v nedeljo, 21. t. m., avtobusni izlet na Plečnikovo razstavo v Ljubljani. Informacije in vpisovanje do zasedbe razpoložljivih mest: Ivan Brecelj, Antek Terčon in Mario Kralj.

SKD Barkovlje prireja v nedeljo, 28. t. m., izlet v Ljubljano na Plečnikovo razstavo in na razstavo slovenskih impresionistov. Izletnikom bodo na razpolago umetnostni vodiči. Cena izleta, ki vključuje malico in kosilo, je 30.000 lir. Informacije pri Lucijanu Jagodicu (tel. 69297) in pri Ediju Godniku (tel. 415753). Odhod avtobusa je ob 7.30 izpred barkovljanskega portiča. Vabljeni!.

Združenje Union v sodelovanju z Italijansko ustanovo za spoznavanje slovenske kulture in jezika prireja enodnevni izlet v Ljubljano na vodeni ogled Plečnikove razstave v petek, 26. decembra. Cena (samo vožnja) 10.000 lir. Vpisovanje v Ul. Valdirivo 30 vsak dan od 17. do 19. ure, razen v soboto - tel. 61011.

prispevki

V počastitev spomina Ivana Smerdela darujejo družine Corbatti in Gombač 15.000 lir za Glasbeno matico.

V počastitev spomina Stanislava Sosiča daruje Rafaela Skerlavaj 100.000 lir za spomenik padlim v NOB na Opčinah.

Namesto cvetja na grob Ančke Bogatec daruje Marija Košuta (Trst) 15.000 lir za Godbo na pihala Vesna.

Namesto cvetja na grob Ančke Bogatec darujejo Slava, Zēla in Drago 20.000 lir za Godbo na pihala Vesna.

Namesto cvetja na grob Stanota Sosiča darujeta Jelka in Peter Cvelbar 20.000 lir za Sklad M. Čuk.

Ob šesti obletnici smrti Zorka Rebule daruje žena Danica 20.000 lir za Sklad M. Čuk.

Albina Briščik daruje 30.000 lir za Kulturni dom - spomenik padlim v NOB iz Briščikov.

Vesela družba z Opčin daruje 250.000 lir za Kulturni dom - spomenik padlim v NOB iz Briščikov.

V spomin na Justo Zelencevo daruje Silvana Zuliani 10.000 lir za Godbo na pihala Vesna.

V počastitev spomina Stana Sosiča darujeta Milka in Guido Sosič 20.000 lir za spomenik padlim v NOB na Opčinah.

V počastitev spomina Stana Sosiča darujeta Slavko in Marija Sosič 20.000 lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na Štefanovega očeta Alberta Legišo daruje Marija Vidau por. Uršič 20.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na Cenota Čuka iz Trebč daruje Marija Vidau por. Uršič 20.000 lir za Zadrugo Ban.

V spomin na Sergija Kodriča-Codrini daruje Marija Vidau por. Uršič 20.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na svoja draga in nesrečna nečaka Angela in Janka Daneva daruje teta Ivanka 25.000 lir za ŠD Kontovel in 25.000 lir za Sklad M. Čuk.

Ob 8. obletnici smrti Pine Marc daruje mož Ivan 10.000 lir za KD Lipa, 10.000 lir za Sklad M. Čuk in 10.000 lir za spomenik padlim v NOB v Bazovici.

Ob obletnici smrti Ivana Cerniave daruje žena Štefanija z družino 50.000 lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na Bernardo Kocjančič darujeta Walter in Clara 30.000 lir za ŠD Breg.

V spomin na Ruggera Dillija darujeta Dani in Vilma 30.000 lir za ŠD Breg.

Namesto cvetja na grob Marjana Pertota darujeta Drago in Mira Štoka 30.000 lir za MPZ M. Pertot in 30.000 lir za cerkveni pevski zbor v Barkovljah.

V spomin na Ivana Smerdela darujeta Aleksander in Angela Košuta 25.000 lir za KD Vesna in 25.000 lir za spomenik padlim v NOB v Križu.

v spomin na nekdanjo sošolko Danilko Škamperle daruje Mira Štoka 20.000 lir za cerkev na Repentabru.

V spomin na Ivana Smerdela darujejo Kocjanovi, Gizela, Loredana in Mauro, Petrina, Tino in Fulvio, Rudi, Slavica in Soča 70.000 lir za KD Vesna.

Adalberto Starc in Angela Pertot-Starc (Kontovel 499) darujeta 150.000 lir za Center za rakasta obolenja.

V spomin na inž. Albina Ločičnika darujejo Jolanda Logar, Inka Samsa, Pavla Lutman, Kristina Lodi in Breda Perizzi po 20.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev v Trstu.

razstave

V TK Galeriji - Ul. sv. Frančiška 20, je odprta razstava Draga Tršarja - skulpture, bron in keramika.

Mestna galerija - Ljubljana: DIALOG NAVZNOTER - DIALOG NAVZVEN. Razstavlja skupina italijanskih in slovenskih umetnikov iz Trsta, Gorice in Vidma.

V galeriji Malcanton - Ul. Malcanton 14/A - bo do 3. januarja razstavljala svoje keramične izdelke ONDINA BRUNETTI.

V galeriji Cartesius bodo do 2. januarja na ogled grafike devetih slikarjev.

V koprski galeriji Loža razstavlja do 19. decembra MILKO BAMBIČ. Urnik: vsak dan od 10. do 12. ure in od 15. do 17. ure.

V Peterlinovi dvorani Slovenske prosvete v Ul. Donizetti 3 je odprta razstava slovenske slikarke iz Milana Ljube Štolfa. Urnik: od 17. do 19. ure.

SKD Tabor - Občine - Prosvetni dom. Do 23. decembra je odprta razstava BOGOMILE DOLJAK. Urnik: ob delavnikih od 16. do 19. ure, v nedeljo od 10. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

V tržaški občinski galeriji bo od 18. do 28. t. m. razstavljala svoja dela slikarka VERA BURLINI.

mali oglasi

PRODAM ford ghia 1.300, letnik avgust '79, metalizirane barve, v odličnem stanju. Cena po dogovoru. Tel. 200583.

DEKLE, izučeno za šiviljo, z izkušnjami v ročni obrti išče zaposlitev na področju šiviljstva ali umetne obrti. Tel. 211815.

PRODAM v centru Kopra veliko hišo z vrtom, lepa pozicija, potrebno popravil, primerno za hotel ali urade. Tel. 212096 - Trst.

ODDAM V NAJEM opremljeno stanovanje v vili z vrtom na Opčinah ne stalno bivajočim v Trstu. Tel. 228390.

ODDAM V NAJEM opremljeno stanovanje v lepi hiši z vrtom v Repnu, primerno za dve osebi. Tel. 228390.

KUPIM staro enostanovanjsko hišo na Krasu ali v okolici Trsta. Telefonirati na št. 827094 od 14. do 15. ure.

PRODAJAMO panoramično gospodarsko poslopje, potrebno popravila, v Nasircu pri Kozini — 1 km od meje. Tel. 040/228156.

MIZARSKEGA VAJENCA, starega 17/18 let, išče podjetje Korsič. Tel. 54390.

VAJENCA ali VAJENKO s primerno šolo za hišno opremo, darom za risanje in za kontakt s publiko sprejme v službo malo podjetje. Pismene ponudbe na Oglasni oddelek Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst pod šifro "Kontakt s publiko".

PRI SILVIOTU FERLUGI pri Piščancih točimo na osmici domačo kapljico. Vabljeni!

PRODAM sliko Demetrija Ceja, 120 cm x 100 cm, iz leta 1983, za 3.000.000 lir. Tel. 51853.

V SOVODNJAH damo v najem dobro vpeljano gostilno. Tel. 0481/882038.

V RICMANJIH ima odprto osmico Jadran.

PRODAM skoraj nov plug za traktor "Biaggioli Voltorecchio" za 650.000 lir. Tel. 229349.

PRODAM za 500.000 lir BON v vrednosti 1.000.000 lir za nakup krznenega plašča Annabella. Telefonirati v večernih urah na št. 200812.

PRODAM 2.880 kv. m vinograda v Dolini z možnostjo vode. Tel. 228390.

ODDAM v najem 140 kv. m skladišča v pritličju in prvem nadstropju. Tel. 228390.

Od leta 1927

smo na razpolago
svojim cenjenim
odjemalcem
z najlepšimi
zlatarskimi izdelki
priznanih mojstrov
iz Valenze
ter z urami
prestižnih znamk.

zlatarna urarna

LAURENTI-STIGLIANI

TRST — LARGO SANTORIO 4

swatch

menjalnica

17. 12. 1986

Ameriški dolar	1386.—	Japonski jen	8.—
Nemška marka	690.—	Švicarski frank	814.—
Francoski frank	209.50	Avstrijski šiling	97,90
Holandski florint	610,50	Norveška krona	181.—
Belgijski frank	32.50	Švedska krona	197.—
Funt šterling	1970.—	Portugalski eskudo	8.70
Irski šterling	1865.—	Španska peseta	9.80
Danska krona	180.50	Avstralski dolar	870.—
Grška drahma	9.30	Debeli dinar	2.50.—
Kanadski dolar	1000.—	Drobni dinar	2.40.—

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA Tel.: Sedež 61446 - 68881 Agencija Domjo 831-131

vesel božič

v trgovinah

Furlan

PORCELAN - KRISTAL - DARILA
POROČNI SEZNAMI

Ul. Carducci 20

RADIO - TV - PRALNI STROJI
HLADILNIKI

Ul. Muratti 4

TRST

avtomobil in človek ivan fischer

Prednji pogon značilen za volvov mali kupe 480

Ko smo se z novim volvom 480 peljali po tržaških ulicah, smo bili deležni številnih radovednih pogledov, pa ne samo zaradi napisov, ki jih je naš volvo imel na vratih, temveč ker je s svojo agresivno zunanjostjo razdražil marsičigavo domišljijo. In zunanjost je res dokaj nenavadna, nekdo je rekel, da je volvo 480 podoben nekaterim japonskim športnim limuzinam. Močno zašiljen nos in ostro odrezan zadek mu dajejo svojevrsten, vse prej kot neprijeten videz.

Pa pojdimo po vrsti. O volvu 480 smo že pisali, moramo pa obnoviti nekatere bistvene značilnosti. Predvsem je volvo 480 prvo vozilo švedske tovarne s pogonom na prednji kolesi. Doslej so bili vsi avti te hiše klasično grajene limuzine z motorjem spredaj in pogonom na zadnji kolesi. Volvo 480 je tako prelomno vozilo v zgodovini volvov. Spričo prednjega pogona so morali spremeniti klasično oblikovane obese, ki so sedaj Mcphersonove noge spredaj in toga prema zadaj, ki pa nikakor ne škodi legi na cesti. Le pri naglem odvzemanju plina v ovinku včasih spodnese zadek, tako da je treba volan odvzemati.

Motor je že klasičen Renaultov 1700-kubični štirivaljnik, ki že poganja volvo 360, le da so mu tokrat dodali še elektronski vžig in elektronsko vbrizgavanje goriva. Vse to primore k najvišji moči 109 KM, ki ga volvo 480 zmore pri 5800 vrtljajih v minuti in k največjemu navoru 14,3 kpm pri 4000 vrtljajih. Pa tudi zmogljivosti niso od muh, saj doseže volvo 480 najvišjo hitrost 188 km na uro, medtem ko pospeši z mesta do do 100 km/h v 12,8 sekunde.

Zunanjost, kot smo že rekli, označuje močno zašiljen nos. V njem sta skrita žarometa, ki se dvigneta samo, ko prižgete srednje luči, sicer sta pogreznjena v pločevino. Če morate samo signalizirati z lučmi, se prižgeta dva daljinska žarometa, ki sta zraven parkirnih luči. Velike zasteklene površine dajejo volvu 480 dokaj lahkoten videz, obenem pa zagotavljajo dobro vidljivost iz notranjosti.

Ko sedete za volan imate takoj občutek domačnosti. Sedežu lahko nastavite višino, naklon naslonjala, in seveda oddaljenost od volana. Tudi slednjega je moč nastaviti. Poleg že klasičnih inštrumentov, ki pri takem vozilu ne morejo manjkati, je treba omeniti končno zelo pripraven trip computer, katerega display je pred vami na armaturni plošči, ne pa skrit nekje med radiom in pepelnikom. Posamezne funkcije izbiramo s stikalom na desni strani armaturne plošče, pri tem pa ni treba, da obrnemo glave. Originalen je merilec goriva v rezervoarju. Ko je slednji poln je prižgana vrsta LED na sredi okroglega polja trip computera. Kot se niža količina goriva, tako se postopoma ugašajo zeleni LED, dokler končno ne ostaneta prižgana samo dva rdeča, kar pomeni, da je bolje, da se ustavite pri prvi črpalki, sicer boste morali porivati, kar pa ni nikakor lahko, saj tehta volvo 480 nad 1000 kg. Sedeži so zelo udobni, tudi zadnji, kjer najdeta prostor dve osebi. Dostop do zadnjih sedežev, kljub velikim vratom, ni posebno lahek. Če vozite babico s seboj, ji raje odmerite prednji sedež. Največja pomanjkljivost je v majhnem prtljažniku, saj gre vendar za kupe. Kar zadeva tehnične lastnosti je treba reči, da je volvo 480 serijsko opremljen s servovolanom, s štirimi kolutnimi zavorami s servoojačevalcem in s petstopenjskim menjalnikom, ki je zelo natančen in lahkoten.

Omeniti je treba še nekaj zanimivih naprav, s katerimi razpolaga volvo 480. Tako na primer se brisalec na zadnji šipi samodejno vključi, če imate vključene prednje brisalce in vklopite vzvratno prestavo. Če ugasnete motor in odprete vrata, a ste pozabili ugasniti luči, vas bo na to opomnilo diskretno piskanje. Če ponoči ne najdete ključavnice je dovolj, da povlečete k sebi kljuko in se bo ključavnica sama osvetlila itd itd.

Skratka, volvo 480 je sila zanimiv avto, pa tudi cena, skoraj 23 milijonov lir, se nam ne zdi pretirana.

VOLVO 480 ES

osvaja te z novimi tehničnimi prijemi

PREKRASEN JE. OSVOJI TE S SVOJO MEHKO IN AERODINAMIČNO OBLIKO IN OČARA Z AVANTGARDNO ELEKTRONIKO. NOVE ORIGINALNE ZNAČILNOSTI, DRZEN DESIGN IN NJEGOV MOČNI 1721-KUBIČNI MOTOR OMOGOČAJO, DA V HIPU DRVI S 190 KM NA URO. NOVEMU VOLVU 480 ES SE NE MORETE UPRETI.

VOLVO KVALITETA IN ZANESLJIVOST.

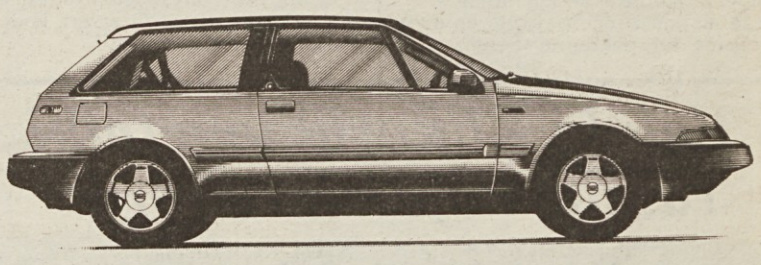

NA RAZPOLAGO:

V TRSTU - Love Car snc
Str. della Rosandra 50 (Industrijska cona)
Tel. 281365 - 830308

V GORICI - CRALI PIETRO
Ul. III. Armata 180 — Tel. 0481/21721 - 21073

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

10.30 Nanizanka: Ombre dal passato - Il campanello della cameriera
11.30 Nanizanka: Taxi
12.00 Dnevnik - kratke vesti
12.05 Variete: Pronto... chi gioca?
13.30 Dnevnik
14.00 Pronto... chi gioca? (2. del)
14.15 Risanka: Heidi
15.00 Dokumentarec o motorjih
15.30 Smučanje: slalom ženske (iz Courmayeura, 1. in 2. spust)
16.00 Film: Miss Italia (kom., It. 1951, r. Duilio Coletti, i. Gina Lollobrigida, C. Dowling, C. Campanini)
17.00 Dnevnik - kratke vesti
17.05 Film (2. del)
17.40 Knjižne novosti: Tuttilibri
18.10 Aktualna odd.: Spaziolibero
18.30 Kviz: Parola mia
19.40 Almanah jutrišnjega dne
19.50 Vremenska napoved
20.00 Dnevnik
20.30 Informativna oddaja: Trideset let naše zgodovine - 1975
22.10 Dnevnik
22.20 Variete: Non necessariamente...
23.25 Dnevnik

RAI 2

9.55 Smučanje: slalom ženske (iz Courmayeura, 1. spust)
11.45 Variete: Cordialmente
13.00 Dnevnik
13.25 Dnevnik. Okolje
13.30 Nanizanka: Quando si ama
14.20 Risanka: Braccio di Ferro
14.30 Dnevnik - kratke vesti
14.35 Mladinska oddaja: Tandem
16.55 Monografije
17.30 Dnevnik - kratke vesti
17.35 Dok.: Včeraj in danes
18.20 Športne vesti
18.30 Nanizanka: Il commissario Köster - Verena e Annabelle
19.40 Vremenska napoved
19.45 Dnevnik
20.20 Športne vesti
20.30 TV film: Un mestiere da signori (r. E. Molinaro, 2. del)
22.10 Aktualnosti: Moda
22.45 Dnevnik
22.55 Športni tednik: Sportsette
24.00 Dnevnik
0.10 Film: Soldati e caporali (kom., It. 1965, r. M. Amendola, i. F. Franchi, C. Ingrassia)

RAI 3

13.00 Nadaljevanka: I miserabili (r. Sandro Bolchi, 8. del)
12.55 Smučanje: slalom ženske (prenos iz Courmayeura, 2. spust)
14.00 Tečaj ruskega jezika
14.30 Informativna oddaja: Jaz in številke - Matematika in verjetnost
15.00 Glasbena oddaja: Koncert z dirigentom Arturom Sacchettijem
15.30 Dokumentarec: Znanost in tehnika - Italijanski roboti
16.00 Dokum.: Vzgajati in misliti
16.30 Variete: Dadaumpa - Canzonissima '68
18.05 Glasbena oddaja: Rockline, angleška top lestvica
19.00 Dnevnik
19.30 Deželni programi
20.05 Dokumentarec: Varnost in zavarovanje
20.30 Dnevnik. Speciale attualità
21.30 Dnevnik
22.05 Film: Tristana (dram., 1970, r. Luis Bunuel, i. Catherine Deneuve, Fernando Rey, Franco Nero)
23.40 Variete: Speciale dadaumpa

RTV Ljubljana

8.50 Dok.: Neznani Chaplin - Veliki režiser (2. del)
9.55 Smučanje: SP slalom Ženske (iz Courmayeura, prenos 1. teka)
12.55 Smučanje: SP slalom ženske (iz Courmayeura, prenos 2. teka)
15.40 TV mozaik (pon.)
16.40 Smučanje: slalom Ženske (posnetki iz Courmayeura)
17.20 Poročila
17.25 Otr. spored: Mladenič in vila (pravljica, i. Slavko Cerjak)
17.40 Otroški festival v Ankari
18.15 Mozaik kratkega filma
18.45 Risanka
19.00 Severnoprimorski obzornik
19.30 Dnevnik in vreme
20.00 Športna oddaja: Korak pred ostalimi
20.30 Tednik
21.20 Besedilo slovni utrinki: O besedilni vlogi členka »seveda«
21.30 Nadaljevanka: Cecilija
22.25 Dnevnik
22.40 Dok. serija: Mir in razorožitev Ob svetovnem letu miru - apokalipsa (7. del)

TV Koper

12.00 Smučanje: za SP slalom ženske14.00 TV novice
14.10 Otroški program
18.00 Nad.: I cento giorni di Andrea
19.00 Odprta meja

V današnji Odprti meji bodo med drugim naslednji prispevki:

TRST — Proračunska razprava v Deželnem svetu
GORICA — Zaskrbljenost in težave pri obnavljanju zakona o prosti coni
TRST — Predstavitev zbirke JK
TRST — Vilinček z lune v SSG
ŠPETER — OItroške slikanice v Beneški galeriji
ROMANS — Razstava o kmečki kulturi

19.30 TVD Stičišče
19.45 Rubrika: Mesto danes
20.00 Nanizanka: Victoria Hospital
20.25 TV novice
20.30 Film: Non sparate sui bambini (dram., r. G. Crea)
22.20 TVD Vse danes
22.35 Nanizanka: Una donna (4. del)
23.45 Športna oddaja

CANALE 5

8.30 Nanizanka: Una famiglia americana
9.30 Nadaljevanki: Una vita da vivere, 10.20 General Hospital
11.10 Kvizi: Tuttinfamiglia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito
13.30 Nadaljevanke: Sentieri, 14.20 La valle dei pini, 15.10 Così gira il mondo
16.00 Dokumentarec: Big Bang, vodi Jas Gawronski
16.30 Nanizanka: Tarzan
17.30 Kviz: Doppio slalom
18.00 Nanizanki: L'albero delle mele, 18.30 Kojak
19.30 Variete: Studio 5
20.30 Kviz: Pentatlon
23.00 Informativna oddaja: 2000 e dintorni - Inchieste monografiche
23.45 Filmske novosti: Première
24.00 Nanizanka: Sceriffo a New York

RETEQUATTRO

8.30 Nanizanki: Vegas, 9.20 Switch
10.10 Film: Olympia (kom., ZDA 1959, r. Mario Russo in Michael Curtiz, i. Sophia Loren, Maurice Chevalier)
12.00 Nanizanki: Mary Tyler Moore, 12.30 Vicini troppo vicini.
13.00 Otroška oddaja: Ciao ciao, vmes risanke Memole, dolce Memole, Mimì e la nazionale di pallavolo, Masters
14.30 Nanizanka: La famiglia Bradford
15.30 Film: Peccato che sia una canaglia (kom., It. 1954, r. A. Blasetti, i. Sophia Loren, Marcello Mastroianni)
17.30 Nadaljevanka: Febbre d'amore
18.15 Kviza: C'est la vie, 18.45 Il gioco delle coppie
19.30 Nanizanka: Charlie's angels
20.30 Nadaljevanka: Falcon Crest
21.30 Nanizanka: Hotel
22.30 Film: Twinky (kom., VB 1969, r. R. Donner, i. Charles Bronson, Susan George)
0.20 Nanizanki: Vegas, 1.10 Switch.

ITALIA 1

8.30 Nanizanke: Fantasilandia, 9.20 Wonder Woman, 10.10 L'uomo da 6 milioni di dollari, 11.00 Cannon, 12.00 Agenzia Rockford, 13.00 La strana coppia, 13.30 Tre cuori in affitto
14.00 Zabavna oddaja: Candid camera
14.15 Glasbena oddaja: Deejay Television
15.00 Nanizanki: La famiglia Addams, 15.30 Furia
16.00 Otroška oddaja: Bim, Bum, Bam, vmes risanke Hollye Benji, Magica magica Emi, Occhi di Gatto
18.00 Nanizanke: La casa nella prateria, 19.00 Arnold, 19.30 Happy days
20.00 Risanka: Alla scoperta di Babbo Natale
20.30 Film: Un genio, due compari, un pollo (vestern, It.- Fr. 1975, r. Damiano Damiani, i. Terence Hill, Miou Miou, Klaus Kinski)
22.55 Filmske novosti: Ciak
23.50 Film: Orwell, 1984 (dram., VB 1984, r. Michael Radford, i. Richard Burton, John Hurt)
1.55 Nan.: Magnum P.I.

TELEPADOVA

12.00 Nadaljevanka: Senorita Andrea
13.00 Risanke: Transformers, 13.30 Mask
14.00 Nadaljevanki: Pagine della vita, 15.00 Senorita Andrea
16.30 Risanke: Nino, il mio amico Ninja, Coccinella, Rensie, Transformers, Voltron, Mask
19.30 Nanizanka: Foxfire
20.30 Film: Amore mio non farmi male (kom., It. 1974, r. Vittorio Sindoni, i. Walter Chiari, Valentina Cortese)
22.30 Šport: catch
23.30 Košarka
1.00 Film

TELEFRIULI

13.30 Nadaljevanka: Rosa De Lejos
15.00 Risanka: Hanna e Barbera show
15.30 Glasbena oddaja: Music box
17.45 Nadaljevanka: Rosa De Lejos
19.00 Dnevnik
20.10 Športna rubrika
21.40 Variete: Drive in
22.30 Dnevnik
24.00 Rubrika: Music Box

TELEQUATTRO

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Fatti e commenti

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše: koledarček, pravljica, glasba; 8.10 Almanah: Od Milj do Devina; 8.40 Glasbeni mozaik; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Pisani listi: beležka, sestanek, mozaik; 13.20 Glasba po željah; 14.10 Odgovori v barvah; 14.30 Mladinski pas: Glasbene skice - Diskorama; 16.00 Zbornik: Na goriškem valu; 16.30 Glasbene skice; 17.10 Mi in glasba: ženski zbor Aureliano iz Rima na tekmovanju Seghizzi; 18.00 Srečanja: Pričevanja o Tigru; 18.30 Glasbene skice.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 21.00 Poročila; 4.30 Jutranji spored; 8.05 Radijska šola; 8.35 Igraj kolce; 9.05 Glasba; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Ali poznate; 11.35 Naše pesmi in plesi; 12.10 Melodije; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.00 Danes; 13.30 Melodije; 14.05 Enajsta šola; 14.20 Koncert za mlade; 14.45 Naš gost; 15.10 Mozaik; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Glasba; 16.00 Vrtiljak želja; 17.00 V studiu; 18.00 Orkester RTV Ljubljana; 18.15 Jezikovni pogovori; 18.30 Komorna literatura; 19.00 Dnevnik; 19.35 Lahko noč otroci; 19.45 Z Ljubljanskim jazz ansamblom; 20.00 Domači napevi; 21.05 Literarni večer; 21.45 Melodije; 22.30 Podoknica; 22.50 Literarni nokturno; 23.05 Popevke; 0.05 Nočni program.

RADIO KOPER (slovenski program)

13.30, 14.30, 17.30, Poročila; 6.00 Glasba; 6.10 Vreme, prometni servis; 6.30 Jutranjik; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Jutranji servis; 8.00 Prenos - Val 202; 13.00 Danes na valu Radia Koper; 13.40 Glasbeni utrinki iz zamejstva; 14.40 Zanimivost; 15.00 Črno na belem; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Pogovor o...; 17.35 Popoldanski koncert.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.45 Koledarček; 7.00 Za dober dan; 8.00 Prisrčno vaši; 8.35 Po vaši izbiri; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.10 Otroška oddaja: L'aquilone; 10.35 Vstop prost; 11.00 Su e zo per le contrade; 11.15 Perfetta armonia; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Popoldanska glasba; 14.45 Edig Galletti; 15.00 L'aquilone (pon.); 15.45 Počitnice po Jugoslaviji; 17.33 Metal Health; 18.00 I magnifici sette; 18.33 Zborovsko petje; 20.00 Nočni spored.

RADIO OPČINE

10.00 Za vsakogar nekaj; 18.00 Gremo v gledališče; 19.00 Te zanima tvoja prihodnost?; med oddajami glasba.

Na posvetu socialistične stranke

Renzulli o načrtih dežele v zvezi z upepeljevalniki

Na širšem sestanku članov mestne skupščine socialistične stranke, na katerega sta prišla tudi sovodenjski župan Primožič ter podžupan Klemše, je deželni odbornik za zdravstvo Gabriele Renzulli povedal kakšni so načrti deželne uprave FJK o gradnji upepeljevalnikov ter o zaščiti okolja nasploh. Sovodenjske občinske upravitelje namreč skrbi kako bo z upepeljevalnikom pri Sovodnjah. Na dan namreč prihajajo vesti, da bo na Goriškem Dežela finansirala izgradnjo oziroma povečanje ene same take naprave in da bi ta morala biti tista na ozemlju Goriške občine, torej tista, ki se nahaja tik meje s Sovodenjsko občino in tik stanovanjskih hiš prebivalcev te občine.

Renzulli je na vprašanja zaskrbljenih sovodenjskih občinskih upraviteljev kot tudi predsednika Štandreškega rajonskega sveta Reščiča in tudi številnih drugih dejal, da je odbornik za javna dela Bomben sicer pripravil okvirni načrt. Vendar je Deželni odbor stvar vzel v pretres le kot predlog. O tem se morajo izreči krajevne uprave, t.j. občine ter pokrajine. Šele zatem bodo na Deželi o tem sklepali. Dejal je tudi, da se nekateri na Deželi zavzemajo bolj za vrsto manjših upepeljevalnikov, kot le za nekaj večjih, saj bi manjši povročali manj onesnaženosti. Renzulli se je tudi zaustavil ob številnih aspektih varstva okolja: o onesnaženju vode in zraka, o černobilski katastrofi, o onesnaženju Jadranskega morja. Po pospešeni industrializaciji je prišel čas, da se zavzeto in konkretno zavzamemo za zaščito okolja. To sodi tudi v skrb za boljše življenje in za zdravje ljudi.

Govor je bil seveda predvsem o vprašanju upepeljevalnika. V razpravo, ki jo je vodil tajnik sekcije Fontanini (bila je to prva skupščina PSI po izvolitvi novega tajnika, ki je odraz nove večine v goriški socialistični stranki), so posegli številni prisotni, med temi tudi nekateri strokovnjaki, ki so orisali tudi kakšne so zdravstvene razmere delavcev upepeljevalnika kot tudi prebivalcev hiš v soseščini. Z Renzullijem je bil prisoten tudi deželni svetovalec Saro. O stvari bodo v goriški PSI sicer še govorili.

Zaenkrat še nejasna bodočnost upepeljevalnika pri Sovodnjah

Sinoči je bil o tem govor v pokrajinskem svetu

Vprašanje razširitve tovarne Manifattura Goriziana v industrijski coni pri Sovodnjah predvsem pa problem delovanja in možnost povečanja upepeljevalnika prav tako pri Sovodnjah sta bila v ospredju posegov na začetku sinočnje seje pokrajinskega sveta.

Socialist Cej in komunist Redivo sta pozvala pokrajinsko upravo k večji aktivnosti pri reševanju teh vprašanj, tako da bi dejanske gospodarske potrebe lahko rešili ob upoštevanju zahtev prebivalstva po potrebnih jamstvih za okolje. V zvezi z možnostjo, da bi uničevanje odpadkov iz cele pokrajine osredotočili v upepeljevalniku na meji med goriško in sovodenjsko občino in v neposredni bližini prvih hiš le-te je Cej postavil dvoje zahtev. Prvič, naj se upepeljevalnik čimprej prilagodi normam za preprečevanje zastrupljanja okolja in drugič, naj se v vsakem primeru ne poveča obseg delovanja objekta pri Sovodnjah, ker njegova lokacija ni taka, da bi jamčila neškodljivost za prebivalstvo. »Gre za vprašanja zaščite okolja, zdravja prebivalstva in tudi ekonomske škode,« je dejal, »če je res, da na primer družba ENEL priznava prebivalcem v bližini škodljivih objektov pravico do denarne odškodnine.« Cej se je tudi zavzel tudi za selekcioniranje in preuporabo vseh vrst odpadkov, za katere je to mogoče.

Drugačno stališče je s tem v zvezi iznesel Bergamin (KD), ki je dejal, da bo vsekakor treba uničevanje odpadkov osredotočiti v enem samem od obstoječih upepeljevalnikov v naši pokrajini. Če kdo nasprotuje neki izbiri, je pristavil, mora postaviti konkreten alternativni predlog.

Predsednik Cumpeta je odgovoril, da pokrajinska uprava, kljub skromnim pristojnostim na tem področju, že pozorno sledi vprašanju. Med nedavnim obiskom v Gorici je minister za okolje De Lorenzo napovedal, da bodo predvidoma za nekaj mesecev (morda 9) podaljšali rok, v katerem naj se obstoječi upepeljevalniki prilagodijo normam proti okuževanju. Rok bi moral zapasti ob koncu leta. Pokrajina je tudi zaprosila za srečanje z deželnim odbornikom Bombenom, na katerem naj bi tudi pojasnili, če naj bo na Goriškem en sam ali več upepeljevalnikov.

Biasutti obiskal Gradišče

Predsednik deželne vlade Biasutti je obiskal Gradišče in se tam pogovoril s člani občinskega odbora. Ti so mu predočili številne potrebe tega mesta, ki hoče, tako so povedali, ohraniti svojo podobo. Gre za potrebo po nadaljnjem obnavljanju starega mestnega središča, kar so v Gradišču pričeli že pred leti. Seveda so upravitelji mesta Biasuttija zaprosili za nadaljnji prispevek deželne uprave.

kulturni dom

Kinoatelje vabi drevi ob 20.30 na predvajanje filma Roberta Bressona L'-ARGENT. Film je prejel posebno nagrado žirije na mednarodnem festivalu Cannes '83.

kino

Gorica

VERDI 17.15 - 22.00 »Mission«.
CORSO 18.00 - 22.00 »Fast food«.
VITTORIA 17.30 - 22.00 »Top perversion«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

COMUNALE 16.00 - 22.00 »Regalo di Natale«.
EXCELSIOR 17.00 - 22.00 »Banane al cioccolato«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00 »Gremlins«, 20.00 »Policijska akademija I«.
DESKLE 19.30 Zaprto.

POGREBI

Danes v Gorici ob 9.30 Augusto Clagnan iz bolnišnice sv. Justa na glavno pokopališče, ob 11. uri Vinko Bratina iz splošne bolnišnice v cerkev sv. Ivana in na glavno pokopališče.

†

V 74. letu starosti nas je zapustil naš dragi

Vinko Bratina

Pogreb bo danes ob 11. uri iz splošne bolnišnicev cerkev sv. Ivana in na glavno pokopališče.

Žalujoči svojci

Gorica, 18. decembra 1986

Slovenska kulturno-gospodarska zveza izreka Darku in Ivanu Bratini sožalje ob izgubi dragega očeta Vinka.

Člani Kinoateljeja sočustvujejo s svojim predsednikom Darkom Bratino in družino ob boleči izgubi očeta Vinka.

Ob izgubi dragega očeta Vinka Bratine izreka svojemu ravnatelju Darku Bratini iskreno sožalje

Slovenski raziskovalni inštitut

Vojaki - likovni umetniki razstavljajo v avditoriju

Velikokrat, prevečkrat v zadnjem času v časopisju beremo, kako prihaja do raznih nesreč in samomorov v vojašnicah. Služenje enoletnega vojaškega roka seveda ne prija mladim, ki so komaj stopili na pozornico življenja, dobili delovno mesto, potem pa morajo utečeno zasebno življenje zapustiti ter služiti v vojski.

Zaradi tega je v zadnjem času precej povdarjena nujnost večjega vključevanja mladih vojakov v življenje kraja, kjer preživijo eno leto svojega mladega življenja. V Italiji je prišlo do več takih pobud. V naši deželi je bil pred kratkim izglasovan zakon, ki nudi finančna sredstva za uresničitev takih pobud. V goriškem občinskem svetu je bil pred kratkim odobren sklep o finančnem kritju več sto vstopnic in abonmajev za gledališke predstave, koncerte, športne tekme. Vojakom bodo tako nudili kulturno in športno hrano.

Znotraj vojske pa so številni ohranili domače umetniške konjičke, nekateri pa so jih najbrž tam šele odkrili. Rezultat tega je razstava likovnih del približno dvesto vojakov mehanizirane brigade Gorizia, ki je v teh dneh odprta v goriškem avditoriju. Posebna komisija likovnikov ter kritikov, civilnih seveda, je ocenila ta dela ter podelila nagrade. Ob otvoritvi razstave je komandant brigade general Giuseppe Bacco povedal, da si v vojski prizadevajo ohraniti nedotaknjeno osebnost mladega človeka, vgojiti dobrega državljana in seveda tudi dobrega vojaka. Razstava likovnih del (slike, kipi, fotografije, modeli) je dokaz te nove odprtosti vojske do potreb mladih, ki služijo vojaški rok.

Kinoatelje predstavi dva filma mojstra Roberta Bressona

Kinoatelje zaključuje nocoj in jutri svojo uspešno jesensko filmsko sezono s predstavitvijo dveh del Roberta Bressona, izrednega filmskega umetnika, ki je kljub 40-letnemu ustvarjanju in ducatu filmov (kritiki jih soglasno označujejo kot umetnine) širši publiki skoraj neznan. Priložnost da ga spoznamo bomo torej imeli nocoj ob 20.30, ko bodo v Kulturnem domu vrteli film L'Argent (posebna nagrada žirije na festivalu Cannes '83) in jutri, ko bo ob isti uri na vrsti film Lancelot du lac.

Bresson se odlikuje po originalnem, nespektakularnem, tihem stilu, ki ga v kinodvoranah preglašajo vpijoče ameriške veleprodukcije. Vendar po začetnih težavah ob neobičajni filmski govorici Bressonovi filmi gledalce prevzamejo prav zaradi svoje jasnosti in rigoroznosti. Sam režiser označuje film kot pisavo s podobami in zvoki. Zato zavrača poklicne igralce: njegov motto je BITI, ne pa UPRIZARJATI.

L'Argent pripoveduje po Tolstojevi povesti povzeto zgodbo Yvona, ki ga nezadržni padec privede od mirnega vsakodnevnega življenja do pokola cele družine. Bresson analizira pojav zla, ki zajame protagonista v obliki ponarejenih bankovcev, nato pa ga zgrabi usodno zaporedje dogodkov.

Jutrišnji film Lancelot du lac sega v mitologijo bretonskega ciklusa o vitezih okrogle mize, ki jo avtor razbira po svoje: vitezi so nekaki bojni stroji, tudi v dobi miru jih utesnjujejo težki oklepi; vojna je krvoločen obred smrti in nasilja, ki nam ga Bresson - za razliko od tolikih drugih filmov - zna prikazati brez cenenih nasilnih prizorov.

Zadnji četrtkov sejem bo danes

Zadnji tradicionalni četrtkov sejem v tem letu bo danes in ne 27. t. m. Tako sporoča županstvo, ki je ugodilo prošnji kramarjev, da bi zaradi božičnih praznikov prireditev premaknili za nekaj dni.

razne prireditve

Društvo slovenskih upokojencev priredi v nedeljo, 28. decembra, ob 16. uri tradicionalno silvestrovanje v Kulturnem domu v Sovodnjah. Poskrbljeno bo za večerjo in prosto zabavo. Na programu bo tudi nastop kabaretne skupine z Občin Beseda '86. Vpis od 15. do 18. oktobra med 10. in 12. uro na sedežu društva v Ulici della Croce 3 ter pri poverjenikih. Vstop izključno z vabilom.

Šola Glasbene matice vabi danes, 18. t. m., ob 20. uri na nastop gojencev v predavalnici v Ul. Croce 3.

Na osnovni šoli Alojza Gradnika v Števerjanu bo drevi ob 20. uri predavanje dr. Vilija Ščuke o motoriki. Predavanje bo povezano s filmom.

Na pobudo šole Fran Erjavec bo jutri, v petek, 19. 12., ob 18. uri v dvorani Anton Gregorčič prireditev z naslovom »Kaj za božič si želim«. Izkupiček je namenjen skladu Mitja Čuk.

Ombretta Colli jutri v Verdiju

Znana italijanska pevka Ombretta Colli bo nastopila jutri zvečer v goriškem Verdiju. Na sporedu je glasbeni recital z naslovom »Aiuto... sono una donna di successo«. Priljubljena pevka, ki jo goriška publika že pozna, se tudi tokrat predstavlja s spletom pesmi Giorgia Gaberja. Že lani je v vsej Italiji doživela uspeh. Ta se ponavlja v tej sezoni s to predstavo. Prireja jo Deželna gledališka ustanova. Prireditev ni v abonmajskem programu gledališke sezone.

Zanimiv posvet v priredbi Kulturnega društva

Kako razvijati domačo obrt v Sovodnjah

Številni poslušalci, predvsem obrtniki in razni gospodarski operaterji so se v ponedeljek odzvali vabilu Kulturnega društva Sovodnje na razgovor o gospodarski problematiki v sovodenjski občini in podrobneje o možnostih, ki se ponujajo pred dokončno uresničitvijo nove obrtniške cone na Malnišču. Kot je uvodoma povedal v imenu prirediteljev Rafko Butkovič, je to bilo prvo od vrste srečanj, s katerimi želi društvo ob - tradicionalnem kulturnem delovanju - zajeti tudi gospodarska in druga pomembna aktualna vprašanja.

Pri tej prvi okrogli mizi, ki je kot rečeno zajela možnosti za razvoj obrtništva v Sovodnjah, so sodelovali podžupan Vlado Klemše, predstavnik odbora za gospodarstvo pri SKGZ Livij Antonič, deželni svetovalec Ivan Bratina ter senator Nereo Battello.

Klemše je spregovoril o uresničevanju obrtniške cone v Sovodnjah, za katero je občinska uprava začela postopek pred sedmimi leti in je danes pred njeno uresničitvijo: čez mesec dni se bo pričela gradnja krajšega odseka ceste, ki bo oskrbovala bodoče delavnice, sredi prihodnjega leta pa predvidevajo gradnjo prvih objektov. Cona obsega 15 zazidalnih površin, od 500 do 3 tisoč 200 kvadratnih metrov. Skupno bo zajela približno 30 tisoč metrov površine, od te pa je polovica zazidalne površine.

Občina, ki nima na gospodarskem področju drugega kot urbanističnih inštrumentov, je s tem opravila svoje in dala objektivne pogoje za rast modernega domačega obrtništva. Tudi drugi objektivni pogoji so danes s premoščanjem gospodarske krize in predvsem zakonskimi olajšavami v prid tukajšnjemu gospodarstvu celo boljši kot ob začetku načrtovanja obrtniške cone. Da bo le-ta zaživela je torej potreben le še podjetniški duh domačih, slovenskih obrtnikov. Gospodarski potencial obstaja, saj so v Sovodnjah pred dvema letoma našteli kar 60 obrtniških podjetij. Tem in pa morebitnim novim pobudam se danes z obrtniško cono ponujajo enkratne možnosti rasti in razvoja.

Antonič je v svojem posegu skušal odgovoriti na vprašanje, za kakšno gospodarstvo si moramo prizadevati, kakšno naj bo slovensko podjetništvo. Upoštevati moramo naša kulturna in idejna izhodišča, nadalje našo specifiko, saj slovensko gospodarstvo ne sme biti ločeno od ostalih struktur naše narodnostne skupnosti. Gospodarstvo lahko torej utrjuje manjšino, istočasno pa je prisotno kot specifični akter v tukajšnjem prostoru. Velik pomen imajo pri tem težnje za sodelovanje ob meji in v okviru teh prizadevanja za

višje oblike gospodarskega sodelovanja. Premostiti je seveda treba ovire, pomisleke in obotavljanja na obeh straneh meje, pri tem pa prav naša skupnost s poznavanjem značilnosti obeh sistemov, velikim intelektualnim potencialom, s katerim razpolaga in nekoliko večjim smislom za podjetništvo, lahko igra pomembno vlogo.

Prav razvoj gospodarskega obmejnega potenciala, kot ga predvidevajo Osimski sporazumi, je po Antoničevem mnenju pogoj za rast obrtništva. Moderno obrtništvo uspeva drugod ob in kot dopolnilo večjih industrijskih kompleksov, ki jih pri nas ni in ki jih lahko pridobimo le z uresničevanjem mešanih pobud ob meji.

Bratina je orisal pristojnosti Dežele, ki ima v zvezi z obrtništvom večino pristojnosti tako glede zakonodaje kot nudenja podpor oz. zagotavljanja drugih pogojev za razvoj. V tem okviru igra še posebno pomembno vlogo ustanova za razvoj obrtništva ESA, kjer pa moramo ugotoviti, ni v odboru slovenskega predstavnika. To pomanjkanje, ki očitno diskriminira naše obrtnike, bo treba skušati čimprej odpraviti. Bratina se je nato dotaknil vprašanja načina finansiranja podjetij in upravljanja drugih inštrumentov v prid gospodarstva. V tem pogledu je ocena delovanja deželnih inštitucij negativna, saj prihaja pogosto do nesmotrne uprabe sredstev in skoraj vedno do zamud, ki v skrajnih primerih skoraj izničijo kreditne in druge ugodnosti.

Battello se je dotaknil vsedržavne zakonodaje v prid tukajšnjemu gospodarstvu. Prikazal je fiskalne in dajatvene ugodnosti, ki jih predvideva za podjetja v goriški pokrajini paket za Trst in Gorico, spregovoril o izgledih za obnovo oz. podaljšanje zakona o prosti coni, nato pa spregovoril o osnutku zakona, ki bi bil za tukajšnje gospodarstvo najpomembnejši. Gre za zakon o gospodarstvu v obmejnih področjih, okrog katerega napreduje razprava v parlamentu, tako da lahko pričakujemo odobritev pred iztekom sedanje mandatne dobe. Ta zakon, je dejal Battello, bi s poudarkom na obmejnem gospodarskem sodelovanju pomenil odločilni ukrep za izhod vsega mejnega pasu iz sedanje marginalnosti. Tudi drugi, že obstoječi, a doslej še malo učinkoviti inštrumenti, bi v tem novem okviru zadobili vse večji smisel in pomen.

Sledila je vrsta posegov in vprašanj gospodarskih operaterjev, ki so se zanimali predvsem za možnosti konkretne uporabe sedanjih predvidenih olajšav za razvoj obrtniških dejavnosti.

France Klopčič: »Slovenstvo in drugo«

Družbenopolitični delavec, zgodovinar in pričevalec poslednjih številnih desetletij razvoja in sprememb, leta 1903 v Loreni rojeni France Klopčič, brat pokojnega pesnika Mileta Klopčiča, rudarski sin, ki se je iz Francije preselil v Zagorje in nekaj kasneje v Ljubljano, eden od prvih članov leta 1920 Slovenske komunistične partije, članska izkaznica je nosila zaporedno številko 52, je v knjigi »Slovenstvo in drugo« izdal v okviru Cankarjeve založbe nekaj tistih odzivnih spisov in razmišljanj, ki so se mu zdeli za današnji trenutek še posebno pomembni in aktualni. Toda za razumevanje tega izjemnega človeškega lika je nujno našteti vsaj še nekaj biografskih podatkov, brez katerih bi bila predstavitev njegovih misli in nazorov do kraja nepopolna in nerazvidna. France Klopčič je bil namreč že v letih 1923, 1924 zaradi svojega političnega delovanja zaprt, obdolžen komunističnega delovanja pa sploh ni bil pripuščen k maturi. Prava drama pa se je zgodila mnogo kasneje: ko je čez leta odšel v Sovjetsko zvezo, ga je leta 1937 zajel val Stalinovih čistk, brez pravega razloga je bil - kot mnogo drugih - pripret v taborišče, kjer je ostal zaprt vse do leta 1945. Še čas nujen za rehabilitacijo in vse ostalo, tako da se je v domovino vrnil šele leta 1956 (!).

Kljub tem podatkom pa je ostal France Klopčič neomajno prepričan v zgodovinski smisel komunističnega gibanja kakor tudi socializma nasploh, ne glede na stranpoti, ki jih je krvavo doživel na svoji koži. Po vsej verjetnosti ga je ravno bridka izkušnja dvignila na visok nivo etične in človeške misli, kar se učinkovito zrcali v njegovih spisih in razmišljanjih, kakor tudi predvsem v prepričanju v docela pokončno in konstruktivno-kritično držo resničnega in poštenega družbenega delavca. V tem smislu do danes vztraja v borbi zoper vse tisto, kar se mu ne zdi prav, kjer so posebno izraziti nastopi za pravilno vrednotenje t. i. nacionalnega vprašanja. Kot je znano, je ravno praksa socialističnega gibanja mnogokrat zastavila smer, ki je videla resnično prihodnost v novi skupnosti, v kateri narodnost ni več na prvem mestu, skratka, skupnost je prava ali naj bo prava tedaj, ko odpadejo vse, tudi nacionalne različnosti in ločevanja. Jugoslovanstvo in izginjanje narodov v tem kotlu, jugoslovenarstvo, to so ideje, ki niso nastale danes, ampak se vlečejo že od leta 1918 dalje, ko je nastala država Jugoslavija. Današnji trenutek v bistvu ponovno preverja isto vprašanje, kar daje slovenskemu kulturnemu prostoru nalogo in dolžnost, da dokazuje enakopravnost samostojnih nacionalnih kulturnih enot kot edino plodno obliko večnacionalne države. Pri tem Klopčič opozarja, da je teženje v nekakšno slovensko ali slovansko združevanje pogojeno tudi s težkimi zgodovinskimi izkušnjami, saj je n. pr. leta 1893 Ivan Tavčar uradno izrekel misel, da se »moramo Slovenci pohrvatiti, če nočemo, da nas ponemčijo.« V tej zvezi obnavlja Klopčič pomembnost Henrika Tume, ki je razmeroma osamljen zelo zgodaj doumel nevarnost italijanskega razumevanja problema slovenstva ob zaključku prve svetovne vojne, kakor tudi opozarja na idealiziranja jugoslovanske države s strani dela primorskih Slovencev, ki so si zaradi stisk tudi želeli čim enotnejšo matično domovino v celoti.

Posebno oster in neizprosen pa je France Klopčič v drugih aktualnih vprašanjih: ostro pobija krilatico, da v Jugoslaviji »revolucija še traja«, ker je to nevzdržno pojmovanje; razgalja napačno prikazovanje NOB, obsoja vojaški žargon v sodobnih časih, kot so n. pr. različne »frontne akcije«, »delovne ofenzive«, ker takšno mešanje časov škoduje in zavira razvoj; odkrito nasprotuje nekaterim zgodovinskim definicijam, ki pa so na žalost že postale utečene in utrjene. Tako naj bi bil n. pr. na Čebinah ustanovni kongres Komunistične partije, ko pa je bila Slovenska komunistična stranka ustanovljena leta 1920 v Ljubljani. Po isti logiki naj bi dobili prvo slovensko vlado leta 1945 v Ajdovščini, kar sploh ne odgovarja zgodovinski resnici in krni obseg že opravljenih narodnostnih dosežkov. Leta 1918 je bila namreč ustanovljena Narodna vlada za Slovenijo, ki sicer ni trajala niti tri mesece, da bi jo nadomestila okrnjena deželna vlada. To je bila sicer meščanska vlada, toda vlada in to slovenska je nedvomno bila. Z enako mero hrabrosti se France Klopčič loteva pojava birokracije in birokratizma, kjer kar naravnost opozarja na prastari princip birokracije, ki se na vse kriplje upira načelu »Prave ljudi na pravo mesto« in namesto tega zagovarja stališče »Zanesljive ljudi na pravo mesto«, kar je navadno pretveza, da najboljši kadri avtomatično odpadejo iz izbora. Predvsem pa se neusmiljeno spopada s kultom osebnosti skozi zgodovino pa do Mussolinija, Hitlerja in Stalina in tudi vseh tistih, ki ga pomagajo podpirati. Ostro zavrača vsakršno vzhičeno novinarsko poročanje, ki se nanaša na določeno osebnost ter citira Leninovo skromnost, ki je odklonil častno zastopstvo v Akademiji, dobro razumevajoč, zakaj so mu ga ponudili. - Skratka, neverjetno in razveseljivo odkrita knjiga, ki razodeva izjemen človeški značaj, pa naj se kdo s političnim prepričanjem Franceta Klopčiča strinja ali ne.

Janez Povše

Primorsko dramsko gledališče se bo drevi v dvorani v Solkanu predstavilo z novo premiero Rdeči nosovi dramatika Petra Bernesa. Režiser predstave je Dušan Mlakar, scenograf je Miodrag Tabački, kostume pa je pripravila Marija Vidau.

Marija Vojskovič

Tržačani

Vsako leto nam Založništvo tržaškega tiska postreže z Jadranskim koledarjem, zbornikom Slovencev v Italiji. Poleg samega zbornika je še nekaj knjig take ali drugačne vsebine, ki popestrijo naše »bralno leto«. In prav o eni teh knjig bi spregovorili, saj smo prepričani, da se bo prav zaradi nje marsikdo odločil naročiti tokratni paket.

Marsikomu je kako nadaljevanje podlistka v našem dnevniku "Mi smo od tam" ušlo, pa mu je bilo še posebno žal. No, in sedaj se je ZTT odločilo objaviti podlistek v knjigi, ki jo je opremil in z izredno toplino ilustriral Klavdij Palčič, občuteno in tehtno spremno besedo pa je napisal Marko Kravos. Knjiga nosi sicer drug, nov naslov, Tržačani; podnaslov pa je malce dolg, a še kar označuje vsebino: Zgodbe o ljudeh, iz katerih je zraslo mesto ob morju, oni pa so morali v širni svet...

Morda nas bo tole delo prevzelo zaradi vsebine, saj se bo v teh straneh spoznal vsak Primorec. Iz tega pisanja dehti preprosto življenje preprostih ljudi, ki jih vsakdanja usoda obrača tako ali drugače. Kaže, da prav ta svet ni mogel prodreti do danes v literaturo, saj po naši grdi estetski naravnanosti in navadi tako pisanje ni »hvaležno«. Snobovstvu se težko odrečemo, težimo k »višjemu« in »bogatejšemu«. Pisanje Marije Vojskovičeve pa nas prepriča prav o nasprotni resnici: tile drobni izseki iz izredno živega (zgodovinskega) spomina pisateljice zapolnjujejo določene vrzeli v literaturi in v založniški politiki; ta pa ima (žal) moč, da sprosti neslutene, skrite svetove, ki tako končno zaživijo. Skratka, mimo vsebine so Tržačani prelom v slovenski literaturi in verjetno odkritje primorskega sveta, ki so ga morebiti etnosociologi do danes pustili ob strani. In če se kdo sprašuje, ali je pisanje Vojskovičeve umetnost, vam odgovorimo pritrdilno.

Težko je uokviriti to pisanje, saj je pripovedovanje sestavljeno iz mnogo drobnih prizorov, tako da ni klasična fabula glavna »odlika«. Prej bi rekli, da je odlika teh drobnih biserov, ki jih ne moremo označiti niti za črtice, v verodostojnosti in iskrenosti dnevnika. »Revnost«, skopost teksta je »primorska«, nič ali malo je filozofskega modrovanja v njem, zato pa je bogastvo drugje: na primer v besednem fondu, ki ga avtorica uporablja; v izsekih iz vsakdanjega življenja primorskih ljudi. Prav v tem je čar Tržačanov. Za Primorce avtoričin jezik ne bo posebno težak, nasprotno; za bralce iz drugih krajev je poskrbljeno, saj je na koncu knjige slovarček narečnih in italijanskih izrazov.

Jadranski koledar je izredna priložnost, da pridemo kar poceni do dobrega čtiva, v to pa sodijo Tržačani Marije Vojskovič. Knjiga v prosti prodaji stane 12.000 lir, pol celotnega paketa Jadranskega koledarja. Prepričani smo, da je v tem času, ko si že belimo glavo, kaj bomo darovali, celi paket ali samo ta knjiga dobra rešitev. O Tržačanih bomo še marsikaj brali. Delo je vse prej kot prepojeno z jokavo sentimentalnostjo; pa tudi njegova literarna in dokumentarna vrednost sta taki, da bo knjiga ostala med najuspešnejšimi podvigi Založništva tržaškega tiska.

—SCH—

Na sliki vidimo tarok s prve »strani« stenskega koledarja, ki je priključen zbirki Jadranskega koledarja. Ostale »karte«, ki jih je izoblikoval Hinko Smrekar, so porazdeljene po mesecih v koledarju.
Na naslovni strani je še krajši zapis Ferda Šerbelja, koledar pa si je zamislil Filip Fischer. Menda obstajajo samo trije kompleti tovrstnih tarokov. Enega izmed teh je Fischer zasledil, preden ga je kupil neki zbiratelj. Znamenite taroke so prefotografirali in sedaj jih lahko vidimo v koledarju, ki ga je oblikoval Andrej Vodopivec iz Graficentra. Vsekakor gre za zelo lepo in tudi pomembno publikacijo

JADRANSKI KOLEDAR

s knjižno zbirko

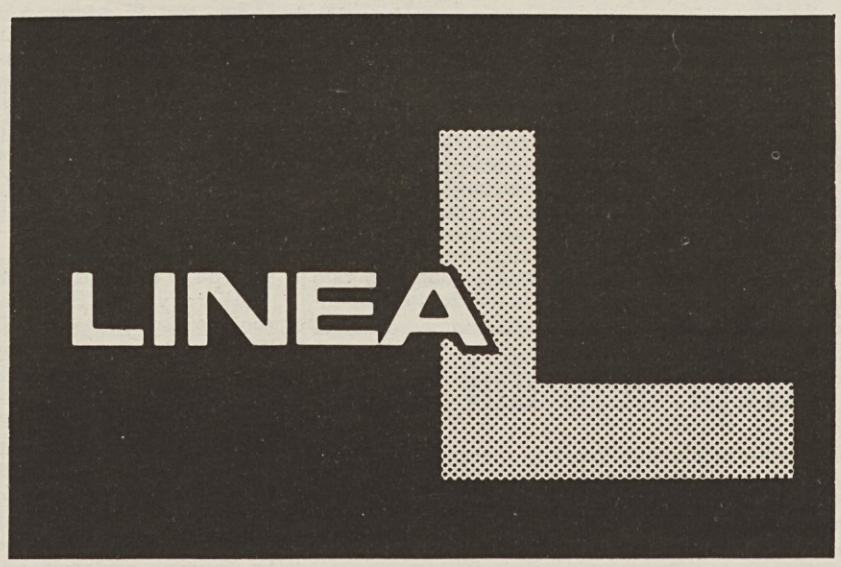

december 1961 - december 1986

Ob 25. obletnici ustanovitve vam s priložnostnim darilom vošči vesel božič in se vam zahvaljuje za zaupanje, ki ste ga doslej izkazali.

LINEA Ul. Carducci 4 - Trst

Smučanje: v ženskem slalomu za SP v Courmayeuru

Slavje švicarskih tekmovalk

COURMAYEUR — Tudi včerajšnji slalom, veljaven za svetovni pokal, je potekal v znamenju švicarskih tekmovalk, ki so s Schneiderjevo, Oertlijevo, Gadientovo, Schmidhauserjevo in Eriko Hess osvojile prvo, tretje, četrto, šesto in deveto mesto, medtem ko se je na drugo uvrstila Američanka McKinneyeva. Najboljša med Italijankami je bila Paola Magoni (deseta).

Za 22-letno Vreni Schneider je to prva zmaga v slalomu. Za sabo ima sicer precej uspehov v veleslalomu, v slalomu pa je njena najboljša uvrstitev drugo mesto v Badgasteinu. Razočaranja pa ni mogla skriti njena rojakinja Oertlijeva, ki je v prvem spustu dosegla najboljši čas. Prvovrstno presenečenje pa je pripravila Brigitte Gadient, ki je po prvo vožnji bila šele petnajsta.

Medtem ko je torej v švicarskem in ameriškem, a delno tudi avstrijskem taboru vladalo zadovoljstvo, so bili znova razočarani Italijani, ki v prvi petnajsterici poleg Magonijeve imajo le še Nadio Bonfini (15.).

Še slabše se je godilo Jugoslovankam. Med prvo trideseterico ni niti ene. Še najboljša je bila Katja Lesjak (33. v prvem spustu). Medtem se še ne ve, kako se bo končala afera v zvezi z nepričakovanim in samovoljnim odhodom domov Mateje Svet in Katre Zajc, ki sta prišli v konflikt s trenerjem Janezom Ziblerom. Slednji je zahteval, da Svetovo, Zajčevo in Leskovškovo, ki naj bi bile pobudnice »upora«, suspendirajo, sicer bo dal ostavko.

Danes bo v Courmayeuru, na isti progi, spet ženski slalom za svetovni pokal.

VRSTNI RED: 1. Schneider (Švi.) 1'24"06; 2. McKinney (ZDA) 1'24"11; 3. Oertli (Švi.) 1'24"15; 4. Gadient (Švi.) 1'24"33; 5. Steiner (Av.) 1'24"73; 6. Schmidhauser (Švi.) 1'24"76; 7.Wachter (Av.) 1'25"04; 8. Meierhofer (Av.) 1'25"06; 9. E. Hess (Švi.) 1'25"16; 10. Magoni (It.) 1'25"17.

LESTVICA ZA SP: 1. Schneider (Švi.) 86; 2. Walliser (Švi.) 85; 3. E. Hess (Švi.) 58; 4. McKinney (ZDA) 56; 5. Quittet (Fr.) 51; 6. Figini (Švi.) 49; 7. Gerg (ZRN) 47;8. Oertli (Švi.) 4; 9. Schmidhauser (Švi.) 43;10. Svet (Jug.) in Graham (Kan.) 36.

LESTVICA SLALOMA ZA SP: 1.McKinney (ZDA) 40; 2. E. Hess (Švi.) 36; 3. Schmidhauser (Švi.) in Oertli (Švi.) 35; 5. Buder (Av.) in Schneider (Švi.) 31... Svet (Jug.) 16.

Finska presenetila

MOSKVA — Na »Turnirju Izvestij« v Moskvi je finska reprezentanca v hokeju na ledu pripravila veliko presenečenje, saj je premagala nič manj kot svetovnega prvaka, Sovjetsko zvezo (3:2).

Košarka: All Stars Game

RIM — Na tradicionalnem košarkarskem srečanju med najboljšimi tujci, ki nastopajo v italijanskem prvenstvu, je selekcija A-1 lige s 177:147 (30:43, 74:71, 125:108) premagala vrsto A-2 lige. Za prvo selekcijo sta bila najuspešnejša Fredrick (31) in Oscar (26), za drugo pa Bryant (22) in Orange (19).

Na pobudo deželnega olimpijskega odbora

Nagrajena tudi naša društva

ČEDAD — V Čedadu so sinoči, na pobudo deželnega olimpijskega odbora,izročili priznanja in denardno nagrado 170 športnim društvom iz naše dežele, ki so se v prejšnji sezoni odlikovala z rezultati oziroma zaradi prispevka k razvoju telesnokulturnega gibanja. Med nagrajenimi društvi je tudi 5 slovenskih, in sicer Breg, Vesna (nogomet), Polet (kotalkanje), Bor (košarka) in Sloga (odbojka).

Pred podelitvijo priznanj je predsednik deželnega odbora CONI inž. Leonardo Cristiani podčrtal pomembnost telesnokulturne dejavnosti v stvarnosti dežele Furlanije-Julijske krajine in se zahvalil vsem športnim društvom, ki so veliko prispevala, da se nekateri posamezniki lahko pohvalijo z vrhunskimi dosežki celo na mednarodni ravni. Predsednik CONI je nadalje naglasil potrebo, da se s strani vseh odgovornih dejavnikov posveti večjo pozornost telesnokulturni dejavnosti mladih, predvsem šolske mladine. Pri tem je omenil velik uspeh Mladinskih iger, ki so postale pravo mladinsko športno gibanje.

Poleg predsednika deželnega olimpijskega odbora je na sinočnji slovesnosti spregovoril še čedajski župan Pascolini, prisotni pa so bili vidni predstavniki deželnega športnega in javnega življenja. (R. Pavšič)

Umrl Giancarlo Asteo

RIM — Včeraj je zaradi neozdravljive bolezni umrl Giancarlo Asteo, trener košarkarske ekipe Corsatris Rieti (A-2). Asteo, ki je imel 53 let, je svojo košarkarsko pot začel kot igralec, 7-krat pa je nastopil tudi za državno reprezentanco.

Tatovi obiskali Bagnija

NEAPELJ — Nogometaš Napolija Salvatore Bagni celo grozi, da bo odšel, če se bodo kraje ponavljale. Včeraj, ob povratku iz Turina, ga je namreč znovca čakalo neprijetno presenečenje: tatovi so obiskali njegovo stanovanje in pobrali vse, kar jim je prišlo pod roko, od srebrnine do nakita, krznenih plaščev in celo potnega lista. Nameravali so odnesti tudi televizijski sprejemnik in videoregistrator, vendar jih je očitno kdo zmotil.

Nogomet: zaostala tekma pokala UEFA

Inter v četrtfinalu

Inter - Dukla 0:0

INTER: Zenga, Bergomi, Mandorlini, Baresi, Calcaterra, Passarella, Fanna, Piraccini, Altobelli, Matteoli (od 79. min. Tardelli), Rummenigge.

DUKLA PRAGA: Kostelnik, Griga, Novak, Fiala, Rada, Luhovy, Bittengel, Urban, Lausman (od 73. min. Vadura), Križ (od 73. min. Vodicka), Fitzel.

SODNIK: Quiniou (Francija). GLEDALCEV: 25.000.

MILAN — Inter se je uvrstil v četrtfinale evropskega tekmovanja za pokal UEFA. Po dveh preloženih srečanjih zaradi megle sta sinoči ekipi le sklenili svoj medsebojni dvoboj.

Sinočnje srečanje gotovo ni zadovoljilo sicer maloštevilnih gledalcev. Inter je naletel pri Čehoslovakih na zelo trdožive tekmece, ki so bili Milančanom večji del srečanja povsem enakovredni in občasno celo nevarnejši. Trener Trapattoni pa tudi ob tej priložnosti ni odstopil od svojega načina vodenja moštva, to je, da njegova ekipa igra izključno za dosego najprimernejšega rezultata. Inter je že zmagal v prvi tekmi v Pragi. Sinoči je tako njegovo moštvo igralo dokaj »zaprto« in čakalo nasprotnika v zasedi, da bi s protinapadom prišlo do gola. Čehoslovaki so tako imeli tudi nekaj priložnosti za zadetek, Inter pa je vedno strumno obvladoval položaj na igrišču in dosegel to, kar je želel: uvrstitev v četrtfinale kljub žvižgom nekaterih domačih navijačev...

Zmaga olimpijske reprezentance (4:0)

FIRENCE — V prijateljski trening tekmi je včeraj italijanska olimpijska reprezentanca premagala moštvo Siene, ki nastopa v C-1 ligi s 4:0 (2:0).

Strelci za »olimpijce« so bili v 1. in 71. min. Romano, v 30. min. De Agostini, v 47. min. pa Virdis iz enajstmetrovke. Glavni junak srečanja je bil bivši nogometaš Triestine in sedaj član Napolija Romano, ki je poleg dveh zadetkov tudi odlično vodil igro reprezentance.

Košarka: po rezultatih dveh anket

D. Petrović najboljši v Evropi

MILAN — Jugoslovanski as Dražen Petrović je bil proglašen za najboljšega evropskega košarkarja. Prepričljivo je namreč zmagal na dveh referendumih, petnajstdnevnika »Giganti del Basket« in dnevnika »La Gazzetta dello Sport«. Slednji je predvideval tudi podelitev ženskega »Euroscarja«, ki ga je tretjič v zadnjih štirih letih osvojila Italijanka Caterina Pollini.

Na referendumu »Gazzette«, na katerem je sodelovalo 30 trenerjev, 31 igralcev in 27 časnikarjev iz 17 držav, je Petrović zbral 142 glasov, drugouvrščeni Sovjet Sabonis pa 102. Prvi od Italijanov je Antonello Riva, ki je z 11 glasovi pristal na 6. mestu.

Na referendumu »Giganti del Basket« pa je vrstni red naslednji: Petrović 198, Sabonis 144, Tihonenko (SZ) 74, Gallis (Gr.) 70, Martin (Šp.) 38, Magnifico (It.) 20.

Šibenka boljša od Borca

ŠIBENIK — V zaostali tekmi 9. kola v 1. jugoslovanski košarkarski ligi je Šibenka na domačem igrišču s 85:76 (42:44) premagala Borca. Lestvica je sedaj naslednja: Cibona 18, Partizan in Šibenka 14, Jugoplastika in Crvena zvezda 12, Bosna 10, MZT in Zadar 6, Sloboda DITA, Budučnost in Borac 4, Rabotnički 2.

Malo izključenih

MILAN — Disciplinska komisija italijanske nogometne zveze je v A ligi izključila le tri igralce, ki bodo počivali po eno kolo. To so Invernizzi (Como), Bertoni (Udinese) in Bruni (Vicenza). Pet mesecev pa so naložili predsedniku Ascolija, Costantinu Rozziju. Slednji še ni presedel niti prejšnje kazni in je v bistvu izključen vse od maja lani.

V B ligi bo tri kola počival Venturi (Cagliari), po eno pa Gaudenzi (Pescara), Biondo in Picci (Taranto), De Trizio (Bari), Fiorin (Parma), Garzilli (Cremonese), Lancini in Pecci (Bologna) ter Sclosa (Pisa). Opomin so med drugimi dobili Jachini, Cinello in Gamberini (vsi Triestina).

Derbi Jesenicam

JESENICE — V derbiju 7. kola drugega dela jugoslovanskega državnega prvenstva v hokeju na ledu so Jesenice z 8:0 premagale Kranjsko goro Gorenjko.

Pokalna tekma v Moglianu

Objektivno malo možnosti za Meblo

Pred zelo pomembnim prvenstvenim gostovanjem v Nervesi bo združena ekipa Meblo odigrala drevi v Moglianu povratno srečanje dvaintridesetine finala za italijanski pokal. Naše odbojkarice imajo zelo malo možnosti, da bi se kvalificirale v nadaljnje kolo, saj je Mogliano prejšnji teden v Nabrežini zmagal z gladkim 3:0. Da bi se lahko Meblo uvrstil v šestnajstino finala, bi potreboval zmago z enakim izidom, nasprotniku pa ne bi smel prepustiti več kot 22 točk. Tak podvig je skrajno vprašljiv že proti objektivno slabšemu nasprotniku, kaj šele, da bi ga izbojevali na račun močne šesterke iz Veneta, ki je tudi v prvenstvu doslej zgubila le proti vodilnemu Tregarofaniju.

Za trenerja Drasiča je torej srečanje predvsem priložnost, da preveri formo svojih igralk, še zlasti tistih, ki običajno manj igrajo. Med temi je tudi Valentina Vidali, ki je v prvenstveni tekmi s Coneglianom prijetno presenetila in ima zdaj priložnost potrditi, da je lahko za ekipo kaj več kot koristna menjava.

Šah: tudi hitropotezni turnir med Fronto in ZSŠDI

V okviru šahovskega srečanja med Fronto iz Ljubljane in ZSŠDI, ki je bilopred kratkim na Tržaškem, je bil tudi hitropotezni turnir. Ekipo ZSŠDI so ojačili štirje tržaški šahisti, po desetih kolih (merili so se na 10 deskah) pa se je zaključil s pravičnim 50:50. Najboljši v ekipi ZSŠDI so bili Mocchi, Rupeni, M. Ukmar in Filipović, pri Fronti pa Trampuž, Saradžen, Stupica in Lah.

To turnir torej dokazuje, da je bil izid predhodnega srečanja (7:3 za goste iz Ljubljane) nekoliko krivičen do ZSŠDI, saj sta takrat le remizirala Filipović (s Stupico) in M. Ukmar (z Groskom) ter zmagala Benedetič (z Mitjo Ribičičem) in Rudež (s Kalašem).

Ob tej priložnosti povejmo, da Tržaško šahovsko društvo prireja v nedeljo, 21. t. m., tradicionalni vsakoletni božični »Gastronomski turnir«. Turnir je hitropotezni, udeležijo pa se ga lahko vsi deželni šahisti. Turnir, ki se začne ob 10.00 (vpisovanje do 9.45), bo na sedežu društva v Ul. Tarabocchia 3.

šport na primorskem

Zanesljiva zmaga Novogoričank

Z zmago nad Jedinstvom Elir so se odbojkarice Nove Gorice pridružile četverici ekip, ki si na prvenstveni lestvici druge zvezne lige po številu točk delijo 2. mesto. Novinke v ligi se v Novi Gorici niso mogle resneje upirati razigranim domačinkam, ki so slavile s 3:0. Koprčanke pa so na Ravnah tamkajšnjemu Fužinarju nudile šibak odpor in izgubile z 0:3. Ekipa Salonita v moški ligi tokrat ni igrala, ker v Kanal ni pripotoval sodnik in srečanje je tako preloženo. Republiški ligaš Izola je doma gladko izgubil proti Kamniku.

Tokrat pa so prijetno presenetili košarkarji Kopra, ki so v gosteh odpravili Ježico. V Slovenski ligi je zmagala tudi Postojna in sicer v Slovenskih Konjicah, medtem ko je Kraški zidar doživel nov poraz (proti ljubljanski Iliriji).

Nadaljevalo se je prvenstvo v 2. zvezni namiznoteniški ligi za ženske. Primex Vrtojba je premagala oba nasprotnika (Opatijo in Kvarner), Semedela pa je dosegla svojo prvo zmago v prvenstvu proti Opatiji, medtem ko je v dvoboju s Kvarnerjem doživela poraz.

Ajdovski rokomet je doživel nov uspeh - mladinke Mlinotesta so namreč osvojile 2. mesto v Sloveniji. V republiški ligi sta zmagali tudi obe ajdovski kegljaški ekipi, moška in ženska.

Omenimo še, da so v Novi Gorici zborovali igralci in privrženci nogometnega kluba Vozila. Pripravili so zahteven program dela, ki naj bi klub popeljal iz sedanje krize. (DK)

Gaja, disciplinski pokal leta 1982, sedaj najbolj »hudobna« ekipa v 3. AL

V središču pozornosti je v zadnjih časih padriško-gropajska Gaja, ne le zaradi dobrih ali slabih rezultatov, temveč zato, ker se izključitve in disciplinski ukrepi pri tej ekipi vrstijo kot na tekočem traku.

Pa pojdimo po vrsti. Gaja, ki igra v prvenstvu tretje amaterske lige (skupina L), si je po izjavah trenerja Kozine zadala kot cilj čim višjo uvrstitev, čeprav se je zavedala, da bo prvenstvo trdo in izenačeno. Po nepričakovanem porazu v prvem nastopu doma proti San Vitu je Gaja nato še kar dobro nadaljevala, kljub temu, da je po petih pozitivnih nastopih doma spet klonila (pred S. Anno). Odtlej, ali bolje rečeno, po remiju z Roianesejem, se je živčnost v vrstah gajevcev začela stopnjevati. Povod je bilo morda to, kar se je zgodilo tik ob koncu srečanja z Roianesejem, ko je Gaja vodila 1:0. Ko se je iztekala poslednja minuta, je sodnik Zudini iz Trsta dosodil 11-metrovko v korist Rojančanov, ki so remizirali. S tem je bilo tekme konec, a ne za sodnika, ki je začel polniti svoj zapisnik, kjer je beležil proteste gajevcev, tako da sta bila nogometaša Attena in Alfieri izključena za tri oz. dve koli, a trener Kozina do 10. januarja ne sme stopiti na igrišče.

Kaže pa, da ostra kazen le ni zalegla in pomirila gajevcev, saj sta v nedeljo na tekmi z Domiom predčasno morala z igrišča Bortolotti in Pečar (slednji je bil že izključen v 5. kolu, proti Rabuieseju). V nedeljo bo torej Gaja spet v okrnjeni postavi. Ob tej priložnosti bi spomnili, da so prav gajevci v sezoni '82/'83 v konkurenci 96 ekip 2. amaterske lige osvojili deželni disciplinski pokal.

Kaj se torej dogaja pri Gaji? Obrnili smo se do odgovornega za nogometno sekcijo pri Gaji, Stanija Kalca, ki je seveda v nogometnih krogih dobro poznan. Več let je igral pri Zarji, a zatem, ko je Gaja v sezoni '74/'75 začela igrati v 3. amaterski ligi, je prestopil v domače društvo in branil njegove barve vse do sezone '83/'84, ko je igral verjetno svojih zadnjih 11 tekem v vrstah Gaje in dal tudi en gol (Gaja - Campanelle 2:1). Tedaj je postal referent za nogomet, obenem pa je tudi spremljevalec članske ekipe. Zato pozna vse probleme v zvezi z moštvom, tako da je lahko izčrpno odgovoril na naše vprašanje.

Stani, kaj se dogaja v članski ekipi Gaje?

»Sam si ne morem razložiti trenutnega stanja, oziroma živčnosti, ki vlada v ekipi. Odbor društva redno in vestno dela. Seveda, kot vsako društvo imamo tudi mi finančne probleme. Poleg nogometne so še druge sekcije, a pozabiti ne smemo, da precej finančnih sredstev gre za vzdrževanje naših športnih objektov, kot so nogometno in teniška igrišča. Člansko ekipo morda bremeni to, da so mnogi računali na višjo uvrstitev, vendar te doslej ni in nogometaše je zajela živčnost. To pa se mi zdi res čudno, ker vsi redno in vestno trenirajo. Na razpolago imamo tudi dobrega trenerja, v katerega povsem zaupamo. Osebno nisem od ekipe pričakoval več, moj cilj je bil 4. ali 5. mesto, na katerem trenutno smo. Prvenstvo je seveda še dolgo in zato imamo možnost, da položaj tudi izboljšamo, čeprav je res, da sta se S. Anna in Rabuiese izkazala kot najresnejša kandidata za napredovanje. V 2. ligo gre namreč prvouvrščena, medtem ko bo drugouvrščena ekipa igrala dodatne tekme. O vsem tem pa se mi zdi nekoliko prezgodaj govoriti, verjetno čez mesec dni bo stanje na vrhu lestvice jasnejše.«

Kaj bi torej svetoval nogometašem, da bi se položaj popravil?

»V prvi vrsti to, da se nekoliko umirijo, ker se živčnost na igrišču vedno drago plača. Z naše strani, kot vodstvo, pa bomo igralcem stali ob strani in jim pomagali. Pri tem pa računam tudi na pomoč navijačev, da vsi skupaj premostimo ta kritični trenutek. Prazniki bodo verjetno prišli kot naročeni. Oddih bo gotovo veliko pomagal, da odpravimo napetost, ki je v zadnjih nastopih zajela ekipo. Upam, da bo ponovno zavladala umirjenost, ki je najboljši pogoj za dobro igro in s tem tudi rezultati ne bodo izostali, seveda v splošno veselje vsega tabora Gaje.« (Bol)

Disciplinski ukrepi: leto dni kazni

Disciplinska komisija pokrajinske nogometne zveze je tokrat izredno trdo nastopala, neobičajno huda kazen pa je doletela igralca Gaje Enza Pečarja, ki je bil izključen kar za eno leto. Kot piše v obrazložitvi ukrepa, je Pečar med tekmo proti Domiu sodnika »z odprto dlanjo rahlo udaril po tilniku in ob tem z ironičnim zadovoljstvom komentiral neko njegovo odločitev«. Ocenili so, da je z omenjenim vedenjem hotel bolj žaliti in protestirati kot pa povzročati nasilje in tako niso naložili najhujše kazni, ki je predvidena za nasilje.

Poleg Pečarja sta bila izključena tudi druga dva gajevca, Elio Bortolotti in Valter Kalc, vendar »samo« za eno kolo, med naraščajniki pa bo prav tako eno tekmo preskočil Erik Žagar (Primorje).

komentar jadranovega trenerja petra brumna

Izogibati se podcenjevanju

Sedaj, ko počasi spoznavam razmere na območju, v katerem tekmujemo letošnjo sezono, me nekatere stvari prijetno presenečajo. Urejenost, organiziranost, resen pristop moštev iz razmeroma majhnih krajev, kot so San Donà, Imola, Oderzo, so značilnosti, ki dvigujejo tekmovalni nivo v tej konkurenci, ki se imenuje »samo B 2«.

To, o resnem pristopu, mi je v pogovoru po nedeljski tekmi potrdil trener Oderza, bivši znani prvoligaški igralec iz Vidma. Že prej sem ga opazil na dveh naših tekmah, eni pred prvenstvom in na eni prvenstveni v Trstu. Videl sem njegovo mapo s študijami nasprotnikov, po vsej verjetnosti je študijo o nas prav uspešno kompletiral, kajti na igrišču nam je bilo vse prej kot lahko.

Jadranovo orožje in poglavitna značilnost sta hitrost in nepopustljivost v obrambnih nalogah. Vendar nas je ekipa Oderza, ki v povprečju dosega in prejema malo košev (potemtakem sem sodil, da igrajo počasno košarko), predvsem v hitrosti razvijanja akcij prekašala. Predno smo jih začeli resno jemati in verjeti njihovi uspešni igri, nam je ustvarjena razlika dvanajstih do petnajstih točk že spodrezala noge in tudi vplivala na izpeljavo našega načrta. Sicer smo v središčnem delu z 1:3:1 consko obrambno postavitvijo našli uspešno protiigro, ki pa jo v napadu, vsaj na tej tekmi, nismo bili v stanju vnovčiti. Vse ostalo je bilo za gostitelja zgolj rutinsko opravilo, spretno in s kančkom sreče so srečanje pripeljali v rezultatsko sigurno končnico.

Vem, da nismo tako močni, da bi v tej konkurenci nizali samo zmage. Do konca bomo imeli opravka še z vrsto neprijetnih nasprotnikov in verjetno brez občasnih porazov ne bo šlo. Vendar bi nam minulo zaporedje zmag moralo dati vedeti, kaj je tisto v naši igri, kar prinaša uspeh. Izogibati se moramo podcenjevalnega pristopa, na domačem igrišču se kazni za takšen pristop ob vašem spodbujanju še da izogniti, v gosteh pa poklonov ni, do krvi se je treba boriti in to predvsem v prvih polovicah obeh polčasov. Takrat se da nasprotniku vedeti, kdo si in po kaj si prišel, nadaljevanja so dosti lažja, občutek zmagoslavja pa najlepša nagrada, ki ti omogoča teden do naslednje tekme preživeti prešerno in v dodatnem delovnem zanosu.

trener franko drasič o meblovih tekmah

Odločili temperamentnost in kondicija

Da je bila sobotna tekma najbojša v letošnji sezoni in sploh ena najlepših, odkar obstaja združena ekipa Meblo, se je lahko prepričal vsakdo, ki si je v Nabrežini ogledal srečanje proti Conegliano. Ta je v prvih dveh setih pokazal vrhunsko odbojko s hitrimi kombinacijami ob mreži in z akrobatskimi posegi v obrambi. Take odbojke nismo vajeni v B ligi, zato nas je v začetku nasprotnikova igra zmedla in prisilila, da smo naredili več nepotrebnih osnovnih napak, čeprav smo dvoboj začeli zbrano in psihično bolje pripravljeni kot v zadnjih nastopih. Do preobrata je prišlo v tretjem setu, ko je nasprotnik pri 13:12 za našo ekipo kar štirikrat zapored zgrešil servis. Na tak način si je zapravil zmago s 3:0. S strogo tehničnega vidika lahko iščemo razlago za zmago drugje.Predvsem velja omeniti izredno igro nasprotne podajačice v prvih dveh nizih, medtem ko je naša režiserka vodila svojo ekipo bolj negotovo, da sem jo bil prisiljen zamenjati v tretjem setu. Ob ponovnem vstopu na igrišče pa je Mira igrala kot prerojena in dosti uspešneje zalagala razpoložene napadalke. Dogovorjeno je bilo, da moramo napadati preko naših obeh visokih centrov - Maverjeve in Žerjalove. Na tem delu mreže je bil nasprotnik najbolj ranljiv, saj je imel nizek blok, če pa se je odločil za trojni blok, je oslabil obrambo, ki je bila njegovo najnevarnejše orožje. Ta poteza se je povsem obnesla.

Morda še važnejši razlog za uspeh pa je v dobri telesni kondiciji naših igralk. Vseh pet setov, se pravi skoraj dve uri, so igralke vzdržale brez vidnega znaka utrujenosti, medtem ko so nasprotnice popustile. Vse igralke si zaslužijo pohvalo, omembe vreden pa je nastop Vidalijeve. Na igrišče sem jo poslal v najbolj kritičnem trenutku, da okrepim naš blok. Valentina pa je igrala trezno in hladnokrvno, da si je zaslužila mesto v ekipi do končnega zvižga, kljub temu da letos ni še stopila na igrišče.

Od vsega nastanka združene ekipe je bila največja pomanjkljivost Mebla prav v borbenosti. Dekleta so bila zaradi tega večkrat kritizirana tudi z moje strani. In prav s temperamentnostjo so v soboto zmagale in niso popustile niti, ko je bila tekma že kompromitirana.

Se je morda začelo pri Meblu novo obdobje? Sobotna tekma proti Nervesi nam bo pokazala, ali je bil zadnji nastop le zgolj slučaj, ali so dekleta res pridobila tisto mentaliteto, ki je potrebna za uspeh v športnem agonizmu.

igor orel o tekmah vala kmečka banka

Pravilno izkoristiti prekinitev

Val Kmečka banka je v soboto zabeležil četrti zaporedni poraz in drugi zaporedni na domačem igrišču. Tako dolga negativna serija lahko pusti posledice pri igralcih. Stopiš namreč na igrišče psihično obremenjen, da moraš za vsako ceno zmagati, ne zaupaš več svojim močem, itd.). Ferroalluminio iz Trsta ni bil nepremagljiv. Čeprav je za Tržačane prvič nastopal Corretti, bivši igralec Arritala iz Trevisa, bi Goričani lahko vseeno zmagali.

Tekma v soboto je bila ena najslabših, ki jih je odigral Val Kmečka banka v letošnjem prvenstvu. Valovci so grešili skoraj v vseh elementih. Edino kar se je kolikortoliko obneslo, je bil blok. Dogajalo se je to, da je vsakič kaj odpovedalo. Če ni bilo napake pri sprejemu servisa, je bila zgrešena podaja ali pa napad. Do izraza je prišlo dejstvo, da približno 80% žog v napadu dobita Palin in Allesch. Oba pa nista tako kvalitetna igralca, da bi odločilno vplivala na vsaki tekmi. Palin je sicer zelo visok in močan, ima zelo oster udarec, a je predvidljiv in skoraj nikoli ne »šika«. Udari namreč vse žoge samo diagonalno tako iz cone 4 kot iz cone 2. Allesch ima sicer zelo raznolik napad, inteligentno »šika«, toda je šibak in tudi kondicija mu peša. Sobotni tekmec, ki uvršča same izkušene igralce, je z razmeroma veliko lahkoto zblokiral Goričane. Mislim, da bi morali valovci na tej tekmi igrati bolj hitro in dinamično v napadu. Siliti bi morali s hitro žogo v coni 3, posebno pri protinapadih, nato pa širiti igro v conah 4 in 2, s tem bi nasprotnika namučili in mu preprečili natančno postavljanje bloka. Taka taktika bi gotovo vplivala na izid prvega seta, ki se je končal na razliko.

Val Kmečka banka bi lahko izkoristil Palina za napade iz druge linije. saj je to odlična varianta, posebno v kriznih trenutkih, ko prva linija ne prodira.

Poglavje zase so servisi. Razen Allescha in Petejana imajo vsi ostali zelo šibke servise. V tej ligi je treba ostro servirati skozi vso tekmo ali pa z natančnimi servisi poslati žogo v prazen prostor.

Trenerja Grilanca čaka torej še veliko dela, igralce pa veliko »garanja« na treningih. Prihodnja tekma Vala Kmečka banka bo šele 3.1.1987 v Vidmu proti ekipi Rangers. Upati je le, da bodo igralci pravilno izkoristili prekinitev prvenstva.

obvestila

SPDT
prireja v nedeljah, 11., 18., 25. januarja in 1. februarja 1987 SMUČARSKI TEČAJ za člane društva. Vpisovanje na sedežu društva (Ul. sv. Frančiška 20/III. nad.) ob ponedeljkih od 19. do 21. ure ter danes, 18., jutri, 19., in v soboto, 20. t. m., od 10. do 13. ure. Tečaj bo v Ravasclettu oz. na Zoncolanu, odhod avtobusov pa ob 6.30 izpred tržaške sodnijske palače (Foro Ulpiano).

MEBLO
obvešča, da bo odhod avtobusa v Mogliano Veneto za povratno pokalno tekmo Mogliano - Meblo danes, 18. t. m., ob 17.30 s trga v Nabrežini.

SMUČARSKI ODSEK ŠD BREG
organizira v dneh 11., 18., 25. januarja in 1. februarja smučarske izlete s tečaji za začetnike v Sappado (2-krat), Forni di Sopra in Arnoldstein (Avstrija). Vpisovanje do jutri, 19. t. m, od 20.30 od 21.30 v društvenem sedežu. Istočasno bo deloval servis za popravilo smučarske opreme.

ŠD MLADINA
obvešča, da bo odhod na zimovanje v soboto, 20. decembra, ob 14.30 izpred Hranilnice na Opčinah. Obvezna osebna slika za tedensko smučarsko karto.

ODBOJKARSKA KOMISIJA ZSŠDI
obvešča, da bo seja komisije v torek, 23. t. m., ob 20.00 na stadionu »1. maj«.

Zanimanje za žensko košarko

V Borovem športnem centru je bila neobičajna prireditev, ženski interni košarkarski turnir Bora. Nastopile so tri ekipe. Bor je zdaj edino slovensko športno društvo v zamejstvu, pri katerem se dekleta lahko ukvarjajo s košarko.

Zdaj vadita pri Boru dve ekipi. Eno sestavljajo starejše igralke, ki se že več let ukvarjajo s košarko. Med temi je nekaj takih, kires izstopajo in škoda je, da jim ni dana možnost, da bi več trenirale in nastopale. Drugo ekipo sestavljajo mlajše igralke, ki so začele vaditi pred dobrima dvema mesecema. Kljub temu je napredek že opazen in nekatere med njimi zgledajo res perspektivne.

Za »veteranke« Bora C je bil turnir gola formalnost. Prireditev je pokazala, da vlada tudi za žensko košarko dokajšnje zanimanje in prepričala organizatorje, da velja pobudo še ponoviti.

BOR A - BOR B 21:26 (10:14)
Bor A: Rudež 6 (0:2), Pieri 12 (2:6), Magajna, Golemac, Mossa 3 (1:2), Volpi, Barbiero, Smith. **Bor B:** Jagodic 6 (2:6), Manfredini 4, Buzečan 2, Gandini, Rudolf 2, Cappellini 8 (0:2), Rustja 4.

BOR A - BOR C 4:48 (1:20)
Bor A: Rudež (0:2), Pieri 2 (2:4), Magajna, Golemac, Mossa, Volpi 2, Barbiero, Smith. **Bor C:** V. Martelanc 12, Batagelj 4 (0:2), Jogan 6, Beorchia 10 (0:2), Bajc 2, Čok 4, N. Martelanc 4, Kralj 4, Starc 2.

BOR B - BOR C 5:29 (2:13)
Bor B: Jagodic (0:2), Manfredini 2, Buzečan, Gandini, Rudolf, Cappellini, Rustja 3 (1:2). **Bor C:** V. Martelanc 10, Batagelj 3 (1:2), Jogan 4, Beorchia 4, Bajc 2, Čok, N. Martelanc 6, Starc.

(Peter)

Nogomet: med začetniki

Mladost zlahka

MLADOST - ROMANA 3:1 (3:0)

STRELCI ZA MLADOST: M. Devetak, Marino Petean in M. Kobal.

MLADOST: Ferfolja, Marko Petean, Zampar, Marušič, Peršolja, Marino Petean, P. Gergolet (Narduzzi), Kobal, M. Devetak, D. Gergolet (A. Ferfolja), Dario Lakovič.

Mladost je spet dokazala, da spada med boljše ekipe prvenstva. Že po prvem polčasu so gostitelji vodili 3:0 in imeli stalno terensko premoč.V drugem polčasu je trener Ferfolja izkoristil visoko prednost in dal možnost tudi rezervnim igralcem, da so izkažejo.

(M. P.)

IS COPY
FOTOREX HERMES PROGRESS
REGISTRSKE BLAGAJNE HERMES
z dvema seštevkoma 1.750.000 lir + IVA
s štirimi seštevki 1.950.000 lir + IVA
Prodaja in servis: TRST - Drev. XX. septembra 62 - Tel. 040/577626

Cavaliero
oblačila - obutve
SESLJAN 41/D
vošči vsem vesele praznike
ter sporoča, da je v mesecu decembru v teku
PROMOCIJSKA PRODAJA S POPUSTI DO 30%

Selva ARREDAMENTI
oprema za dom
... dajte nam prostor
in načrtovali bomo stanovanje
SPECIALISTI ZA... KUHINJSKO POHIŠTVO
POHIŠTVO SELVA ARREDAMENTI sodeluje s proizvajalcem kuhinjskega pohištva »CUCINE BERLONI« pri loteriji »FANTASTICO«, ki jo vodi Pippo Baudo.
Kuhinje Berloni predstavljajo avantgardo tako s tehnološkega vidika kot z vidika sestavljivosti.
Njihov namen je, da bi dom spet postal zbirališče družine in so zato izdelane iz lesa, z okraski iz medenine, kot so na primer ročaji, pomivalniki, pipe in peči starinskega tipa. Istočasno pa ponujajo fantastične možnosti opreme z novimi materiali, z mikrovalovnimi pečicami, posebnimi napami, pomivalniki po novih zamislih, s stenami, na katerih so dodane najrazličnejše police.
V sklopu kuhinjskega pohištva je na tržišču veliko povpraševanje po kuhinjah Berloni.
V trgovini podjetja SELVA ARREDAMENTI si to novo pohištvo lahko vsi ogledate; tisti z več sreče pa imajo možnost, da vsak teden na žrebanjih loterije »FANTASTICO« v trgovinah in podružnicah STANDE zadenejo dve kuhinji Berloni.
Vošči vesel božič in novo leto
oprema za urade skupnosti
Selva FORNITURE
TRŽIČ — UL. VALENTINIS 18 — TEL. 72395

ŽENSKA — MOŠKA — OTROŠKA OBLAČILA
MAGAZZINI BIG CENTRO RISPARMIO MONFALCONE
v TRŽIČU (Monfalcone) Ul. Duca d'Aosta 91-93
Z IZREDNIM USPEHOM SE NADALJUJE
RAZPRODAJA
s popusti od 30% do 80%
na vseh artiklih
obv. občini

Naročnina: mesečna 12.000 lir - celoletna 140.000 lir; v SFRJ številka 120.- din, naročnina za zasebnike mesečno 350.- din, letno 3.500.-, za organizacije in podjetja mesečno 500.-, letno nedeljski 1.200.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglasi 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglasi 650 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

18. decembra 1986

V predsinočnjem strahovitem verižnem trčenju zaradi goste megle

Štirje mrtvi in devet ranjenih pri Benetkah

Med mrtvimi tudi 43-letni Novogoričan Stojan Zucchiati

BENETKE — V strahovitem predsinočnjem verižnem trčenju na avtocesti Trst - Benetke so pri Mestrah izgubile življenje 4 osebe, 9 je ranjenih, od teh so si zdravniki za dva pridržali prognozo. Med mrtvimi sta dva iz naše dežele, eden iz Lacija, življenje pa je izgubil tudi 43-letni Novogoričan Stojan Zucchiati, ki je upravljal tovornjak nekega videmskega prevoznega podjetja. Končni obračun nesreče je bil mogoč šele proti jutru, ko so reševalne ekipe in gasilci odstranili skrotovičeno pločevino 3 osebnih avtomobilov in 11 tovornjakov ter ponovno vzpostavili promet na voznem pasu proti Trstu, medtem ko je bilo cestišče proti Benetkam še vedno zatrpano. V verižno trčenje vpleteni tovornjaki so namreč razsuli po cestišču tudi tovor.

Po prvih ugotovitvah je verižnemu trčenju botrovala gosta megla in neprimerna hitrost. Po prvemu trku ob 22.30 so si v krajšem zaporedju sledili drugi. Največ zapletov pa je povzročil tovornjak, ki mu je prikolico zaneslo na drugo stran cestišča in so se vanjo druga za drugim zaletavala vozila. Zmeda je bila nepopisna, zaradi megle, ki je postajala vedno bolj gosta, je bilo tudi nudenje pomoči skrajno obteženo. Gasilcem in bolničarjem rešilnih avtomobilov so se nesebično pridružili tudi prostovoljci, ki so se do jutra mučili pri odstranjevanju razbitin. Lažje ranjence so odpeljali v bolnišnico v San Donà, težje pa v Mestre. Med ranjenci je tudi 53-letni Tržačan Umberto Gerin s stalnim bivališčem v Melbournu, ki se bo moral zdraviti 60 dni. Podobno prognozo ima tudi neki danski državljan, medtem ko se bosta dva Grka zdravila le 15 dni. Kot rečeno so si zdravniki bolnišnice v Mestrah pridržali prognozo za dva ranjenca, oba sta iz Rima.

Sodnija pretesna: mafijci iz zapora

TURIN — Ker na turinskem prizivnem sodišču ni dovolj prostora in osebja za izpeljavo drugostopenjskega procesa proti 89 mafijcem, jih bodo lepo število izpustili zaradi izteka roka o priporu. To je zaprepadeno povedal predsednik druge sekcije omenjenega sodišča Giancarlo Pregno. Pojasnil je, da gre za prestopnike, ki so jih 22. decembra predlanskim obsodili na zaporne kazni iznad 10 let zaradi posesti in nezakonite preprodaje mamil, združevanja v zločinske tolpe mafijskega kova pa še cele vrste drugih prekrškov.

Obsojeni pripadajo sicilski mafiji, kampanijski kamori in kalabrijski 'ndrangheti. Odvetnik Aldo Perla, ki je zahteval njihovo izpustitev, je poudaril, da nimajo denarja za poravnavo varščine, kar bo treba rešiti pač v skladu z zakonskimi predpisi. Na prostost jih pojde dobršen del že v ponedeljek. Vse to le nekaj dni potem, ko bi kmalu prišel iz ječe tudi brigadist Giuseppe Scirocco, ker so datum razprave na kasacijskem sodišču določili prepozno...

Zaradi telefonske diagnoze v smrt

TREVISO — Ni bil bronhitis, ampak infarkt: Nicolò Balsamo, 31 let, delavec, oženjen in oče dveh malčkov, je umrl doma kmalu potem, ko mu je dežurni zdravnik iz bolnišnice v Montebelluni po telefonu rekel, da ne bo nič hudega: zaužije naj par aspirinov in naj zaspi. Zgodilo se je 16. novembra, zadeva pa je prišla na dan šele sedaj po zaslugi pokojnikovega prijatelja, ki je o tragediji pisal beneškemu Gazzettinu.

Okrog enih zjutraj je Balsamo telefoniral dežurni službi bolnišnice, da ga hudo boli grlo in da se močno znoji: odvrnili so mu tisto o aspirinih in postelji. Uro pozneje je nesrečnik znova klical v bolnišnico, ker je ostal brez moči in ga je začelo boleti v prsih. Odgovor: pride naj v bolnišnico ali pa naj počaka do jutra, ker da ne more nihče zapustiti bolnišnice za nekaj, kar ni hudo. Ob štirih je Balsamo umrl. Zdravniki stavkajo, ker zahtevajo ovrednotenje lastnega poklica, toda takšni in podobni primeri gotovo ne koristijo njihovi stvari.

Kapucinec prijavil navihanega Arabca

MILAN — Pater Adriano, kapucinski menih, ki mu je drugače ime Ezio Cognini, vodi v brazilski državi Bahia reven misijon. Da bi nabral kaj denarja za pomoč siromašnim domorodcem, je prišel v Milan in tu naletel na Mudžadeha Badauija, ki mu je rekel, da načeluje krajevni muslimanski skupnosti, zato da mu je tudi pripravljen pomagati. Badaui, ki je doma iz Sirije, a italijanski državljan in pol šefa v nekem uvozno-izvoznem podjetju, je patra povabil na kosilo in mu podpisal za 20 milijonov lir čekov. Menih je naravnost izbuljil oči ob pogledu na tolikšno vsoto, seveda pa se je tudi zelo diplomatsko pozanimal, če so čeki kriti. Brez skrbi, kriti so, vnovči pa jih lahko v milanski podružnici banke Al Saudi al Fransi!

Pred bančnim okencem pa so se kapucincu naježili lasje: nobenega tekočega računa ni tam, ki bi bil naslovljen na darežljivega Arabca. Že res, da ta ni ničesar ukradel, toda čemu bi zgubil toliko denarja: pater Adriano je zadevo prijavil državnemu pravdniku in zahteval zaplembo Badauijevega premoženja!

Ponovna smrtna nesreča v vojski

Propeler helikopterja ubil mladega pilota

TRENTO — Na Tridentinskem, in sicer v Dolini Non, je včeraj dopoldne v letalski nesreči izgubil življenje pilot helikopterja 25-letni Paolo Rachetti. Ob 10.40 je pilot, ki se je vadil v letanju, pristal s helikopterjem znamke AB 206 na travniku pri Cavarenu. Stopil je iz kabine, da bi prepustil mesto drugemu pilotu, in šel tako blizu zadnjega (navpičnega) propelerja, ki mu je odrezal vso levo stran obraza. Ker je bilo njegovo zdravstveno stanje zelo resno, so ga nemudoma naložili na drugi helikopter in ga odpeljali v bolnišnico v Bocen, vendar je med potjo umrl.

Kot je sporočilo obrambno ministrstvo, je bil podčastnik Racchetti pilot skupine Altair in se mu je nesreča pripetila, takoj ko je stopil s helikopterja. Minister Spadolini je svojcem poslal sožalni telegram v imenu vojske in v svojem osebnem imenu.

O nesreči so uvedli dve ločeni preiskavi: eno vodi sodstvo, drugo pa IV. armadni korpus alpincev iz Bocna.

Računalniško simuliranje nesreč v jedrskih centralah

RIM — Če bi se v kakšnem italijanskem jedrskem reaktorju tipa PWR, kakršnega predvideva italijanski energetski načrt, ustvarile podobne razmere kot na Otoku treh milj v ZDA,bi se naprava ustavila, še preden bi nastale kvarne posledice. Takšnih razmer, kot so nastale v Černobilu, pa sploh ne bi bilo, ker gre za različne značilnosti reaktorjev.

Do tega spoznanja so se dokopali na podlagi poskusa z računalniškim simulatorjem italijanskega reaktorja, v katerega so vnesli pogoje, ki so se ustvarili v Černobilu in na Otoku treh milj.

Simulator je ENEA s pomočjo ameriške družbe Westinghouse za tri milijarde lir zgradila v Casaccii in deluje od maja letos. Uporabljajo ga za načrtovanje, vadbo in analizo varnosti. Podatke daje takoj in je sposoben ustvariti razmere, kakršne lahko nastanejo v JE tipa PWR. Simulator v realnem času, se pravi takoj, napove posledice nesreče in »predpiše« tudi ukrepe.

PHILIPS HIFICAR

prenosni
COMPACT DISC
(doma, v avtomobilu, kjerkoli)

pod božičnim drevesom
po posebni ceni
399.000 lir IVA vključena

■ 50% POPUSTA za montažo v avtomobil
■ SUPER JAMSTVO do 5 let z zavarovalno polico Generali

HI-FI CAR STEREO - Ul. Machiavelli 3
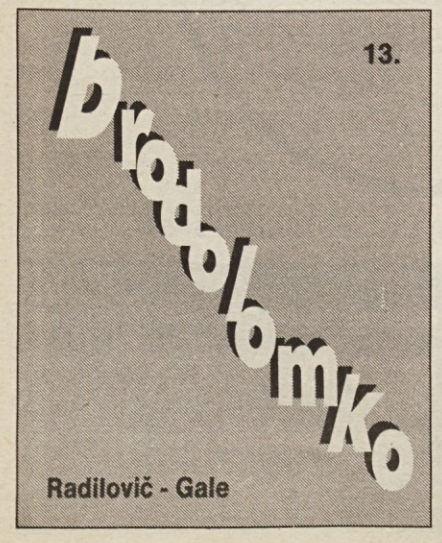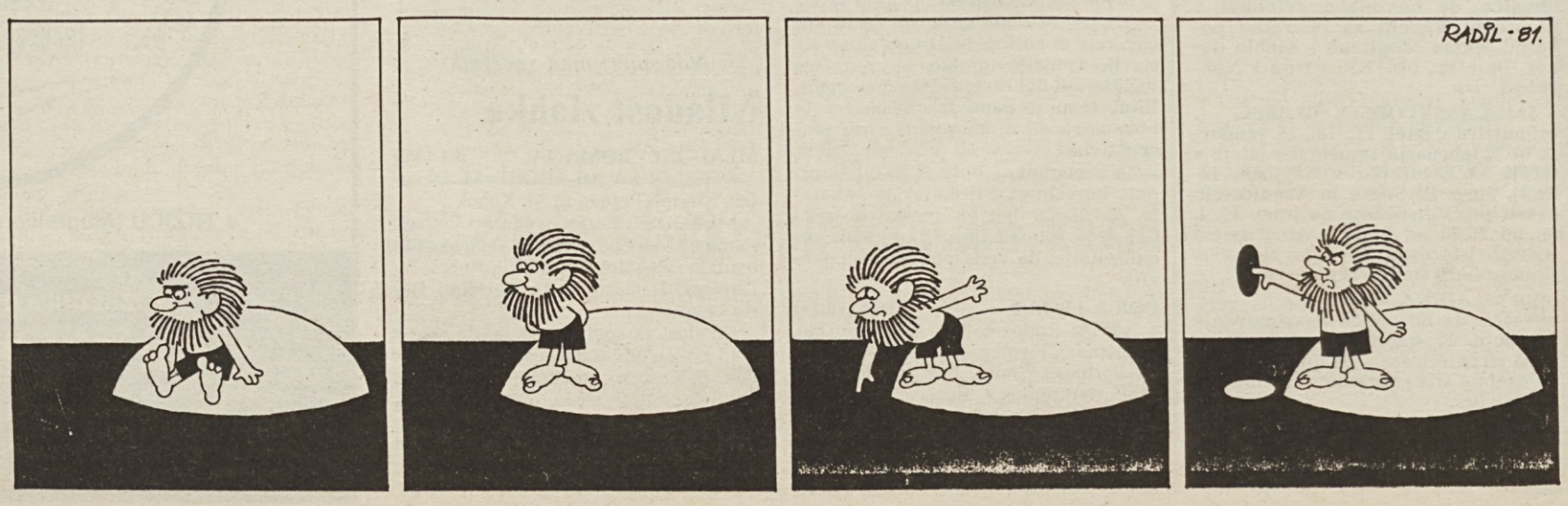
SPECIALIZIRANI ODDELEK AVTORADIO UNIVERSALTECNICA Trgovine bodo odprte 21., 22. in 29. decembra